

สภาปฏิรูปแห่งชาติ

พิมพ์ที่ : สำนักการพิมพ์
สำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร

วาระพัฒนาที่ ๑ : การพัฒนาด้านการท่องเที่ยว

ชื่อเรื่อง	วาระพัฒนาที่ 1 : การพัฒนาด้านการท่องเที่ยว
เลขประจำหนังสือ	ISBN : 978-616-399-007-5
ปีที่พิมพ์	สิงหาคม ๒๕๕๘
จำนวนหน้า	๗๓ หน้า
จำนวนพิมพ์	๒,๐๐๐ เล่ม
จัดทำโดย	สำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร ปฏิบัติหน้าที่สำนักงานเลขาธิการสภาปฏิรูปแห่งชาติ ถนนอุทองใน เขตดุสิต กรุงเทพมหานคร ๑๐๓๐๐ โทร. ๐ ๒๒๔๔ ๒๖๙๓-๔ โทรสาร ๐ ๒๒๔๔ ๒๖๙๓
พิมพ์ที่	สำนักการพิมพ์ สำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร ถนนประดิพัทธ์ แขวงสามเสนใน เขตพญาไท กรุงเทพมหานคร ๑๐๔๐๐ โทร. ๐ ๒๒๔๔ ๒๑๑๗ โทรสาร ๐ ๒๒๔๔ ๒๑๒๒

คำนำ

สภาปฏิรูปแห่งชาติได้ปฏิบัติภารกิจตามที่กำหนดในมาตรา ๒๗ ของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย ฉบับชั่วคราว พุทธศักราช ๒๕๕๗ กล่าวคือ “...ศึกษาและเสนอแนะเพื่อให้เกิดการปฏิรูปในด้านต่าง ๆ ...” นอกจากการวิเคราะห์และกำหนด “วิสัยทัศน์และอนาคตประเทศไทย” สำหรับระยะเวลาประมาณ ๒๐ ปี ในอนาคต เพื่อใช้เป็นกรอบแนวทางการกำหนดประเด็น และแนวทางการปฏิรูปในด้านต่าง ๆ แล้ว สภาปฏิรูปแห่งชาติยังได้ศึกษาค้นคว้าและวิเคราะห์ข้อสนเทศ ตลอดจนประมวลความรู้ ความคิดเห็นจากผู้ทรงคุณวุฒิ และผู้มีประสบการณ์ในด้านต่าง ๆ รวมถึงประชาชนผู้เป็นเจ้าของประเทศ โดยได้ดำเนินการต่อเนื่อง ทั้งโดยทางตรงและทางอ้อม หยิบยกขึ้นกำหนดเป็นวาระปฏิรูปที่สำคัญ ๆ รวม ๓๗ วาระปฏิรูป และเป็นวาระพัฒนาที่ต้องดำเนินการต่อเนื่องภายหลังจากการปฏิรูปแล้ว อีก ๖ วาระพัฒนา

วาระปฏิรูปและวาระพัฒนาทั้งหมด ได้ผ่านความเห็นชอบของสภาปฏิรูปแห่งชาติ และได้นำเสนอไปยัง คณะรัฐมนตรีเพื่อพิจารณาดำเนินการตามสมควรต่อไปแล้ว

เอกสารฉบับนี้เป็นประมวลรายงานวาระพัฒนาที่ ๑ เรื่อง การพัฒนาด้านการท่องเที่ยว ดำเนินการโดย คณะกรรมาธิการปฏิรูปการเกษตร อุตสาหกรรม พาณิชยกรรม การท่องเที่ยวและบริการ ซึ่งสภาปฏิรูปแห่งชาติได้ จัดรวบรวมเพื่อเผยแพร่สำหรับประโยชน์สาธารณะสืบไป

สภาปฏิรูปแห่งชาติ

๒๙ กรกฎาคม ๒๕๕๘

สารบัญ

คำนำ

รายงานสรุปวาระพัฒนา : การพัฒนาด้านการท่องเที่ยว

๑. หลักการและเหตุผล	๑
๒. ประเด็นปฏิรูปและพัฒนา	๔
๓. วิธีการพิจารณาศึกษาวิเคราะห์	๔
๔. สรุปผลการศึกษาวิเคราะห์	๔
๕. ข้อเสนอปฏิรูปและพัฒนา และแนวทางดำเนินการ	๖
๖. ผลลัพธ์ที่คาดว่าจะได้รับ	๑๒
๗. ตัวชี้วัดความสำเร็จ	๑๒

รายงานวาระพัฒนา : การพัฒนาด้านการท่องเที่ยว

- สถานการณ์และปัญหาการท่องเที่ยว	๑๔
- ประเด็นการปฏิรูปและพัฒนา	๒๘
- ความคิดรวบยอด ขอบเขตการปฏิรูปและพัฒนา เครือข่ายพันธมิตร ตัวชี้วัด และผลกระทบเชิงบวก	๔๐

ข้อเสนอการปฏิรูปการบริหารจัดการการท่องเที่ยวในพื้นที่อนุรักษ์เพื่อความยั่งยืน	๔๔
---	----

ภาคผนวก

ภาคผนวก ก คณะกรรมการปฏิรูปการเกษตร อุตสาหกรรม พาณิชยกรรม การท่องเที่ยวและบริการ	๕๔
ภาคผนวก ข จำนวนนักท่องเที่ยวชาวไทย และชาวต่างชาติรายจังหวัด ปี พ.ศ. ๒๕๕๖	๕๖
ภาคผนวก ค ตารางเปรียบเทียบขีดความสามารถในการแข่งขันด้านการท่องเที่ยวของไทย เปรียบเทียบกับประเทศอื่น ๆ	๖๐
ภาคผนวก ง ตารางเปรียบเทียบราคาโรงแรมในประเทศต่าง ๆ ที่นักท่องเที่ยวอังกฤษ จ่ายทั่วโลก ปี ๒๕๕๖	๖๖
ภาคผนวก จ ค่าตอบแทนเฉลี่ยต่อเดือนของพนักงานประจำ ๒๕๕๖	๗๑

รายงานสรุป

วาระพัฒนา: การพัฒนาด้านการท่องเที่ยว*

๑. หลักการและเหตุผล

อุตสาหกรรมท่องเที่ยวเป็นสาขาเศรษฐกิจที่สำคัญยิ่งในการขับเคลื่อนเศรษฐกิจไทยด้วยอัตราการเจริญเติบโตเฉลี่ยร้อยละ ๑๒ ต่อปี (พ.ศ. ๒๕๕๒ – ๒๕๕๗) ซึ่งสูงกว่าอัตราการเติบโตของเศรษฐกิจไทย และยังเป็นประโยชน์ทางอ้อมอีกหลายด้าน เช่น การเผยแพร่ประวัติศาสตร์ ศิลปะ วัฒนธรรมไทยและทำให้คนไทยมีความรักในชาติ ทำให้เกิดการลงทุนด้านอื่นๆ ตามมาอีกมากอุตสาหกรรมท่องเที่ยวจึงเป็นอุตสาหกรรมหนึ่งที่สำคัญอย่างมากของประเทศ ซึ่งสามารถอธิบายได้ ดังนี้

๑.๑ ความสำคัญและสถานการณ์ปัจจุบัน

(๑) ความสำคัญต่อผลิตภัณฑ์มวลรวมในประเทศ (GDP)

ปี ๒๕๕๖ ประเทศไทยมีนักท่องเที่ยวต่างชาติ ๒๖.๕ ล้านคน เป็นอันดับที่ ๑๐ ของโลก และเป็นอันดับที่ ๒ ของภูมิภาคเอเชียแปซิฟิก รองจากประเทศจีน ทำรายได้ให้ประเทศสูงถึง ๑.๑๗ ล้านล้านบาท เป็นอันดับที่ ๗ ของโลก และเป็นอันดับที่ ๓ ของภูมิภาค คิดเป็นสัดส่วนรายได้ต่อผลิตภัณฑ์มวลรวมในประเทศ (GDP) ร้อยละ ๑๐ ส่วนนักท่องเที่ยวชาวไทยมีการเดินทางท่องเที่ยวกว่า ๑๖๑ ล้านคนครั้ง มีค่าใช้จ่ายเกิดขึ้น ๖.๖๑ แสนล้านบาท คิดเป็นสัดส่วนรายได้ต่อ GDP ร้อยละ ๔ รวมรายได้จากนักท่องเที่ยวชาวไทยและต่างชาติมีสัดส่วนสูงถึง ร้อยละ ๑๔ เมื่อเทียบกับ GDP

รายได้ที่มีการรั่วไหลออกจากระบบเศรษฐกิจน้อย เนื่องจากมีสัดส่วนจากวัตถุดิบนำเข้า (Import Content) ต่ำและก่อให้เกิดการลงทุนในอุตสาหกรรมที่เกี่ยวข้องเนื่องกับการท่องเที่ยวอีกมาก ซึ่งจากการประมาณการของ World Travel & Tourism Council (๒๐๑๔) พบว่าในปี ๒๕๕๖ การท่องเที่ยวไทยมีส่วนใน GDP ถึงร้อยละ ๒๐.๒ โดยเป็นทางตรงร้อยละ ๙.๐ และทางอ้อมร้อยละ ๑๑.๒ และคาดว่าจะเพิ่มเป็นร้อยละ ๒๒.๗ ในปี ๒๕๖๗

นอกจากนี้ UNWTO คาดการณ์ว่าภูมิภาคเอเชียแปซิฟิกจะเป็นภูมิภาคที่มีอัตราการเจริญเติบโตของการท่องเที่ยวสูงที่สุดในโลกในช่วง ๑๕ ปีข้างหน้า ทั้งนี้หากประเทศไทยมีอัตราการเติบโตของนักท่องเที่ยวต่างชาติที่ร้อยละ ๗.๕ ต่อปี จะทำให้ประเทศมีนักท่องเที่ยวเกิน ๑๐๐ ล้านคน ในอีกไม่เกิน ๒๐ ปี ข้างหน้า

* รายงานนี้จัดทำโดยคณะกรรมการปฏิรูปการเกษตร อุตสาหกรรม พาณิชยกรรม การท่องเที่ยวและบริการ โดยได้ผ่านความเห็นชอบของสภาปฏิรูปแห่งชาติเมื่อ ๒๑ กรกฎาคม ๒๕๕๕ และได้จัดส่งคณะรัฐมนตรี เมื่อ ๗ สิงหาคม ๒๕๕๕

(๒) ความสำคัญต่อการจ้างงาน (Employment)

ในปี ๒๕๕๖ อุตสาหกรรมท่องเที่ยวมีการจ้างงานโดยตรงประมาณ ๒.๖ ล้านอัตรา และการจ้างงานทางอ้อมในอุตสาหกรรมที่เกี่ยวข้องเนื่องอีก ๔.๓ ล้านอัตรา รวมเป็นการจ้างงานกว่า ๖ ล้านอัตรา หรือคิดเป็นร้อยละ ๑๕.๔ ของการจ้างงานทั้งประเทศ

(๓) การท่องเที่ยวกับการกระจายรายได้ (Income Distribution)

อุตสาหกรรมท่องเที่ยวสร้างการกระจายรายได้ที่ดี เนื่องจากนักท่องเที่ยวจะจับจ่ายใช้สอยยังพื้นที่ท่องเที่ยวต่างๆ โดยตรง ส่งผลให้ประชาชนในพื้นที่ที่มีความอยู่ดีกินดีมากขึ้น อย่างไรก็ตามการท่องเที่ยวยังมีการกระจุกตัว โดย ๑๐ จังหวัดที่มีนักท่องเที่ยวต่างชาติสูงสุด ได้แก่ กรุงเทพมหานคร ภูเก็ต ชลบุรี สุราษฎร์ธานี เชียงใหม่ สงขลา กระบี่ อยุธยา พังงา และประจวบคีรีขันธ์ ซึ่งจังหวัดเหล่านี้มีนักท่องเที่ยวรวมกันถึงกว่าร้อยละ ๘๕ ของนักท่องเที่ยวต่างชาติทั้งหมด และพบว่ามีเพียง ๑๐ จังหวัดที่มีรายได้จากการท่องเที่ยวมากกว่า ๒๐,๐๐๐ ล้านบาท ได้แก่ กรุงเทพมหานคร ภูเก็ต ชลบุรี กระบี่ เชียงใหม่ สุราษฎร์ธานี สงขลา ประจวบคีรีขันธ์ ระยอง และเชียงราย โดยมีรายได้รวมถึงร้อยละ ๘๓.๕ ของรายได้จากการท่องเที่ยวทั้งประเทศ

(๔) ผลดีการท่องเที่ยวไทยในด้านอื่นๆ (Soft Power)

อุตสาหกรรมท่องเที่ยวนอกจากจะส่งผลดีต่อระบบเศรษฐกิจแล้ว ยังส่งผลดีทางอ้อมอีกหลายประการ อาทิ การทำให้คนไทยเกิดความรักชาติ ห่วงแหนนทรัพยากรต่าง ๆ ของประเทศ รวมถึงการเผยแพร่ประวัติศาสตร์ ศิลปะ วัฒนธรรม อันเป็นมรดกที่ล้ำค่าของไทยไปสู่ชาวต่างประเทศ

(๕) ความสามารถในการแข่งขันด้านการท่องเที่ยว (Competitiveness)

ความสามารถในการแข่งขันด้านการท่องเที่ยวของไทยยังอยู่ในระดับต่ำ แม้ว่าการเติบโตของอุตสาหกรรมท่องเที่ยวจะอยู่ในระดับสูงก็ตาม โดยในปี ๒๕๕๘ ไทยถูกจัดอันดับความสามารถในการแข่งขันด้านการท่องเที่ยวอยู่ในอันดับที่ ๓๕ จาก ๑๔๑ ประเทศทั่วโลกเป็นอันดับที่ ๑๐ ของภูมิภาคเอเชียแปซิฟิก และเป็นอันดับที่ ๓ ของภูมิภาคอาเซียนรองจากสิงคโปร์และมาเลเซีย โดยด้านที่มีขีดความสามารถในการแข่งขันต่ำ ได้แก่ ด้านความปลอดภัย (อันดับที่ ๑๓๒) ด้านความยั่งยืนของสิ่งแวดล้อม (อันดับที่ ๑๑๖) และด้านการเดินทางภาคพื้นดิน (อันดับที่ ๗๑) อย่างไรก็ตามประเทศไทยยังมีจุดแข็งอีกหลายประการ โดยมีระดับความสามารถด้านการท่องเที่ยวในระดับสูง อาทิ ด้านทรัพยากรธรรมชาติ (อันดับที่ ๑๖) ด้านการให้บริการ (อันดับที่ ๒๑) ด้านทรัพยากรทางศิลปวัฒนธรรม (อันดับที่ ๓๔) และด้านราคาสินค้าและบริการทางการท่องเที่ยว (อันดับที่ ๓๖) เป็นต้น

๑.๒ ปัญหาของอุตสาหกรรมท่องเที่ยว

อุตสาหกรรมท่องเที่ยวของประเทศมีการเติบโตอย่างต่อเนื่อง แต่พบว่าอุตสาหกรรมท่องเที่ยวยังประสบกับปัญหาหลายประการตลอดระยะเวลาหลายสิบปีที่ผ่านมาซึ่งสามารถสรุปเป็นปัญหาเชิงโครงสร้างที่สำคัญได้ ๖ ประการ ดังนี้

(๑) แหล่งท่องเที่ยวไม่เพียงพอ ขาดประสิทธิภาพการบริหารจัดการและเสื่อมโทรม

จากการเพิ่มขึ้นอย่างรวดเร็วของจำนวนนักท่องเที่ยว รวมทั้งการกระจุกตัวของนักท่องเที่ยวในหัวเมืองหลัก ในขณะที่จำนวนแหล่งท่องเที่ยวเพิ่มขึ้นเพียงเล็กน้อยทำให้แหล่งท่องเที่ยวไม่เพียงพอ นอกจากนี้การบริหารจัดการแหล่งท่องเที่ยวขาดประสิทธิภาพ ส่งผลให้แหล่งท่องเที่ยวเสื่อมโทรม โดยเฉพาะแหล่งท่องเที่ยวอนุรักษ์ ซึ่งพบว่า ปี ๒๕๕๘ คะแนนความสามารถในการแข่งขันด้านความยั่งยืนของสภาพแวดล้อมของไทยได้คะแนนเพียง ๓.๕ จากคะแนนเต็ม ๗ จัดอยู่ในอันดับที่ ๑๑๖ จาก ๑๔๑ ประเทศ

(๒) การคมนาคมและการเข้าถึงแหล่งท่องเที่ยวขาดคุณภาพและมาตรฐาน และมีไม่เพียงพอ

ความสามารถในการแข่งขันทางการท่องเที่ยวด้านการคมนาคมทางบกและทางน้ำอยู่ในระดับต่ำ โดยประเทศไทยได้คะแนน ๓.๔๑ เป็นอันดับที่ ๗๑ ของโลก และคุณภาพของเครือข่ายการขนส่งทางบกอยู่ในระดับต่ำมาก เป็นอันดับที่ ๙๔ ของโลกตามลำดับ เห็นได้ชัดจากการขนส่งสาธารณะในหัวเมืองท่องเที่ยวหลักที่มีไม่เพียงพอและขาดมาตรฐาน ทั้งนี้ จากการสำรวจความพึงพอใจของนักท่องเที่ยวโดยสภาอุตสาหกรรมท่องเที่ยวแห่งประเทศไทยปี ๒๕๕๗ พบว่าการคมนาคมเป็นด้านที่นักท่องเที่ยวมีความพอใจต่ำที่สุด

(๓) สิ่งอำนวยความสะดวกพื้นฐานทางการท่องเที่ยวมีไม่เพียงพอ

สิ่งอำนวยความสะดวกทางการท่องเที่ยว ได้แก่ ห้องน้ำสะอาด ป้ายบอกทาง ข้อมูลการท่องเที่ยว รวมทั้งโครงสร้างพื้นฐานที่จำเป็นต่อการท่องเที่ยว มีไม่เพียงพอต่อจำนวนนักท่องเที่ยว รวมไปถึงการพัฒนาเทคโนโลยีสารสนเทศเพื่ออำนวยความสะดวกในการท่องเที่ยวและการจัดทำระบบฐานข้อมูลแหล่งท่องเที่ยวและธุรกิจที่เกี่ยวข้องเนื่องกับการท่องเที่ยวยังขาดประสิทธิภาพ ซึ่งจะมีผลต่อการตัดสินใจเลือกเดินทางของนักท่องเที่ยว

(๔) บริการด้านการท่องเที่ยวขาดมาตรฐาน ผิดกฎหมาย และประสบปัญหาภัยคุกคาม

บริการด้านการท่องเที่ยว อาทิ โรงแรมและที่พัก ร้านอาหาร ขาดการกำกับดูแลมาตรฐานการให้บริการที่ดี แม้ว่าจะมีการกำหนด “มาตรฐานการท่องเที่ยวไทย” ซึ่งจัดทำโดยกรมการท่องเที่ยวแล้วก็ตาม แต่โดยโครงสร้างการทำงานที่ทั้งเป็นผู้กำกับมาตรฐาน (Regulator) และผู้ตรวจรับรองมาตรฐาน (Operator) เอง ก่อให้เกิดการขัดกันแห่งผลประโยชน์อันนำมาซึ่งการไม่ยอมรับในมาตรฐานคล้ายกับกรณีมาตรฐานการบินพลเรือนที่องค์การการบินพลเรือนระหว่างประเทศ (ICAO) กำหนดให้ต้องแยกหน้าที่ทั้งสองนี้ออกจากกัน

นอกจากนี้ยังพบปัญหาการไม่ปฏิบัติตามกฎหมายของผู้ประกอบการเพื่อเลี่ยงภาระค่าใช้จ่ายที่เกิดจากข้อกำหนดของรัฐ ทำให้การกำกับดูแลมาตรฐาน และการควบคุมอุปทานของบริการด้านการท่องเที่ยวเป็นไปได้ยาก เกิดการแข่งขันกันอย่างรุนแรงจนกลายเป็นภัยคุกคาม ส่งผลย้อนกลับให้ไม่มีการพัฒนาคุณภาพ โดยเฉพาะธุรกิจโรงแรมและที่พักที่ผิดกฎหมาย ซึ่งยืนยันได้จากผลการสำรวจข้อมูลราคาโรงแรมเปรียบเทียบ ๖๘ ประเทศทั่วโลกในปี ๒๕๕๖ โดยอัตราค่าที่พักต่อคืนของประเทศอยู่ในลำดับที่ ๕๙

ต่ำกว่าประเทศคู่แข่งทางการท่องเที่ยวในภูมิภาค เช่น เกาหลีใต้ ญี่ปุ่น ไต้หวัน อินโดนีเซีย มาเลเซีย จีน และอินเดีย และมีราคาเท่ากับประเทศฟิลิปปินส์

(๕) บุคลากรทางการท่องเที่ยวไม่เพียงพอทั้งเชิงคุณภาพ ปริมาณ และมีรายได้ต่ำ

บุคลากรในอุตสาหกรรมท่องเที่ยวของไทยขาดประสบการณ์และทักษะที่จำเป็นต่อการพัฒนาการท่องเที่ยว โดยเฉพาะทักษะทางด้านภาษาและการให้บริการ นอกจากนี้จำนวนบุคลากรยังมีแนวโน้มลดลงและอาจขาดแคลนในอนาคตอันสั้น สาเหตุสำคัญส่วนหนึ่งมาจากค่าตอบแทนเฉลี่ยของพนักงานในสาขาที่พักแรมและบริการด้านอาหารอยู่ในระดับต่ำที่สุดเมื่อเทียบกับค่าตอบแทนของพนักงานในสาขาเศรษฐกิจอื่นในทุกระดับตำแหน่งงาน

(๖) ปัญหาความไม่ปลอดภัยในการท่องเที่ยวและการหลอกลวงนักท่องเที่ยว

ปัญหาความไม่ปลอดภัยในชีวิตและทรัพย์สินของนักท่องเที่ยวและการหลอกลวงนักท่องเที่ยว อาทิ การหลอกลวงซื้อสินค้าที่ไม่ได้มาตรฐาน การคิดราคาสินค้าและบริการเกินจริง ซึ่งเป็นปัญหาที่เกิดขึ้นบ่อยครั้งแต่ยังไม่มีกลไกในการดูแลความปลอดภัยและการตอบสนองช่วยเหลือนักท่องเที่ยวที่ชัดเจนและทันท่วงที รวมถึงขาดความเข้มงวดในการบังคับใช้กฎหมายที่เกี่ยวข้องกับการดูแลความปลอดภัยส่งผลต่อความเชื่อมั่นด้านความปลอดภัยในการท่องเที่ยว

๒. ประเด็นปฏิรูปและพัฒนา

๒.๑ เพื่อให้การท่องเที่ยวของไทยมีคุณภาพและยั่งยืน

๒.๒ เพื่อเพิ่มประสิทธิภาพในการบริหารจัดการการท่องเที่ยวของทั้งภาครัฐ ภาคเอกชน และภาคชุมชน ซึ่งจะส่งผลต่อการพัฒนาการท่องเที่ยว

๒.๓ เพื่อเพิ่มขีดความสามารถในการแข่งขันด้านการท่องเที่ยวให้กับประเทศ

๓. วิธีการพิจารณาศึกษาวิเคราะห์

๓.๑ จากการพิจารณาวิเคราะห์ข้อมูลเศรษฐกิจของประเทศ ด้วยข้อมูลทุติยภูมิทั้งจากแหล่งข้อมูลภายในประเทศและต่างประเทศ

๓.๒ จากการพิจารณาโครงสร้างการทำงานของหน่วยงานที่เกี่ยวข้องทั้งภาครัฐ ภาคเอกชน และชุมชน

๓.๓ จากการเชิญกลุ่มตัวอย่างมาให้ข้อมูลและข้อคิดเห็น

๔. สรุปผลการศึกษาวิเคราะห์

จากการศึกษาพบว่า ปัญหาโครงสร้างของอุตสาหกรรมท่องเที่ยวของประเทศไทยมีสาเหตุหลักจาก (๑) วิสัยทัศน์ในการพัฒนาการท่องเที่ยวที่เน้นเป้าหมายด้านคุณภาพยังไม่สัมฤทธิ์ผล และ (๒) โครงสร้างการบริหารจัดการด้านการท่องเที่ยวขาดการประสานงานกันอย่างมีระบบโดยมีรายละเอียดดังนี้

๔.๑ วิสัยทัศน์ในการพัฒนาการท่องเที่ยวที่เน้นเป้าหมายด้านคุณภาพยังไม่สัมฤทธิ์ผล

การพัฒนาการท่องเที่ยวของประเทศเน้นมุ่งเป้าหมายไปที่การเติบโตเชิงปริมาณจากจำนวนนักท่องเที่ยวและรายได้จากการท่องเที่ยวเป็นหลัก ทำให้ขาดคุณภาพ และมีประเด็นสำคัญทางการท่องเที่ยว บางด้านที่ไม่ได้ถูกให้ความสำคัญอย่างเพียงพอ หรือมีอยู่ในแผนแต่ขาดการดำเนินงาน เช่น การกำหนดทิศทางการพัฒนาและกำหนดกลุ่มเป้าหมายนักท่องเที่ยวอย่างชัดเจน การคำนึงถึงการกระจายรายได้ที่เกิดจากการท่องเที่ยวไปยังพื้นที่ต่างๆ และการคำนึงถึงผลกระทบที่เกิดขึ้นจากการท่องเที่ยวต่อทั้งสังคมและสิ่งแวดล้อมอย่างรอบคอบ

๔.๒ การบริหารจัดการหน่วยงานภาครัฐในอุตสาหกรรมท่องเที่ยว การส่งเสริมภาคเอกชนให้เข้มแข็ง และการมีส่วนร่วมของชุมชนในการจัดการท่องเที่ยว มีประสิทธิภาพไม่เพียงพอ

กระทรวงท่องเที่ยวและกีฬาเป็นหน่วยงานหลักที่มีหน้าที่ดูแลการพัฒนาการท่องเที่ยว โดยทำงานร่วมกับหน่วยงานที่มีส่วนเกี่ยวข้องอื่นๆ แต่ยังไม่สามารถทำงานได้อย่างมีประสิทธิภาพ เนื่องจาก

(๑) ปัญหาการบูรณาการการทำงานร่วมกันระหว่างหน่วยงานที่เกี่ยวข้องกับการกำหนดแผนและการนำแผนสู่การปฏิบัติ

(๒) การจัดการแหล่งท่องเที่ยวขาดประสิทธิภาพ เนื่องจากแหล่งท่องเที่ยวของประเทศมีความหลากหลาย อยู่ภายใต้การกำกับดูแลและความรับผิดชอบของหลายหน่วยงาน ทำให้การบริหารจัดการแหล่งท่องเที่ยวทำได้ยากและขาดการบูรณาการที่ดีระหว่างหน่วยงาน

(๓) ปัญหาการทับซ้อนของภารกิจและอำนาจหน้าที่ระหว่างหน่วยงานภาครัฐกับภาคส่วนที่เกี่ยวข้องกับการท่องเที่ยวทั้งที่อยู่และที่ไม่ได้อยู่ภายใต้การกำกับดูแลของกระทรวงการท่องเที่ยวและกีฬา เช่น องค์การบริหารการพัฒนาพื้นที่พิเศษเพื่อการท่องเที่ยวอย่างยั่งยืน (อพท.) สำนักงานส่งเสริมการจัดประชุมและนิทรรศการ (สสปน.) และบริษัท ไทยแลนด์ พรินวิเลจการ์ด จำกัด (ดูแล Thailand Elite) เป็นต้น

(๔) บทบาทการดำเนินงานของหน่วยงานในการกำกับดูแลมาตรฐานไม่ชัดเจน ไม่มีการแยกหน้าที่การกำหนดและกำกับมาตรฐาน (Regulator) และการตรวจรับรอง (Operator) ออกจากกัน ทำให้การดำเนินงานและกำกับตรวจสอบไม่มีประสิทธิภาพและไม่เป็นที่ยอมรับตามมาตรฐานสากล

(๕) การดำเนินงานของหน่วยงานด้านการท่องเที่ยวไม่สัมพันธ์กัน โดยเฉพาะหน่วยงานด้านการท่องเที่ยวส่วนใหญ่ที่มุ่งเน้นที่การเพิ่มจำนวนนักท่องเที่ยวหรือเพิ่มอุปสงค์ โดยไม่สัมพันธ์กับการดำเนินงานของหน่วยงานการพัฒนาด้านอุปทานการท่องเที่ยว อาทิ มีการประชาสัมพันธ์ที่ไม่สอดคล้องข้อจำกัดของแหล่งท่องเที่ยวหลายแห่ง ทำให้การพัฒนาด้านอุปทานเติบโตไม่ทันกับการเพิ่มขึ้นของอุปสงค์ เป็นปัญหาต่อแหล่งท่องเที่ยวที่ไม่เพียงพอและเสื่อมโทรมเร็ว

(๖) ขาดหน่วยงานที่ทำหน้าที่อีกหลายด้าน โดยเฉพาะการสร้างองค์ความรู้ที่จำเป็นในการพัฒนาการท่องเที่ยวของประเทศ ซึ่งมีความสำคัญอย่างยิ่งต่อการกำหนดแนวทางการพัฒนาการท่องเที่ยว การดำเนินงานของภาคส่วนต่าง ๆ และการติดตามตรวจสอบให้เป็นไปตามนโยบายและแผนที่กำหนด

(๗) ขาดหน่วยงานด้านการส่งเสริมและสนับสนุนผู้ประกอบการ ทั้งภาคเอกชนและภาคชุมชน เพื่อพัฒนาอุปทานการท่องเที่ยวอย่างเป็นรูปธรรม

(๘) หน่วยงานภาครัฐด้านการท่องเที่ยวขาดบุคลากรที่มีความเชี่ยวชาญเฉพาะด้าน อาทิ บุคลากรขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น (อปท.) หน่วยงานเจ้าของแหล่งท่องเที่ยวจำนวนมาก ยังไม่ได้รับการสนับสนุนและให้องค์ความรู้ด้านการบริหารจัดการการท่องเที่ยวอย่างเพียงพอ

(๙) การจัดสรรบุคลากรของหน่วยงานต่างๆ ขาดความสมดุล

(๑๐) ชุมชนขาดการมีส่วนร่วมและบทบาทในการจัดการการท่องเที่ยวในระดับพื้นที่แบบล่างขึ้นบน (Bottom-up)

๕. ข้อเสนอปฏิรูปและพัฒนา และแนวทางดำเนินการ

เพื่อให้สามารถบรรลุเป้าหมายของการพัฒนาการท่องเที่ยว เห็นควรเสนอประเด็นการปฏิรูปและพัฒนา ๓ ประเด็น ดังนี้

๕.๑ ปฏิรูปวิสัยทัศน์ของการพัฒนาการท่องเที่ยว(Vision)

(๑) เน้นเป้าหมายรายได้และนักท่องเที่ยวคุณภาพ คือนักท่องเที่ยวที่ท่องเที่ยวสอดคล้องกับอัตลักษณ์และวัฒนธรรมของพื้นที่ ไม่สร้างผลกระทบทางลบต่อสังคมและสิ่งแวดล้อม และสร้างมูลค่าเพิ่มให้กับประเทศได้มากขึ้น

(๒) จัดการแหล่งท่องเที่ยวให้มีความยั่งยืน ไม่สร้างความเสื่อมโทรมให้สิ่งแวดล้อม และกำหนดแนวทางการดูแลควบคุมผลกระทบดังกล่าวอย่างชัดเจน เช่น กำหนดให้ต้องมีการศึกษาข้อจำกัดของแหล่งท่องเที่ยว มีการกำหนดความสามารถในการรองรับนักท่องเที่ยวสูงสุดในแหล่งท่องเที่ยว โดยเฉพาะพื้นที่เปราะบางทางนิเวศ รวมถึงการกำหนดมาตรการควบคุมจำนวนนักท่องเที่ยวและบทลงโทษ

(๓) จัดให้มีบริการทางการท่องเที่ยวที่ได้มาตรฐานสากล เพื่อยกระดับคุณภาพของการบริการด้านการท่องเที่ยวของประเทศ

(๔) กระจายผลประโยชน์จากการท่องเที่ยวอย่างทั่วถึงและเป็นธรรม ให้แก่ผู้มีส่วนได้เสียในพื้นที่การท่องเที่ยวนั้น ๆ โดยให้มีนโยบาย ยุทธศาสตร์ และแผนการดำเนินงานอย่างชัดเจน เพื่อลดปัญหาการกระจุกตัวของรายได้ นอกจากนี้ควรสนับสนุนการดำเนินงานของชุมชนในการพัฒนาการท่องเที่ยวในพื้นที่ในลักษณะต่างๆ เช่น วิสาหกิจชุมชน และวิสาหกิจเพื่อสังคม

๕.๒ การปรับโครงสร้างการบริหารจัดการด้านการท่องเที่ยว (Restructuring)

(๑) การปรับโครงสร้างองค์กรภาครัฐ โดยจัดโครงสร้างบริหารราชการด้านการท่องเที่ยวใหม่ ภายใต้ข้อจำกัดไม่เพิ่มจำนวนบุคลากรภาครัฐด้านการท่องเที่ยวที่มีอยู่ในปัจจุบัน ดังนี้

(๑.๑) ให้คณะกรรมการนโยบายการท่องเที่ยวแห่งชาติ (ท.ท.ช.) ที่มีอยู่แล้วตามพระราชบัญญัตินโยบายการท่องเที่ยวแห่งชาติ พ.ศ.๒๕๕๑ เป็นองค์กรกลางทำหน้าที่บริหารจัดการด้านการท่องเที่ยวทั้งระบบ และให้มีการปรับปรุงบทบาท หน้าที่ และองค์ประกอบของ ท.ท.ช. โดย

(ก) ปรับปรุงองค์ประกอบของ ท.ท.ช. ให้มีความเหมาะสมมากขึ้น โดยพิจารณาลดจำนวนกรรมการลงเพื่อให้มีความคล่องตัวและเพิ่มช่องทางการมีส่วนร่วมของชุมชนอย่างเป็นทางการในการเสนอความเห็นต่อ ท.ท.ช.

(ข) กำหนดนโยบาย ทิศทาง และยุทธศาสตร์ในการพัฒนาการท่องเที่ยว ให้มีความสมดุลระหว่างเศรษฐกิจ สังคม และสิ่งแวดล้อม และกระจายผลประโยชน์อย่างทั่วถึงและเป็นธรรม

(ค) ขับเคลื่อนยุทธศาสตร์ให้เป็นไปตามนโยบายที่วางไว้ โดยมีการติดตามประเมินผล การดำเนินงานให้เป็นไปตามเป้าหมายที่ตั้งไว้

(ง) บูรณาการการจัดทำแผนงบประมาณโครงการทั้งหมดที่เกี่ยวข้อง เพื่อส่งต่อให้สำนักงบประมาณเพื่อใช้กำกับดูแลการดำเนินงานให้สอดคล้องกับนโยบายที่กำหนดไว้

(จ) สนับสนุนให้มีคณะกรรมการนโยบายการท่องเที่ยวในระดับพื้นที่ โดยทำงานในรูปแบบเดียวกับ ท.ท.ช. ประกอบด้วยตัวแทนจาก ภาครัฐ ภาคเอกชน ชุมชน และผู้ทรงคุณวุฒิและนักวิชาการ ให้มีอำนาจในการกำหนดนโยบายการท่องเที่ยวในพื้นที่และประสานความร่วมมือกับพื้นที่ใกล้เคียงให้สอดคล้องกับนโยบายการท่องเที่ยวในระดับชาติ

(๑.๒) จัดตั้งสำนักงานคณะกรรมการนโยบายการท่องเที่ยวแห่งชาติเป็นหน่วยราชการในสังกัดสำนักนายกรัฐมนตรี โดยมีเลขาธิการคณะกรรมการฯ เป็นหัวหน้าส่วนราชการ ที่มีตำแหน่งเทียบเท่าระดับปลัดกระทรวง ปฏิบัติหน้าที่สนับสนุนภารกิจของ ท.ท.ช. โดยมีเหตุผลดังนี้

(ก) เป็นหน่วยงานกลางประสานกับหน่วยงานต่างๆ ทั้งในแนวราบ (ระดับกระทรวง ทบวง กรม) และแนวดิ่งทั้งในระดับภูมิภาคและระดับท้องถิ่น รวมถึงหน่วยงานภายใต้การกำกับอีกหลายหน่วย

(ข) เป็นหน่วยประสานงานและปฏิบัติตามข้อตกลงด้านการท่องเที่ยวตามความตกลงระหว่างประเทศทั้งระดับทวิภาคีและพหุภาคี

(ค) การบริหารงานต้องมีลักษณะเฉพาะและต้องการการตัดสินใจที่รวดเร็วทันต่อเหตุการณ์ เนื่องจากอุตสาหกรรมท่องเที่ยวมีความอ่อนไหวต่อการเปลี่ยนแปลงของสภาพแวดล้อมต่าง ๆ สูง

สำนักงานคณะกรรมการนโยบายการท่องเที่ยวแห่งชาติ จะมีหน่วยงานภายใต้สังกัด ๔ หน่วยงาน ได้แก่

(๑.๒.๑) หน่วยงานด้านยุทธศาสตร์ (สำนักยุทธศาสตร์การท่องเที่ยว) ทำหน้าที่สนับสนุนงานประชุมของ ท.ท.ช. กำหนดยุทธศาสตร์ของประเทศตามนโยบายที่กำหนดไว้ และเป็นศูนย์กลางข้อมูลข่าวสารที่เกี่ยวข้องกับการท่องเที่ยว โดยอาจมีการถ่ายโอนบุคลากรที่มีความเชี่ยวชาญส่วนหนึ่งมาจากการท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย

(๑.๒.๒) หน่วยงานด้านการพัฒนา (สำนักพัฒนาการท่องเที่ยว) โดยปรับปรุงขอบเขตภารกิจจากกรมการท่องเที่ยว มีหน้าที่ในการส่งเสริมการพัฒนาเพื่อเพิ่มขีดความสามารถในการแข่งขันของประเทศ พื้นที่แหล่งท่องเที่ยวที่เสื่อมโทรม ส่งเสริมการดำเนินงานของภาคเอกชน องค์กรปกครอง

ส่วนท้องถิ่นและภาคชุมชน จัดทำมาตรฐานการบริการประเภทต่าง ๆ และพิจารณาความเป็นไปได้ในการลงทุนและร่วมลงทุนในการพัฒนาแหล่งท่องเที่ยวโดยให้มีรายละเอียดหน้าที่ดังนี้

(ก) เป็นผู้ประสานงาน (Coordinator) ในการผลักดันแผนพัฒนาในระดับนโยบายส่วนกลางลงสู่ระดับพื้นที่

(ข) เป็นผู้กำหนดและกำกับดูแล (Regulator) มาตรฐานต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องกับการท่องเที่ยว ให้ภาคเอกชนคือสภาอุตสาหกรรมท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย และภาคชุมชน เข้ามามีบทบาทหลักในการดำเนินงานตรวจรับรองมาตรฐานที่เกี่ยวข้อง (Operator) โดยมาตรฐานที่ต้องมีการกำกับดูแล เช่น มาตรฐานของแหล่งท่องเที่ยว สิ่งอำนวยความสะดวก มาตรฐานความปลอดภัย กลไกการแก้ปัญหาให้กับนักท่องเที่ยวกรณีที่เกิดปัญหาเฉพาะหน้า และมาตรฐานการให้บริการด้านการท่องเที่ยวประเภทต่าง ๆ ทั้งนี้ ให้กำหนดให้ภาคเอกชนและผู้ประกอบการที่เกี่ยวข้องมีส่วนร่วมในการดูแลรับผิดชอบต่อความปลอดภัยของนักท่องเที่ยวมากยิ่งขึ้น เช่น กำหนดให้ภาคเอกชนและผู้ประกอบการทำประกันภัยให้กับนักท่องเที่ยว

(ค) เป็นผู้ดำเนินงาน ในการบริหารกองทุนการท่องเที่ยว

(ง) ส่งเสริมการดำเนินงานของผู้ประกอบการทั้งภาคเอกชน ท้องถิ่นและชุมชน โดยเฉพาะการดำเนินงานที่สอดคล้องกับอัตลักษณ์ของชุมชนหรือจุดเด่นเฉพาะของท้องถิ่น

(จ) บูรณาการหน่วยงานภาครัฐและภาคส่วนอื่น ๆ ที่มีหน้าที่ในการพัฒนาการท่องเที่ยวของประเทศ เพื่อลดความซ้ำซ้อนของภารกิจ

(๑.๒.๓) หน่วยงานด้านการประชาสัมพันธ์และการตลาด โดยปรับปรุงพระราชบัญญัติการท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย พ.ศ.๒๕๒๒ เพื่อกำหนดขอบเขตภารกิจของการท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย (ททท.) ให้ทำหน้าที่เฉพาะการประชาสัมพันธ์และส่งเสริมการตลาด ทั้งภายในและต่างประเทศ การสร้างความเชื่อมั่นให้นักท่องเที่ยว และการประสานงานกับต่างประเทศ ให้สอดคล้องกับนโยบายของชาติที่กำหนดโดย ท.ท.ช. โดยไม่มีภารกิจด้านการพัฒนาหรือร่วมลงทุนในการพัฒนาการท่องเที่ยว โดยมีรายละเอียด ดังนี้

(ก) ให้ ททท.เป็นองค์กรพิเศษของรัฐที่มี พระราชบัญญัติจัดตั้งเป็นการเฉพาะ และไม่เป็นรัฐวิสาหกิจ

(ข) ดำเนินงานให้ครอบคลุมตามลักษณะการท่องเที่ยวให้มากขึ้น เช่น มีหน่วยงานภายในทำหน้าที่ส่งเสริมการท่องเที่ยวเชิงสุขภาพ เชิงศาสนาและวัฒนธรรม การจัดประชุมสัมมนาเพิ่มเติมจากการดำเนินงานรายพื้นที่เป็นรายจังหวัดหรือภาคในปัจจุบัน

(ค) สร้างความเชื่อมั่นด้านความปลอดภัยให้กับนักท่องเที่ยว

(ง) บูรณาการหน่วยงานของภาครัฐที่ทำหน้าที่ประชาสัมพันธ์ด้านการท่องเที่ยว เช่น สำนักงานส่งเสริมการจัดประชุมและนิทรรศการ (สสปน.) และยกเลิกบริษัท ไทยแลนด์ พรวิเลจ คาร์ด จำกัด

(๑.๒.๔) หน่วยงานด้านการวิจัย ทำหน้าที่สร้างองค์ความรู้ เพื่อเสนอแนะต่อการกำหนดนโยบาย สร้างตัวชี้วัดแบบนำหน้าเพื่อให้หน่วยงานต่างๆ สามารถปรับตัวได้ทันการณ์ และพัฒนาองค์ความรู้ให้ตอบสนองความต้องการของทั้งภาครัฐ ภาคเอกชน ท้องถิ่นและภาคชุมชนให้มีความสอดคล้องกับยุทธศาสตร์การท่องเที่ยวของประเทศและมีแผนแม่บทที่ชัดเจน โดยมีรายละเอียดดังนี้

(ก) ดำเนินงานในลักษณะมูลนิธิหรือสถาบันในลักษณะเดียวกับมูลนิธิสถาบันวิจัยนโยบายเศรษฐกิจการคลัง โดยให้เป็นนิติบุคคลที่ไม่แสวงหากำไร และดำเนินงานร่วมกับสถาบันการศึกษาเพื่อความคล่องตัว เป็นกลาง และมีประสิทธิภาพ โดยร่วมมือกับหน่วยงานที่สนับสนุนทุนวิจัยอื่น ๆ เช่น สำนักงานกองทุนสนับสนุนการวิจัย (สกว.)

(ข) อาจมีการถ่ายโอนบุคลากรบางส่วนที่มีความเชี่ยวชาญด้านการวิจัยมาจากการท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย

(ค) สนับสนุนการวิจัยเชิงปฏิบัติการในพื้นที่โดยส่งเสริมการดำเนินงานด้านการสร้างและสังเคราะห์องค์ความรู้ของชุมชน

(๒) การสนับสนุนภาคเอกชน - ให้มีการรวมกลุ่มเพื่อสร้างความเข้มแข็งและเพิ่มประสิทธิภาพ เพื่อเป็นส่วนสำคัญในการขับเคลื่อนการพัฒนาการท่องเที่ยวของประเทศร่วมกับภาครัฐและชุมชน โดยให้ภาครัฐดำเนินการ ดังนี้

(๒.๑) สนับสนุนสภาอุตสาหกรรมท่องเที่ยวแห่งประเทศไทยให้เป็นองค์กรกลางของผู้ประกอบการอุตสาหกรรมท่องเที่ยวอย่างแท้จริงในการประสานงานกับภาครัฐ และดำเนินการส่งเสริมให้เกิดการรวมกลุ่มย่อยทั้งรายสาขาและรายพื้นที่ที่ครอบคลุมทุกภาคส่วนของผู้ประกอบการ

(๒.๒) สนับสนุนการดำเนินงานของสภาอุตสาหกรรมท่องเที่ยวแห่งประเทศไทยที่สอดคล้องกับแผนยุทธศาสตร์ด้านการท่องเที่ยวของประเทศ โดยสามารถใช้เงินจากกองทุนส่งเสริมการท่องเที่ยวที่มีอยู่เดิมได้

(๒.๓) สนับสนุนการสร้างฐานข้อมูลและเพิ่มองค์ความรู้ (Knowledge Creation) ให้กับองค์กรภาคเอกชนและท้องถิ่น

(๒.๔) สนับสนุน ส่งเสริมความเข้มแข็งของผู้ประกอบการโดยการประสานงานอย่างใกล้ชิดกับสภาอุตสาหกรรมท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย มีการพัฒนาทักษะที่จำเป็นให้แก่บุคลากรทุกภาคส่วน ได้แก่ ทักษะด้านภาษา ทักษะในการบริหารธุรกิจ และกำกับให้ผู้ประกอบการมีการดำเนินการอย่างมีธรรมาภิบาล และปฏิบัติตามข้อกำหนดอย่างเคร่งครัดมีการเสียภาษีประกอบการตามที่เป็นจริงและเชื่อมโยงกับฐานข้อมูลผู้ประกอบการ

(๒.๕) ส่งเสริมให้องค์กรภาคเอกชนมีบทบาทหลักในการดำเนินงานตรวจรับรองมาตรฐานที่เกี่ยวข้องกับบริการด้านการท่องเที่ยวของผู้ประกอบการ ภายใต้การกำกับดูแลของภาครัฐ

(๓) การสนับสนุนภาคชุมชน - ให้มีส่วนร่วมในการบริหารจัดการการท่องเที่ยวในพื้นที่ โดย

(๓.๑) ส่งเสริมการรวมตัวของชุมชนในรูปแบบต่างๆ เช่น การท่องเที่ยวโดยชุมชน (Community-based tourism) สหกรณ์การท่องเที่ยวในชุมชน โดยให้คนในชุมชนเป็นผู้ถือหุ้นและบริหารจัดการ หรือวิสาหกิจเพื่อสังคมซึ่งมีจุดประสงค์หลักในการนำเงินไปพัฒนาชุมชนในองค์รวม โดยภาครัฐให้การส่งเสริมการถ่ายทอดองค์ความรู้ อำนวยความสะดวกในการจัดตั้งและดำเนินงานสนับสนุนการพัฒนาบุคลากรในระดับพื้นที่ และสนับสนุนด้านเงินทุนตามความจำเป็น

(๓.๒) ส่งเสริมให้ชุมชนมีอำนาจและบทบาทในการจัดการการท่องเที่ยวในพื้นที่ ตั้งแต่การกำหนดทิศทางนโยบายการท่องเที่ยวของพื้นที่ การสร้างข้อกำหนดต่าง ๆ การรักษาผลประโยชน์ของคนในพื้นที่ รวมถึงการกำกับดูแลมาตรฐานและความปลอดภัยของนักท่องเที่ยวโดยรัฐมีหน้าที่ในการให้การสนับสนุนด้านงบประมาณและด้านอื่น ๆ เพื่อให้ชุมชนมีศักยภาพเพียงพอที่จะดำเนินงานได้อย่างสัมฤทธิ์ผล

(๓.๓) ส่งเสริมการสร้างเครือข่ายระหว่างชุมชน เพื่อแลกเปลี่ยนเรียนรู้และให้เกิดความเชื่อมโยงในด้านต่าง ๆ เช่น การตลาด การพัฒนา ให้เป็นไปในทิศทางเดียวกัน

๕.๓ การพัฒนาเพิ่มขีดความสามารถในการแข่งขัน

(๑) การป้องกันและแก้ไขปัญหาความเสื่อมโทรมของแหล่งท่องเที่ยว โดยเฉพาะพื้นที่อนุรักษ์ เช่น อุทยานแห่งชาติทางทะเล และพื้นที่อ่อนไหว เช่น หมู่บ้านกะเหรี่ยงคอยาว ตลาดน้ำอัมพวา ดังนี้

(๑.๑) บังคับใช้กฎหมายอย่างเข้มงวด

(๑.๒) จัดตั้งคณะกรรมการบริหารจัดการในระดับพื้นที่ โดยให้มีส่วนร่วมแบบ ๓ ประสาน ได้แก่ ภาครัฐ ภาคเอกชน และภาคชุมชน เพื่อทำหน้าที่กำหนดแผนการพัฒนาการท่องเที่ยวในพื้นที่อนุรักษ์ต่าง ๆ ให้มีความเหมาะสม กำหนดจำนวนนักท่องเที่ยวหรือจำนวนยานพาหนะสูงสุดที่รองรับได้ กำหนดอัตราค่าธรรมเนียมและจัดสรรส่วนแบ่งรายได้จากค่าธรรมเนียมและกำหนดข้อบังคับเพิ่มเติมสำหรับพื้นที่อนุรักษ์ได้อย่างทันท่วงทีตามความจำเป็นและเหมาะสม

(๑.๓) พัฒนาการบริหารจัดการแหล่งท่องเที่ยว โดยใช้เทคโนโลยีสารสนเทศและนวัตกรรม อาทิ การจดทะเบียนเรือ การใช้เรดาห์ ดาวเทียม เพื่อติดตามเรือที่นำนักท่องเที่ยวไปยังเกาะต่าง ๆ การกำหนดให้นักท่องเที่ยวต้องจองและจ่ายค่าธรรมเนียมเข้าพื้นที่ล่วงหน้าผ่านช่องทาง Online ตามขีดความสามารถในการรองรับนักท่องเที่ยวในแต่ละวันหรือช่วงเวลาอย่างเหมาะสมและมีประสิทธิภาพ

(๒) ส่งเสริมการพัฒนาแหล่งท่องเที่ยวใหม่ เพื่อรองรับปริมาณนักท่องเที่ยวที่เพิ่มสูงขึ้นอย่างต่อเนื่อง โดย

(๒.๑) ให้แบ่งระดับความสำคัญของแหล่งท่องเที่ยวออกเป็น ๓ ระดับ คือ ระดับโลก (Global) ระดับภูมิภาค (Regional) และระดับพื้นที่ (Local) โดยรัฐสนับสนุนให้มีแหล่งท่องเที่ยวอย่างน้อย ๑ ระดับในแต่ละอำเภอทั่วประเทศ และสนับสนุนให้มีการพัฒนาแหล่งท่องเที่ยวไปสู่ระดับที่สูงขึ้นตามศักยภาพของแต่ละเขตพื้นที่ ซึ่งจะส่งผลต่อการกระจายตัวของนักท่องเที่ยว รวมถึงกระจายรายได้ไปยังพื้นที่ต่าง ๆ อย่างมีประสิทธิภาพมากขึ้น

(๒.๒) การรวมกลุ่มท่องเที่ยวเป็นคลัสเตอร์ (Cluster) ตามอัตลักษณ์ วัฒนธรรมของพื้นที่ เพื่อสร้างความเข้มแข็งและยกระดับความสามารถในการแข่งขันและสร้างความน่าสนใจของแหล่งท่องเที่ยว โดยสนับสนุนแผนพัฒนาการท่องเที่ยวแห่งชาติพ.ศ. ๒๕๕๕ - ๒๕๕๙ ที่ได้กำหนดแนวทางในการพัฒนา ยกระดับคุณภาพแหล่งท่องเที่ยวใหม่ ตามกลุ่มจังหวัดที่มีศักยภาพ ทั้งสิ้น ๘ กลุ่ม ได้แก่ ๑.กลุ่มอารยธรรม ล้านนาและภาคเหนือตอนบน ๒.กลุ่มมรดกโลกเชื่อมโยงการท่องเที่ยวเชิงนิเวศ ๓.กลุ่มอารยธรรมอีสานใต้ ๔.กลุ่มวิถีชีวิตลุ่มแม่น้ำโขง ๕.กลุ่มวิถีชีวิตลุ่มแม่น้ำภาคกลาง ๖.กลุ่ม Active Beach ๗.กลุ่ม Royal Coast และ ๘.กลุ่มมหัศจรรย์สองสมุทรทั้งนี้ภาครัฐควรสนับสนุนให้มีการประกาศกลุ่มพื้นที่คลัสเตอร์ท่องเที่ยว ให้ครอบคลุมทั่วประเทศ โดยมีข้อเสนอเพิ่มเติม ดังนี้

(ก) สนับสนุนอัตลักษณ์ของพื้นที่ให้โดดเด่นมากขึ้น โดยรัฐควรลงทุนด้านการ ศึกษาวิจัยและพัฒนาในการนำอัตลักษณ์และวัฒนธรรมมาใช้ในการพัฒนาการท่องเที่ยวของพื้นที่

(ข) ศึกษา จัดทำ และเผยแพร่ ปูมประวัติ ตำนาน หรือเรื่องเล่าต่าง ๆ ของแหล่ง ท่องเที่ยวให้ครอบคลุมมากขึ้น และเชื่อมโยงเรื่องราวระหว่างพื้นที่ให้เป็นเส้นทางท่องเที่ยวใหม่

(ค) เชื่อมโยงการจัดทำแผนพัฒนาคลัสเตอร์ท่องเที่ยวให้สอดคล้องกับการ รวมกลุ่มคลัสเตอร์ด้านปกครองของกระทรวงมหาดไทยที่แบ่งออกเป็น ๑๘ คลัสเตอร์ เพื่อให้เกิดความร่วมมือ ของจังหวัดมากยิ่งขึ้น

(ง) ส่งเสริมผู้ประกอบการที่ลงทุนและดำเนินงานสอดคล้องกับอัตลักษณ์และ วัฒนธรรม หรือนำเอาอัตลักษณ์ของพื้นที่มาใช้ในการพัฒนาสินค้าและบริการทางการท่องเที่ยวและ สร้างมูลค่าเพิ่มให้กับผลิตภัณฑ์ โดยให้การสนับสนุนผ่านมาตรการส่งเสริมการลงทุนหรือมาตรการด้านภาษี

(๒.๓) ส่งเสริมให้มีแหล่งท่องเที่ยวประเภทมนุษย์สร้างขึ้นด้วยการส่งเสริมการลงทุนด้วย แรงจูงใจและสิทธิประโยชน์ด้านการลงทุน โดยเฉพาะพื้นที่ที่มีนักท่องเที่ยวน้อย

(๒.๔) ส่งเสริมและสนับสนุนการพัฒนาแหล่งท่องเที่ยวใหม่ตามลักษณะเด่นเฉพาะของ พื้นที่ อาทิ การท่องเที่ยวฮาลาล การท่องเที่ยวเชิงสุขภาพ การท่องเที่ยวเชิงเกษตร การท่องเที่ยวเชิงนิเวศ สัจจรรย์และการท่องเที่ยวด้านศาสนา ศิลปะ วัฒนธรรม เป็นต้น

(๓) การพัฒนาเขตเศรษฐกิจการท่องเที่ยวพิเศษร่วมกับประเทศเพื่อนบ้าน

สร้างแหล่งท่องเที่ยวใหม่หรือเชื่อมโยงแหล่งท่องเที่ยวระหว่างประเทศสมาชิกในอาเซียน ร่วมกันในรูปแบบของการพัฒนาเขตเศรษฐกิจการท่องเที่ยวพิเศษระหว่างประเทศ เช่น พม่า-ลาวเหนือ-ภาคเหนือ กัมพูชา-ลาวใต้-ภาคอีสานใต้ หรือ พม่า-ภาคตะวันตก เป็นต้น เพื่อสร้างความเข้มแข็งของการท่องเที่ยว ในภูมิภาค ซึ่งจะได้รับประโยชน์ทั้งด้านการกระจายรายได้และรายได้การท่องเที่ยว โดยตั้งคณะกรรมการร่วม ระหว่างประเทศเพื่อศึกษาความเป็นไปได้และศึกษาในประเด็นต่างๆ อาทิ โอกาสในการร่วมลงทุนพัฒนา แหล่งท่องเที่ยวและสิ่งอำนวยความสะดวกทางการท่องเที่ยวร่วมกัน หรือการอำนวยความสะดวกในการ เดินทางโดยไม่ต้องใช้วีซ่า

(๔) การส่งเสริมการขยายธุรกิจด้านการท่องเที่ยวของไทยไปในต่างประเทศ

โดยสนับสนุนผู้ประกอบการไทยที่มีศักยภาพและความสามารถไปลงทุนในต่างประเทศ โดยเฉพาะในสาขาการท่องเที่ยวที่ประเทศไทยมีความเข้มแข็ง เช่น ธุรกิจโรงแรมและที่พัก ธุรกิจร้านอาหาร ธุรกิจสปา รวมถึงสนับสนุนให้ผู้ประกอบการไทยไปใช้ประโยชน์ในประเทศที่มีนักท่องเที่ยวชาวไทยไปท่องเที่ยวเป็นจำนวนมาก

โดยรัฐควรให้ความช่วยเหลือด้านข้อมูลการลงทุนในต่างประเทศ รวมถึงการให้คำแนะนำ เรื่องแหล่งเงินทุนต่าง ๆ นอกจากนี้รัฐควรสนับสนุนการจัดสร้างเครือข่ายผู้ประกอบการ (Network) และการสร้างตราสินค้า (Brand) เพื่อสร้างความเข้มแข็งและเพิ่มขีดความสามารถในการแข่งขันของผู้ประกอบการไทย

๖. ผลลัพธ์ที่คาดว่าจะได้รับ

- ๖.๑ การเติบโตทางเศรษฐกิจอย่างยั่งยืน
- ๖.๒ ลดปัญหาสิ่งแวดล้อมและสังคมที่เกิดขึ้นจากการพัฒนาการท่องเที่ยวในแบบปัจจุบัน
- ๖.๓ เป็นเครื่องมือในการกระจายรายได้และการพัฒนา ลดความเหลื่อมล้ำ
- ๖.๔ สร้างความเข้มแข็งให้สังคมและลดความขัดแย้งจากการเรียนรู้และพัฒนาาร่วมกัน

๗. ตัวชี้วัดความสำเร็จ

๗.๑ การท่องเที่ยวที่มีคุณภาพและยั่งยืน

- (๑) การท่องเที่ยวเติบโตขึ้นอย่างยั่งยืนวัดจาก
 - (๑.๑) สัดส่วนรายได้จากการท่องเที่ยวต่อ GDP มากกว่าร้อยละ ๑๕
 - (๑.๒) สัดส่วนของการท่องเที่ยวรวมใน GDP มากกว่าร้อยละ ๒๐
 - (๑.๓) อัตราการเติบโตของรายได้จากการท่องเที่ยวไม่ต่ำกว่าอัตราเติบโตเฉลี่ยของภูมิภาค

เอเชียแปซิฟิก

(๒) การท่องเที่ยวมีการกระจายมากขึ้น วัดจากจำนวนจังหวัดที่มีรายได้จากการท่องเที่ยวมากกว่าค่าเฉลี่ยของทุกจังหวัดมีเพิ่มขึ้นมากกว่า ๑๐ จังหวัด

(๓) การควบคุมผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อมวัดจาก

- (๓.๑) จำนวนแหล่งท่องเที่ยวที่มีการกำหนดขีดความสามารถในการรองรับนักท่องเที่ยวเพิ่มขึ้น
- (๓.๒) จำนวนแหล่งท่องเที่ยวที่มีนักท่องเที่ยวเข้าไปเกินกำหนดลดลง
- (๓.๓) มีระบบการจองและจ่ายค่าธรรมเนียมล่วงหน้าในแหล่งท่องเที่ยวเพิ่มขึ้น

๗.๒ โครงสร้างการบริหารจัดการที่มีประสิทธิภาพมากขึ้น

(๑) ภาครัฐ

(๑.๑) มีการแก้กฎหมายที่เกี่ยวข้อง เช่น พระราชบัญญัตินโยบายการท่องเที่ยวแห่งชาติ พระราชบัญญัติการท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย และการออกกฎหมายใหม่ที่เป็นไปรับโครงสร้าง

(๑.๒) มีการจัดตั้งหน่วยงานตามโครงสร้างการบริหารจัดการใหม่

(๒) ภาคเอกชน วัดจากมีการสนับสนุนและกำหนดบทบาทหน้าที่องค์กรภาคเอกชนที่รวมตัวกันอย่างถูกกฎหมายมากขึ้น

(๓) ภาคชุมชน วัดจากจำนวนชุมชนที่มีส่วนร่วมในการบริหารจัดการการท่องเที่ยวเพิ่มขึ้น

๗.๓ ขีดความสามารถในการแข่งขันด้านการท่องเที่ยวเพิ่มขึ้น

(๑) ขีดความสามารถในการแข่งขันด้านการท่องเที่ยวอยู่ใน ๒๕ อันดับแรกของโลก จากอันดับที่ ๓๕ ในปัจจุบัน

(๒) อยู่ใน ๗ อันดับแรกของภูมิภาคเอเชียแปซิฟิก จากอันดับที่ ๑๐ ในปัจจุบัน

รายงาน วาระพัฒนา : การพัฒนาด้านการท่องเที่ยว *

สถานการณ์และปัญหาการท่องเที่ยว

๑. สถานการณ์และความสำคัญของอุตสาหกรรมท่องเที่ยว

อุตสาหกรรมท่องเที่ยวเป็นหนึ่งในตัวขับเคลื่อนที่สำคัญอย่างยิ่งต่อเศรษฐกิจไทยอย่างต่อเนื่อง โดยมีอัตราการเจริญเติบโตสูงกว่าอัตราการเติบโตของเศรษฐกิจไทย โดยสามารถสรุปสถานการณ์และความสำคัญของอุตสาหกรรมท่องเที่ยวไทยได้ ดังนี้

๑.๑ ประเทศความสำคัญต่อผลิตภัณฑ์มวลรวมใน (Gross Domestic Product; GDP)

ในปี พ.ศ. ๒๕๕๖ มีนักท่องเที่ยวเดินทางท่องเที่ยวระหว่างประเทศทั่วโลกสูงถึง ๑,๐๘๗ ล้านคน เกิดรายได้จากการท่องเที่ยวกว่า ๑ ล้านล้านเหรียญสหรัฐ เพิ่มขึ้นร้อยละ ๕ จากปี พ.ศ. ๒๕๕๕ ทั้งนี้ การท่องเที่ยวในภูมิภาคเอเชียแปซิฟิกสร้างรายได้คิดเป็นร้อยละ ๓๑ ของรายได้จากการท่องเที่ยวทั่วโลก เป็นรองเพียงทวีปยุโรป (ร้อยละ ๔๒.๒) เท่านั้น อย่างไรก็ตามหากพิจารณาในแง่การเติบโตแล้ว ภูมิภาคเอเชียแปซิฟิกเป็นภูมิภาคที่มีอัตราการเติบโตสูงที่สุดเมื่อเปรียบเทียบกับภูมิภาคต่างๆ ทั่วโลก โดยในปี พ.ศ. ๒๕๕๖ มีอัตราการเติบโตของจำนวนนักท่องเที่ยวและรายได้จากการท่องเที่ยวถึงร้อยละ ๖.๒ และ ๘.๒ ตามลำดับ (UNWTO ๒๐๑๔)

จากการจัดอันดับในปี พ.ศ. ๒๕๕๖ ประเทศไทยมีนักท่องเที่ยวต่างชาติเดินทางมาเที่ยวมากเป็นอันดับที่ ๑๐ ของโลก และเป็นอันดับที่ ๒ ของภูมิภาคเอเชียแปซิฟิกรองจากประเทศจีน มีอัตราการเติบโตร้อยละ ๑๘.๘ และมีรายได้จากการท่องเที่ยวมากเป็นอันดับที่ ๗ ของโลก เพิ่มขึ้นร้อยละ ๒๓.๑ จากปี พ.ศ. ๒๕๕๖ และเป็นอันดับที่ ๓ ของภูมิภาคเอเชียแปซิฟิกรองจากประเทศจีนและมาเก๊าเพียงเล็กน้อยเท่านั้น โดยประเทศไทยเป็นประเทศที่มีอัตราการเติบโตของนักท่องเที่ยวและรายได้จากการท่องเที่ยวสูงที่สุดในกลุ่ม ๑๐ อันดับแรกดังกล่าวทั้งสิ้น (UNWTO ๒๐๑๔)

* รายงานนี้จัดทำโดยคณะกรรมการปฏิรูปการเกษตร อุตสาหกรรม พาณิชยกรรม การท่องเที่ยวและบริการ โดยได้ผ่านความเห็นชอบของสภาปฏิรูปแห่งชาติเมื่อ ๒๑ กรกฎาคม ๒๕๕๘ และได้จัดส่งคณะรัฐมนตรีเมื่อ ๗ สิงหาคม ๒๕๕๘

ตารางที่ ๑ ประเทศที่มีจำนวนนักท่องเที่ยว
และรายได้จากนักท่องเที่ยวต่างชาติมากที่สุดในโลก ๑๐ อันดับ

International Tourist Arrivals						
Rank	Series	Million		Change (%)		
		2012	2013*	12/11	13*/12	
1	France	TF	83.0	..	1.8	..
2	United States	TF	66.7	69.8	6.3	4.7
3	Spain	TF	57.5	60.7	2.3	5.6
4	China	TF	57.7	55.7	0.3	-3.5
5	Italy	TF	46.4	47.7	0.5	2.9
6	Turkey	TF	35.7	37.8	3.0	5.9
7	Germany	TCE	30.4	31.5	7.3	3.7
8	United Kingdom	TF	29.3	31.2	-0.1	6.4
9	Russian Federation	TF	25.7	28.4	13.5	10.2
10	Thailand	TF	22.4	26.5	16.2	18.8

Source: World Tourism Organization (UNWTO) ©

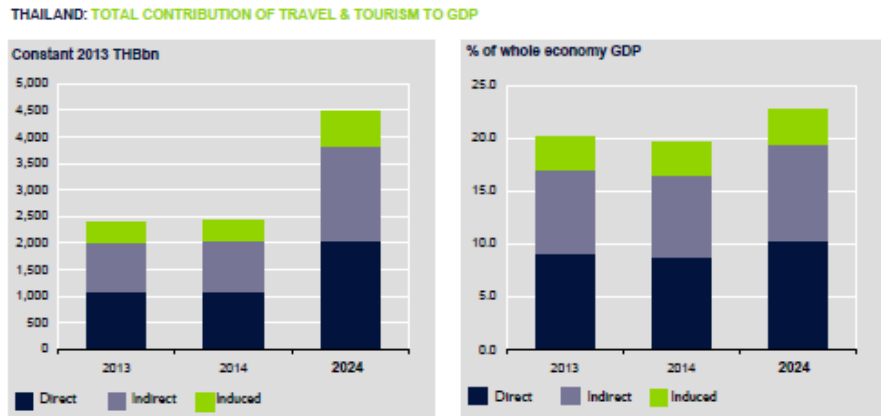
International Tourism Receipts							
Rank	US\$				Local currencies		
	2012	2013*	12/11	13*/12	12/11	13*/12	
1	United States	126.2	139.6	9.2	10.6	9.2	10.6
2	Spain	56.3	60.4	-6.3	7.4	1.5	3.9
3	France	53.6	56.1	-2.2	4.8	6.0	1.3
4	China	50.0	51.7	3.2	3.3	0.8	1.4
5	Macao (China)	43.7	51.6	13.7	18.1	13.2	18.1
6	Italy	41.2	43.9	-4.2	6.6	3.8	3.1
7	Thailand	33.8	42.1	24.4	24.4	26.7	23.1
8	Germany	38.1	41.2	-1.9	8.1	6.3	4.5
9	United Kingdom	36.2	40.6	3.3	12.1	4.8	13.2
10	Hong Kong (China)	33.1	38.9	16.2	17.7	15.8	17.7

(Data as collected by UNWTO May 2014)

ที่มา: UNWTO (๒๐๑๔)

ในปี พ.ศ. ๒๕๕๖ มีนักท่องเที่ยวต่างชาติเดินทางมาเที่ยวประเทศไทย ๒๖.๕๕ ล้านคน สร้างรายได้ให้กับประเทศเป็นจำนวนถึง ๑.๑๗ ล้านล้านบาท ในขณะที่เดียวกัน มีคนไทยเดินทางท่องเที่ยวในประเทศกว่า ๑๖๑.๗๒ ล้านครั้ง คิดเป็นค่าใช้จ่ายที่เกิดขึ้นกว่า ๖.๖๑ แสนล้านบาท และในปี พ.ศ. ๒๕๕๗ มีนักท่องเที่ยวต่างชาติเดินทางมาเที่ยวประเทศไทย ๒๔.๗๘ ล้านคน สร้างรายได้ให้ประเทศไทยกว่า ๑.๑๕ ล้านล้านบาท (กรมการท่องเที่ยว ๒๕๕๘ก) นับเป็นภาคเศรษฐกิจที่มีสัดส่วนและความสำคัญของไทยเป็นอย่างมาก โดยรายได้จากนักท่องเที่ยวต่างชาติมีสัดส่วนสูงถึงประมาณร้อยละ ๑๐ ของผลิตภัณฑ์มวลรวมในประเทศ (GDP) ในขณะที่รายได้จากนักท่องเที่ยวไทยคิดเป็นประมาณร้อยละ ๔ ของ GDP ซึ่งรายได้ที่เกิดจากการท่องเที่ยวนี้มีการรั่วไหลออกจากระบบเศรษฐกิจน้อย เนื่องจากมีสัดส่วนจากวัตถุดิบนำเข้า (Import Content) ต่ำและก่อให้เกิดการลงทุนในอุตสาหกรรมที่เกี่ยวข้องกับการท่องเที่ยวอีกมาก จากการประมาณการของ World Travel & Tourism Council (๒๐๑๔) พบว่า ในปี พ.ศ. ๒๕๕๖ การท่องเที่ยวมีส่วนในผลิตภัณฑ์มวลรวมของประเทศคิดเป็นถึงร้อยละ ๒๐.๒ (ทางตรงร้อยละ ๙.๐ และทางอ้อมร้อยละ ๑๑.๒) และคาดว่าจะเพิ่มเป็นร้อยละ ๒๒.๗ ในปี พ.ศ. ๒๕๖๗

รูปที่ ๑ สัดส่วนมูลค่าที่เกิดจากภาคการท่องเที่ยวต่อผลิตภัณฑ์มวลรวมของประเทศ

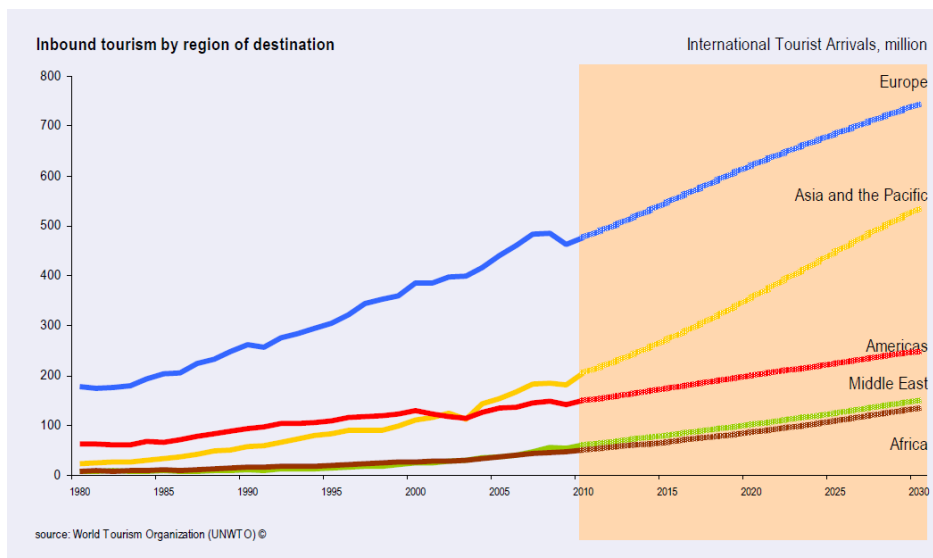

¹All values are in constant 2013 prices & exchange rates

ที่มา World Travel & Tourism Council (๒๐๑๔)

นอกจากนี้ จากการคาดการณ์ของ UNWTO (๒๐๑๔) แสดงให้เห็นว่า ในช่วง ๑๕ ปีข้างหน้านี้ ภูมิภาคเอเชีย-แปซิฟิกจะเป็นภูมิภาคที่มีอัตราการเติบโตของการท่องเที่ยวสูงที่สุดในโลก โดยเฉพาะภูมิภาคเอเชียตะวันออกเฉียงและเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ ทั้งนี้ หากประเทศไทยมีอัตราการเติบโตของนักท่องเที่ยวต่างชาติที่ร้อยละ ๗.๕ ต่อปี^๑ ประเทศไทยจะมีนักท่องเที่ยวต่างชาติเกิน ๑๐๐ ล้านคน ในอีกไม่เกิน ๒๐ ปีข้างหน้า

รูปที่ ๒ คาดการณ์จำนวนนักท่องเที่ยวในภูมิภาคต่าง ๆ ทั่วโลก

source: World Tourism Organization (UNWTO) ©

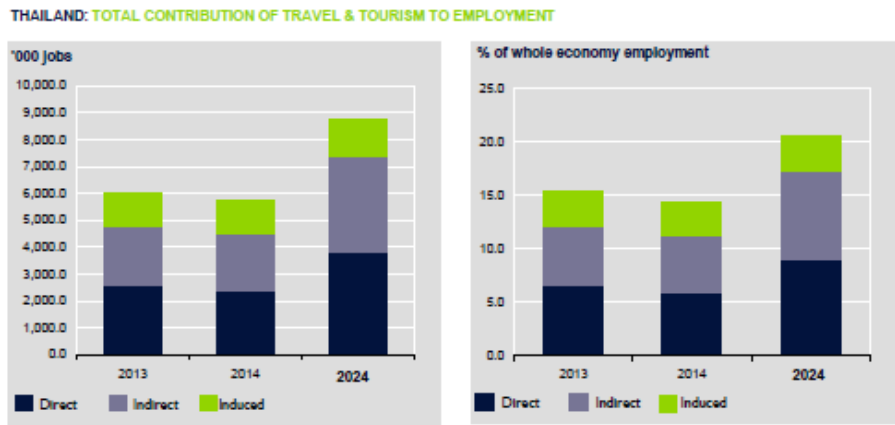
ที่มา: UNWTO (๒๐๑๔)

^๑ ในช่วงปี พ.ศ.๒๕๔๗-๒๕๕๗ ประเทศไทยมีอัตราการเติบโตของจำนวนนักท่องเที่ยวต่างชาติร้อยละ ๑๕ ต่อปี

๑.๒ ความสำคัญต่อการจ้างงาน (Employment)

ปัจจุบันอุตสาหกรรมท่องเที่ยวสร้างการจ้างงานโดยตรงให้กับธุรกิจท่องเที่ยวประมาณ ๒.๖ ล้านอัตรา และการจ้างงานทางอ้อมในอุตสาหกรรมที่เกี่ยวข้องอีก ๓.๔ ล้านอัตรา รวมเป็นการจ้างงานทั้งหมดถึงกว่า ๖ ล้านอัตรา คิดเป็นร้อยละ ๑๕.๔ ของการจ้างงานทั้งหมดในประเทศ และคาดว่าจะเพิ่มเป็นร้อยละ ๒๐.๕ ในปี พ.ศ. ๒๕๖๗

รูปที่ ๓ การจ้างงานและสัดส่วนการจ้างงานในด้านการท่องเที่ยวต่อการจ้างงานทั้งประเทศ

ที่มา World Travel & Tourism Council (๒๐๑๔)

๑.๓ สถานการณ์การท่องเที่ยวเกี่ยวกับการกระจายรายได้ (Income Distribution)

อุตสาหกรรมท่องเที่ยวเป็นอุตสาหกรรมที่สามารถสร้างการกระจายรายได้ที่ดี เนื่องจากนักท่องเที่ยวจะจับจ่ายใช้สอยยังพื้นที่ท่องเที่ยววนั้น ๆ โดยตรง ส่งผลให้ประชาชนในพื้นที่มีความอยู่ดีกินดีมากขึ้น อย่างไรก็ตามหากพิจารณาถึงการกระจายตัวของนักท่องเที่ยวไปยังจังหวัดต่างๆ ในประเทศไทยจะพบว่าการท่องเที่ยวในประเทศไทยยังคงกระจุกตัวอยู่ในจังหวัดและแหล่งท่องเที่ยวที่สำคัญเท่านั้น โดยเฉพาะการกระจุกตัวของนักท่องเที่ยวชาวต่างชาติ จากข้อมูลนักท่องเที่ยวรายจังหวัดในปี พ.ศ. ๒๕๕๖ พบว่า มีเพียง ๙ จังหวัด ที่มีนักท่องเที่ยวต่างชาติเกิน ๑ ล้านคน ได้แก่ กรุงเทพฯ ภูเก็ต ชลบุรี สุราษฎร์ธานี เชียงใหม่ สงขลา กระบี่ อยุธยา และพังงา และจังหวัดที่มีนักท่องเที่ยวต่างชาติมากที่สุด ๑๐ อันดับแรก มีนักท่องเที่ยวรวมกันถึงกว่าร้อยละ ๘๕ ของนักท่องเที่ยวต่างชาติทั้งประเทศ และในขณะที่ค่าเฉลี่ยนักท่องเที่ยวต่างชาติของทุกจังหวัดทั่วประเทศมีประมาณ ๗ แสนคน แต่มีเพียง ๑๑ จังหวัดแรกที่มีนักท่องเที่ยวมากกว่า ๗ แสนคน (กรมการท่องเที่ยว ๒๕๕๘ก) (ภาคผนวก ข)

ในขณะที่นักท่องเที่ยวชาวไทยแม้ว่าจะมีการเดินทางถึงกว่า ๑๖๑ ล้านครั้ง แต่เป็นการท่องเที่ยวอยู่ใน ๑๐ จังหวัดที่มีนักท่องเที่ยวชาวไทยสูงสุดเท่านั้นถึงประมาณ ๗๖ ล้านครั้ง คิดเป็นร้อยละ ๔๖.๙๓ ของการท่องเที่ยวในประเทศ และมีเพียง ๒๒ จังหวัดที่มีนักท่องเที่ยวสูงกว่าค่าเฉลี่ยต่อจังหวัดของนักท่องเที่ยวชาวไทยทั้งประเทศที่เท่ากับ ๒.๑ ล้านครั้งต่อจังหวัด (กรมการท่องเที่ยว ๒๕๕๘ก) การกระจุกตัว

ของนักท่องเที่ยวนี้ส่งผลกระทบต่อแหล่งท่องเที่ยวเสื่อมโทรมและเกิดปัญหาต่าง ๆ ทั้งปัญหาสิ่งแวดล้อมและปัญหาสังคมตามมามากมาย

ตารางที่ ๒ จังหวัดที่มีนักท่องเที่ยวต่างชาติและนักท่องเที่ยวชาวไทยสูงสุด ๑๐ อันดับแรก ปี พ.ศ. ๒๕๕๖

นักท่องเที่ยวต่างชาติ			นักท่องเที่ยวชาวไทย		
จังหวัด	จำนวน	สัดส่วน (ร้อยละ)	จังหวัด	จำนวน	สัดส่วน (ร้อยละ)
กรุงเทพ	๑๘,๕๘๐,๘๕๕	๓๓.๕๕	กรุงเทพ	๓๑,๙๘๘,๐๔๗	๑๙.๗๘
ภูเก็ต	๘,๓๙๕,๙๒๑	๑๕.๑๖	นครราชสีมา	๖,๖๗๗,๑๔๒	๔.๑๓
ชลบุรี	๗,๒๑๖,๑๐๕	๑๓.๐๓	กาญจนบุรี	๖,๐๔๙,๔๖๒	๓.๗๔
สุราษฎร์ธานี	๒,๗๐๘,๑๑๐	๔.๘๙	ระยอง	๕,๑๖๙,๙๑๙	๓.๒๐
เชียงใหม่	๒,๓๔๑,๙๐๕	๔.๒๓	เพชรบุรี	๔,๙๔๗,๘๔๔	๓.๐๖
สงขลา	๒,๒๑๒,๒๔๘	๓.๙๙	เชียงใหม่	๔,๗๔๗,๘๘๗	๒.๙๔
กระบี่	๑,๙๙๕,๙๙๑	๓.๖๐	อยุธยา	๔,๕๖๙,๗๘๕	๒.๘๓
อยุธยา	๑,๖๕๖,๖๓๙	๒.๙๙	ชลบุรี	๔,๕๒๐,๓๘๓	๒.๘๐
พังงา	๑,๓๒๔,๗๗๒	๒.๓๙	สระบุรี	๓,๖๕๘,๐๘๗	๒.๒๖
ประจวบ	๙๑๖,๕๒๖	๑.๖๕	ภูเก็ต	๓,๕๖๔,๑๒๓	๒.๒๐
รวมอันดับ ๑๑๐-	๔๗๐๗๒,๓๔๙,	๘๕๔๙.	รวมอันดับ ๑๑๐-	๗๕๖๗๙,๘๙๒,	๔๖๙๓.
รวมทั้งประเทศ	๕๕๗๕๒,๓๘๗,	๑๐๐๐๐.	รวมทั้งประเทศ	๑๖๑๖๘๘,๗๒๔,	๑๐๐๐๐.

ที่มา: ปรับปรุงจากกรมการท่องเที่ยว (๒๕๕๘)

นอกจากการระจุกตัวของนักท่องเที่ยวจะทำให้เกิดความเสื่อมโทรมของสิ่งแวดล้อมและความแออัดแล้ว ผลประโยชน์ที่เกิดจากการท่องเที่ยวก็ระจุกตัวอยู่ในบางพื้นที่เท่านั้น จากข้อมูลในปี พ.ศ. ๒๕๕๖ ประเทศไทยมีรายได้จากการท่องเที่ยวจากทั้งชาวไทยและต่างชาติ ๑.๕ ล้านล้านบาท คิดเป็นค่าเฉลี่ยประมาณ ๒ หมื่นล้านบาท/จังหวัด แต่หากพิจารณาการกระจายตัวของรายได้จากการท่องเที่ยวในแต่ละจังหวัดแล้วพบว่า มีเพียง ๑๐ จังหวัดที่มีรายได้จากการท่องเที่ยวมากกว่า ๒ หมื่นล้านบาทเท่านั้น โดย ๑๐ จังหวัดที่มีรายได้สูงสุด มีรายได้ถึงร้อยละ ๘๓.๕๔ ของรายได้จากการท่องเที่ยวทั้งประเทศ (กรมการท่องเที่ยว ๒๕๕๘) การระจุกตัวของนักท่องเที่ยวและรายได้จากการท่องเที่ยวแสดงให้เห็นว่าการท่องเที่ยวไม่ได้ถูกใช้เป็นเครื่องมือในการกระจายรายได้ได้อย่างมีประสิทธิภาพ

ตารางที่ ๓ จังหวัดที่มีรายได้จากการท่องเที่ยวที่สูงที่สุด ๑๐ อันดับแรก ปี พ.ศ. ๒๕๕๖

จังหวัด	รายได้จากการท่องเที่ยว (ล้านบาท)	สัดส่วนต่อทั้งประเทศ (ร้อยละ)
กรุงเทพ	๖๒๖,๕๓๕	๔๐.๙๒
ภูเก็ต	๒๖๐,๔๔๒	๑๗.๐๑
ชลบุรี	๑๑๑,๑๐๙	๗.๒๖
กระบี่	๖๔,๙๗๙	๔.๒๔
เชียงใหม่	๕๘,๕๕๑	๓.๘๒
สุราษฎร์ธานี	๕๑,๕๕๐	๓.๓๗
สงขลา	๓๗,๒๗๖	๒.๔๓
ประจวบ	๒๔,๓๑๗	๑.๕๙
ระยอง	๒๓,๕๔๒	๑.๕๔
เชียงราย	๒๐,๗๒๙	๑.๓๕
รวม -๑อันดับ)๑๐(๑๐๒๘,๒๗๙,	๘๓.๕๔.
รวมทั้งประเทศ	๑๐๙๒,๕๓๑,	๑๐๐๐๐.

ที่มา: ปรับปรุงจากกรมการท่องเที่ยว (ก๒๕๕๘)

๑.๔ ผลดีการท่องเที่ยวไทยในด้านอื่นๆ (Soft Power)

อุตสาหกรรมท่องเที่ยวนอกจากจะส่งผลดีต่อระบบเศรษฐกิจแล้ว ยังส่งผลดีทางอ้อมอีกหลายประการ อาทิ การทำให้คนไทยเกิดความรักชาติ หวังแทนทรัพยากรต่าง ๆ ของประเทศ รวมถึงการเผยแพร่ประวัติศาสตร์ ศิลปะ วัฒนธรรม อันเป็นมรดกที่ล้ำค่าของไทยไปสู่ชาวต่างประเทศ

๑.๕ ความสามารถในการแข่งขันด้านการท่องเที่ยวของไทย

แม้ว่าอุตสาหกรรมท่องเที่ยวของไทยจะเติบโตอย่างต่อเนื่อง มีจำนวนนักท่องเที่ยวจำนวนหลายล้านคนและสร้างรายได้เป็นเงินตราต่างประเทศเป็นจำนวนมาก แต่ขีดความสามารถในการแข่งขันด้านการท่องเที่ยวของไทยยังคงอยู่ในระดับที่ต่ำ โดยในปี พ.ศ. ๒๕๕๘ ประเทศไทยถูกจัดอันดับความสามารถในการแข่งขันด้านการท่องเที่ยวอยู่ในอันดับที่ ๓๕ ของโลก จากทั้งหมด ๑๔๑ ประเทศ และเป็นอันดับที่ ๑๐ ในภูมิภาคเอเชียแปซิฟิก และอันดับที่ ๓ ในภูมิภาคอาเซียน โดยเป็นรองสิงคโปร์และมาเลเซีย (World Economic Forum, ๒๐๑๕) (ภาคผนวก ค) ที่ผ่านมานักท่องเที่ยวมักจะเลือกเดินทางมาเที่ยวประเทศไทย เพราะมีราคาถูก แต่การพัฒนาการท่องเที่ยวในประเทศเพื่อสร้างความสามารถในการแข่งขันจริงยังมีไม่เพียงพอ เช่น การพัฒนาแหล่งท่องเที่ยว การพัฒนาสิ่งอำนวยความสะดวก การพัฒนาด้านการดูแลความปลอดภัยให้กับนักท่องเที่ยว การสร้างบุคลากรที่เกี่ยวข้องกับการท่องเที่ยว และการสนับสนุนภาคเอกชนและภาคชุมชนให้มีความเข้มแข็ง เห็นได้จากขีดความสามารถในการแข่งขันด้านความปลอดภัยอยู่อันดับที่ ๑๓๒ ด้านความยั่งยืนของสิ่งแวดล้อมอยู่อันดับที่ ๑๑๖ ด้านการเดินทางภาคพื้นดินอยู่อันดับที่ ๗๑ เป็นต้น (ภาคผนวก ค)

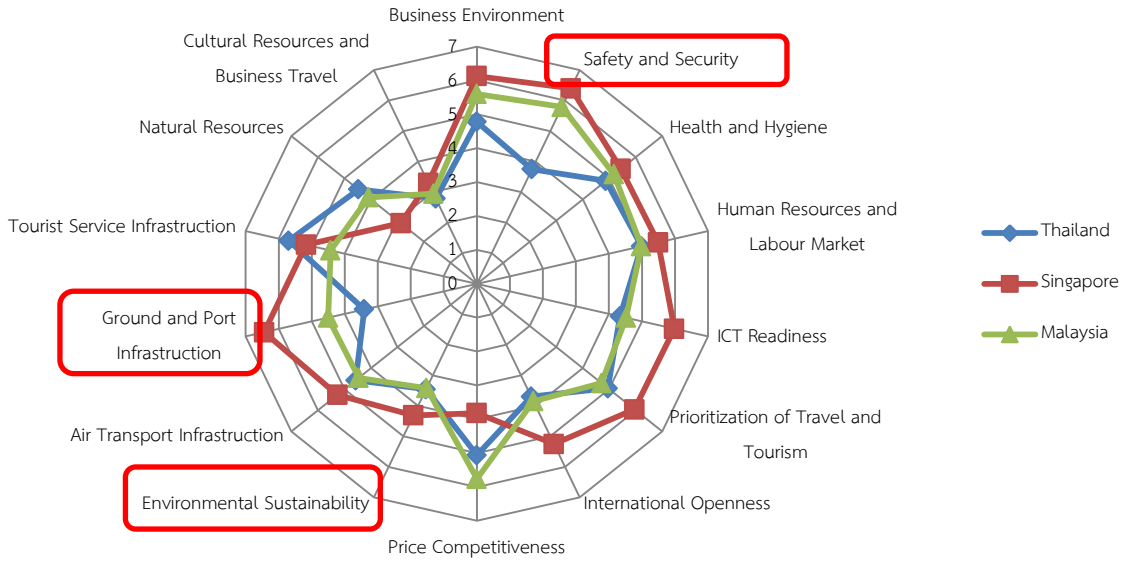
ตารางที่ ๔ เปรียบเทียบความสามารถในการแข่งขัน
ด้านการท่องเที่ยวของประเทศไทย ๒๕๕๖-๒๕๕๘

Thailand	๒๕๕๖	๒๕๕๘
Business Environment*	๔.๔๐	๔.๗๘
Safety and Security	๔.๔๐	๓.๗๕
Health and Hygiene	๔.๓๐	๔.๘๗
Human Resources and Labour Market	๔.๙๐	๔.๙๘
ICT Readiness	๒.๙๐	๔.๓๔
Prioritization of Travel and Tourism	๕.๐๐	๔.๙๕
International Openness*	๕.๔๐	๓.๗๐
Price Competitiveness	๕.๐๐	๕.๐๖
Environmental Sustainability	๔.๓๐	๓.๔๖
Air Transport Infrastructure	๔.๖๐	๔.๕๗
Ground and Port Infrastructure	๓.๘๐	๓.๔๑
Tourist Service Infrastructure	๕.๒๐	๕.๗๐
Natural Resources	๔.๙๐	๔.๔๗
Cultural Resources and Business Travel	๓.๖๐	๒.๗๙

หมายเหตุ * หมายถึง การตั้งชื่อและแบ่งหัวข้อใน ๒ ปีที่ไม่ตรงกัน แต่เนื้อหาหลักแสดงสิ่งเดียวกัน

ที่มา: ปรับปรุงจากข้อมูลของ WEF (๒๐๑๕, ๒๐๑๓)

รูปที่ ๔ ความสามารถในการแข่งขันด้านการท่องเที่ยวของประเทศไทย
เมื่อเทียบกับสิงคโปร์และมาเลเซีย

ที่มา: ปรับปรุงข้อมูลของ WEF (2015)

๒. ปัญหาโครงสร้างอุตสาหกรรมท่องเที่ยว

อุตสาหกรรมท่องเที่ยวของประเทศไทยมีการเติบโตอย่างต่อเนื่อง แต่พบว่าอุตสาหกรรมท่องเที่ยวยังประสบกับปัญหาหลายประการตลอดระยะเวลาหลายสิบปีที่ผ่านมา ซึ่งสามารถสรุปเป็นปัญหาเชิงโครงสร้างที่สำคัญได้ ๖ ประการ ดังนี้

๒.๑ แหล่งท่องเที่ยวไม่เพียงพอ ขาดประสิทธิภาพการบริหารจัดการ และเสื่อมโทรม

(๑) จำนวนแหล่งท่องเที่ยวไม่เพียงพอ จากการเพิ่มขึ้นอย่างรวดเร็วของจำนวนนักท่องเที่ยวรวมทั้งยังเกิดการกระจุกตัวของนักท่องเที่ยวในหัวเมืองท่องเที่ยวหลัก ได้แก่ กรุงเทพมหานคร ภูเก็ต ชลบุรี สุราษฎร์ธานี และเชียงใหม่ โดยช่วง ๕ ปีที่ผ่านมา ๕ จังหวัดดังกล่าวมีอัตราเติบโตเฉลี่ยร้อยละ ๑๖.๒ ต่อปี ในขณะที่จำนวนแหล่งท่องเที่ยวมีการเพิ่มขึ้นเพียงเล็กน้อยเท่านั้น

(๒) การบริหารจัดการแหล่งท่องเที่ยวขาดประสิทธิภาพ จากการขาดการวางแผน กำกับ ดูแล การฟื้นฟูแหล่งท่องเที่ยว และการกำหนดขีดความสามารถในการรองรับ (Carrying Capacity) รวมถึงการบังคับใช้มาตรการในการกำกับดูแล และการลงโทษตามข้อกำหนด โดยเฉพาะในแหล่งท่องเที่ยวอนุรักษ์ทำให้เกิดปัญหาความเสื่อมโทรมของแหล่งท่องเที่ยวตามมา ยกตัวอย่างเช่น ช่วงเทศกาลปีใหม่ พ.ศ. ๒๕๕๘ มีนักท่องเที่ยวเข้าอุทยานแห่งชาติอินทนนท์ถึงกว่า ๘ หมื่นคน ในขณะที่อุทยานฯสามารถรองรับนักท่องเที่ยวไปกลับได้เพียง ๒,๕๐๐ คน และค้างคืนได้ ๘๐๐ คนเท่านั้น และอุทยานแห่งชาติทางทะเลที่มีนักท่องเที่ยว

เกินกว่าขีดความสามารถในการรองรับ ซึ่งเห็นได้ชัดจากความอุดมสมบูรณ์ของแนวปะการังและระบบนิเวศบนเกาะที่ลดลง

(๓) ความเสื่อมโทรมของแหล่งท่องเที่ยว จากการสำรวจสถานภาพของแหล่งท่องเที่ยว ๒,๑๕๔ แห่ง จำแนกตามมาตรฐานของแหล่งท่องเที่ยว โดยกรมการท่องเที่ยวในปี พ.ศ. ๒๕๕๑ พบว่า มีแหล่งท่องเที่ยวเสื่อมโทรมที่ต้องเร่งพัฒนาอย่างเร่งด่วนถึง ๑๓๘ แห่ง เป็นแหล่งท่องเที่ยวธรรมชาติ ๕๐ แห่ง แหล่งท่องเที่ยวประวัติศาสตร์ ๓๘ แห่ง และแหล่งท่องเที่ยววัฒนธรรม ๒๑ แห่ง (กรมการท่องเที่ยว ๒๕๕๒) และจากการจัดอันดับขีดความสามารถในการแข่งขันด้านการท่องเที่ยวด้านต่างๆ โดย World Economic Forum ในปี พ.ศ. ๒๕๕๘^๒ คะแนนความสามารถในการแข่งขันด้านความยั่งยืนของสภาพแวดล้อมของไทยได้คะแนนเพียง ๓.๕ (จาก ๗) และถูกจัดอยู่ในอันดับที่ ๑๑๖ ของโลก (ภาคผนวก ค)

๒.๒ การคมนาคมและการเข้าถึงแหล่งท่องเที่ยวขาดคุณภาพและมาตรฐานและมีไม่เพียงพอ

(๑) ความสามารถในการแข่งขันการคมนาคมทางบกและทางน้ำอยู่ในระดับต่ำ โดยประเทศได้คะแนนเพียง ๓.๔๑ จากคะแนนเต็ม ๗ เป็นอันดับที่ ๗๑ จาก ๑๔๑ ประเทศทั่วโลก (ภาคผนวก๒) แม้ว่าการคมนาคมภายในประเทศโดยรวมจะมีความสะดวกสบายขึ้นมาก โดยเฉพาะการเติบโตของสายการบินต้นทุนต่ำก็ตาม นอกจากนี้ความสามารถในการแข่งขันด้านคุณภาพของเครือข่ายการขนส่งทางบกก็ยังอยู่ในระดับต่ำมาก คือ ลำดับที่ ๙๔ ของโลก

(๒) การคมนาคมภายในแหล่งท่องเที่ยวไม่เพียงพอและขาดการกำกับดูแลมาตรฐาน เห็นได้ชัดจากระบบขนส่งสาธารณะในหัวเมืองท่องเที่ยวหลัก เช่น ภูเก็ต และเชียงใหม่ ที่ระบบไม่มีมาตรฐานและเพียงพอต่อจำนวนนักท่องเที่ยว ซึ่งเป็นปัจจัยหนึ่งที่ทำให้เกิดการล้นของนักท่องเที่ยวตามมา

จากการสำรวจความพอใจของนักท่องเที่ยวต่างชาติของสภาอุตสาหกรรมแห่งประเทศไทยในปี พ.ศ. ๒๕๕๗ พบว่า การคมนาคมในประเทศเป็นด้านที่นักท่องเที่ยวมีความพอใจน้อยที่สุด และเป็นด้านเดียวที่มีคะแนนต่ำกว่า ๓ (จาก ๕) ในทุกไตรมาส

๒.๓ สิ่งอำนวยความสะดวกพื้นฐานทางการท่องเที่ยวไม่เพียงพอ

สิ่งอำนวยความสะดวกทางการท่องเที่ยว ได้แก่ ห้องน้ำสะอาด ป้ายบอกทาง ข้อมูลการท่องเที่ยว รวมทั้งโครงสร้างพื้นฐานที่จำเป็นต่อการท่องเที่ยวมีไม่เพียงพอต่อจำนวนนักท่องเที่ยว รวมไปถึงการพัฒนาเทคโนโลยีสารสนเทศที่จะช่วยอำนวยความสะดวกในการท่องเที่ยวต่างๆ ยังขาดประสิทธิภาพในการจัดทำระบบฐานข้อมูลแหล่งท่องเที่ยวและธุรกิจที่เกี่ยวข้องเนื่องจากการท่องเที่ยวให้นักท่องเที่ยวได้รับรู้ ซึ่งจะมีผลต่อการตัดสินใจเลือกเดินทางของนักท่องเที่ยว

^๒ คะแนนขีดความสามารถในการแข่งขันด้านการท่องเที่ยวที่อ้างถึงในรายงานฉบับนี้เป็นข้อมูลที่จัดทำโดย World Economic Forum ในปี พ.ศ.๒๕๕๘ (รายละเอียดในภาคผนวก ค)

๒.๔ บริการด้านการท่องเที่ยวมาตรฐาน ผิดกฎหมาย และประสบปัญหาภัยกับดักราคา

(๑) ขาดการกำกับดูแลมาตรฐานการให้บริการ อาทิ ด้านโรงแรมและที่พัก ด้านร้านอาหาร และด้านการขนส่ง แม้ว่ากรมการท่องเที่ยวได้จัดทำมาตรฐานการให้บริการประเภทต่างๆ เช่น โรงแรมและรีสอร์ทที่เรือภัตตาคาร บริการอาหารฮาลาล ศูนย์การค้า ภายใต้ “มาตรฐานการท่องเที่ยวไทย” แต่โดยโครงสร้างการทำงานที่กรมการท่องเที่ยวทำหน้าที่ทั้งเป็นผู้กำหนดและกำกับมาตรฐาน (Regulator) และผู้ตรวจรับรองมาตรฐาน (Operator) เอง ก่อให้เกิดการขัดกันแห่งผลประโยชน์อันนำมาซึ่งการไม่ยอมรับในมาตรฐาน คล้ายคลึงกับกรณีมาตรฐานการบินพลเรือนที่ประเทศไทยกำลังประสบปัญหาโดนสั่งห้ามเที่ยวบินตรงบินไปบางประเทศ

(๒) การหลีกเลี่ยงกฎหมายของผู้ประกอบการ เพื่อหลีกเลี่ยงภาระค่าใช้จ่ายที่เกิดจากข้อกำหนดของรัฐ ทำให้การกำกับดูแลมาตรฐานและการให้ความช่วยเหลือนักท่องเที่ยวเป็นไปได้ยาก และไม่สามารถควบคุมอุปทานของบริการด้านการท่องเที่ยวได้ โดยในปัจจุบันมีโรงแรมผิดกฎหมายจำนวนมากทั่วประเทศ โดยเฉพาะในแหล่งท่องเที่ยวหลัก เช่น กรุงเทพฯ ภูเก็ต พัทยา เกาะสมุย หัวหิน-ชะอำ และเชียงใหม่ ซึ่งมีสัดส่วนห้องพักที่ไม่ได้จดทะเบียนถูกต้องตามกฎหมายที่สูงมาก

(๓) การแข่งขันด้านราคาของสินค้าทางการท่องเที่ยว ทำให้ธุรกิจอุตสาหกรรมการท่องเที่ยวของประเทศติดกับดักราคา โดยเฉพาะในธุรกิจโรงแรมและที่พัก ซึ่งยืนยันได้จากผลการสำรวจข้อมูลราคาโรงแรมเปรียบเทียบ ๖๘ ประเทศทั่วโลก จากการเข้าพักของนักท่องเที่ยวอังกฤษในปี พ.ศ. ๒๕๕๖ พบว่าประเทศไทยอยู่ในลำดับที่ ๕๙ โดยมีอัตราค่าที่พักต่อคืนเพียง ๖๘ ปอนด์ ต่ำกว่าประเทศคู่แข่งทางการท่องเที่ยวในเอเชีย เช่น เกาหลีใต้ (๙๗ ปอนด์) ญี่ปุ่น (๙๔ ปอนด์) ไต้หวัน (๙๓ ปอนด์) อินโดนีเซีย (๙๑ ปอนด์) มาเลเซีย (๘๔ ปอนด์) จีน (๗๘ ปอนด์) อินเดีย (๗๖ ปอนด์) และมีราคาเท่ากับฟิลิปปินส์ โดยเฉพาะราคาสำหรับโรงแรม ๔ ดาวนั้นต่ำเพียงแค่ว่า ๗๐ ปอนด์ ซึ่งเกือบจะต่ำที่สุดเมื่อเทียบกับทั่วโลก ส่วนราคาโรงแรม ๓ ดาว และ ๒ ดาว เท่ากับ ๓๕ ปอนด์ และ ๒๒ ปอนด์ ตามลำดับ นอกจากนี้ยังพบว่าราคาโรงแรมและที่พักในเชียงใหม่ลดลงถึงร้อยละ ๑๒ นับเป็นเมืองที่มีอัตราการลดลงสูงสุดเป็นอันดับ ๔ อีกด้วย (Hotel.com ๒๐๑๔) (ภาคผนวก ง)

๒.๕ บุคลากรทางการท่องเที่ยวไม่เพียงพอทั้งเชิงคุณภาพ ปริมาณ และมีรายได้ต่ำ

(๑) บุคลากรขาดประสบการณ์และทักษะที่จำเป็นต่อการพัฒนาการท่องเที่ยว เช่น ทักษะทางด้านภาษาและการให้บริการ โดยมีคะแนนความสามารถในการแข่งขันด้านบุคลากร ๕.๐ คะแนน (จาก ๗) และอยู่ในอันดับที่ ๒๙ ของโลก ทั้งนี้ได้มีทำข้อตกลงรวมกันในการกำหนดมาตรฐานสมรรถนะขั้นพื้นฐานของบุคลากรวิชาชีพท่องเที่ยวภายในกลุ่มประเทศอาเซียน หรือ ASEAN MRA on Tourism Professionals จะเป็นปัจจัยสำคัญที่ส่งผลต่อการพัฒนาแรงงานและความสามารถในการแข่งขันด้านแรงงานของประเทศในอนาคตอันใกล้ ทำให้บุคลากรที่ผ่านมาตรฐานสามารถทำงานภายในประเทศสมาชิกอื่นๆ ได้

(๒) บุคลากรมีแนวโน้มขาดแคลน เช่น มัคคุเทศก์ พนักงานขับรถ โดยในปีพ.ศ.๒๕๕๔ ประเทศไทยมีนักท่องเที่ยวต่างชาติประมาณ ๑๙ ล้านคน มีมัคคุเทศก์ทั้งหมดประมาณ ๕๕,๐๐๐ คน แต่ในปัจจุบัน

มีมัคคุเทศก์จีนกลางประมาณ ๙,๘๐๐ คน เพิ่มขึ้นร้อยละ ๕๐ ในขณะที่นักท่องเที่ยวชาวจีนเพิ่มขึ้นกว่าร้อยละ ๒๐๐ ในช่วงเวลาเดียวกัน (กรมการท่องเที่ยว ๒๕๕๘) นอกจากนี้ การที่ประเทศไทยกำลังเข้าสู่สังคมผู้สูงอายุ และมีกำลังแรงงานลดลงในขณะที่การท่องเที่ยวเติบโตขึ้นอย่างรวดเร็ว ยิ่งจะทำให้ปัญหาการขาดแคลนบุคลากรมีความสำคัญมากยิ่งขึ้นในอนาคต

(๓) รายได้ของบุคลากรด้านการท่องเที่ยวอยู่ในระดับต่ำ เมื่อเปรียบเทียบกับสาขาพาณิชยกรรมอื่น ๆ เนื่องจากผู้ประกอบการประสบปัญหาภัยกับดักราคา เช่น ราคาห้องพักต่ำ ซึ่งเกิดจากการแข่งขันอย่างรุนแรงในการให้บริการการท่องเที่ยว ทำให้ไม่เกิดแรงจูงใจให้แรงงานเข้ามาทำงานในสาขาท่องเที่ยวอย่างเพียงพอ โดยจากข้อมูลของสำนักงานสถิติแห่งชาติ (๒๕๕๗) พบว่า ปี พ.ศ. ๒๕๕๖ ค่าตอบแทนเฉลี่ยต่อเดือนของพนักงานประจำในสาขาที่พักแรมและบริการด้านอาหารอยู่ในระดับต่ำที่สุดเมื่อเทียบกับภาคเศรษฐกิจอื่นๆ และเป็นภาคเศรษฐกิจที่มีค่าตอบแทนต่ำกว่าภาคอื่นๆ ในทุกระดับตำแหน่ง (ภาคผนวก จ)

๒.๖ ปัญหาความปลอดภัยในการท่องเที่ยว และการล่อลวงนักท่องเที่ยว

(๑) ปัญหาการล่อลวงนักท่องเที่ยว เช่น ผู้ให้เช่าสคูตเตอร์บริเวณชายหาด มัคคุเทศก์ล่อลวงไปซื้อของ หรือสินค้าที่ไม่ได้มาตรฐาน เช่น เครื่องประดับ

(๒) กลไกในการดูแลความปลอดภัยและการตอบสนองช่วยเหลือนักท่องเที่ยวที่ไม่ชัดเจนและไม่ทันท่วงที และความหละหลวมของการบังคับใช้กฎหมายต่างๆ ที่เกี่ยวข้องกับการดูแลความปลอดภัย

(๓) ปัญหาความเชื่อมั่นด้านความปลอดภัยในการท่องเที่ยว เนื่องจากภัยธรรมชาติ และความไม่มั่นคงทางการเมืองของประเทศ

๓. สาเหตุของปัญหา

ปัญหาต่าง ๆ ที่เกิดขึ้นในอุตสาหกรรมท่องเที่ยวของไทยมีสาเหตุหลักจาก (๑) วิสัยทัศน์ในการพัฒนาการท่องเที่ยวที่เน้นเป้าหมายด้านคุณภาพยังไม่สัมฤทธิ์ผล และ (๒) โครงสร้างการบริหารจัดการด้านการท่องเที่ยว โดยมีรายละเอียดดังนี้

๓.๑ วิสัยทัศน์ในการพัฒนาการท่องเที่ยวที่เน้นเป้าหมายด้านคุณภาพยังไม่สัมฤทธิ์ผล

การพัฒนาการท่องเที่ยวของประเทศเน้นมุ่งเป้าหมายไปที่การเติบโตของจำนวนนักท่องเที่ยว และรายได้จากการท่องเที่ยวเป็นหลัก ซึ่งเป็นการเติบโตที่เน้นปริมาณเป็นหลัก ทำให้การท่องเที่ยวของประเทศไทยขาดคุณภาพ และมีประเด็นสำคัญทางการท่องเที่ยวบางด้านที่ไม่ได้ถูกให้ความสำคัญอย่างเพียงพอ หรืออาจจะมิอยู่ในแผนแต่ขาดการดำเนินงาน เช่น

(๑) การกำหนดทิศทางในการพัฒนาและกำหนดกลุ่มเป้าหมายนักท่องเที่ยวอย่างชัดเจน

(๒) การคำนึงถึงการกระจายรายได้ที่เกิดจากการท่องเที่ยวไปยังพื้นที่ต่าง ๆ

(๓) การคำนึงถึงผลกระทบที่เกิดขึ้นจากการท่องเที่ยวต่อทั้งสังคมและสิ่งแวดล้อมอย่างรอบคอบ โดยแม้ว่าประเด็นผลกระทบเหล่านี้จะปรากฏในแผนต่างๆ แต่ยังไม่ได้รับความสำคัญน้อยกว่าการเพิ่มจำนวนและรายได้นักท่องเที่ยว และยังขาดการผลักดันไปสู่การดำเนินงานจริง

ทั้งนี้ การพัฒนาโดยเน้นจำนวนนักท่องเที่ยวดังที่เคยเป็นมาทำให้เกิดการกระจุกตัวของนักท่องเที่ยวส่งผลให้แหล่งท่องเที่ยวที่มีอยู่เสื่อมโทรม และยังมีผลต่อทั้งสภาพสังคมและสิ่งแวดล้อมในประเทศเป็นอย่างมาก ทำให้การพัฒนาการท่องเที่ยวไม่ได้ถูกใช้เป็นกลไกในการพัฒนาประเทศอย่างยั่งยืนและทั่วถึงตามที่ควรจะเป็น

๓.๒ การบริหารจัดการหน่วยงานภาครัฐในอุตสาหกรรมท่องเที่ยว การส่งเสริมเอกชนและภาคเอกชนให้เข้มแข็ง และการมีส่วนร่วมของชุมชนในการจัดการท่องเที่ยวที่มีประสิทธิภาพไม่เพียงพอ

กระทรวงท่องเที่ยวและกีฬาเป็นหน่วยงานหลักที่มีหน้าที่ดูแลการพัฒนาการท่องเที่ยว โดยมีการทำงานร่วมกับหน่วยงานที่มีส่วนเกี่ยวข้องอื่น แต่ยังไม่สามารถทำงานได้อย่างมีประสิทธิภาพ โดยสามารถสรุปปัญหาหลัก ๆ คือ

(๑) ปัญหาบูรณาการการทำงานร่วมกันระหว่างหน่วยงานที่เกี่ยวข้องกับการกำหนดแผนและการนำแผนไปปฏิบัติ ปัจจุบันมีการตั้งคณะกรรมการนโยบายการท่องเที่ยวแห่งชาติ (ท.ท.ช.) ตามพระราชบัญญัตินโยบายการท่องเที่ยวแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๕๑ เพื่อกำหนดนโยบายการท่องเที่ยวให้เป็นไปในทิศทางเดียวกัน แต่ ท.ท.ช. ยังขาดอำนาจและบทบาทอย่างเป็นทางการและไม่สามารถเชื่อมโยงนโยบายให้ไปสู่แผนและการปฏิบัติ โดยเฉพาะในระดับพื้นที่ได้

(๒) การจัดการแหล่งท่องเที่ยวขาดประสิทธิภาพ เนื่องจากแหล่งท่องเที่ยวของประเทศมีความหลากหลายและอยู่ภายใต้การกำกับดูแลของหลายหน่วยงาน และบางแหล่งท่องเที่ยวมีหน่วยงานที่มีอำนาจในการดูแลรับผิดชอบหลายหน่วยงาน เช่น กระทรวงวัฒนธรรม กระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม กระทรวงมหาดไทย และองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ทำให้การบริหารจัดการแหล่งท่องเที่ยวทำได้ยาก

(๓) ปัญหาการทับซ้อนของภารกิจระหว่างหน่วยงานภาครัฐ การท่องเที่ยวเป็นภาคส่วนที่เกี่ยวข้องกับหน่วยงานหลายหน่วย ทั้งที่อยู่และที่ไม่ได้อยู่ภายใต้การกำกับดูแลของกระทรวงการท่องเที่ยวและกีฬา เช่น องค์กรบริหารการพัฒนาพื้นที่พิเศษเพื่อการท่องเที่ยวอย่างยั่งยืน (อพท.) สำนักงานส่งเสริมการจัดประชุมและนิทรรศการ (สสปน.) และบริษัท ไทยแลนด์ พรวิเลจ คาร์ด จำกัด (ดูแล Thailand Elite) เป็นต้น ซึ่งพบว่า การกำหนดภารกิจตลอดจนอำนาจหน้าที่ของหน่วยงานด้านการท่องเที่ยวยังไม่ชัดเจนและมีลักษณะที่ทับซ้อนกัน ทำให้ผู้ที่มีหน้าที่ต้องปฏิบัติตามกฎหมายเกิดความสับสน เช่น ททท. และ สสปน. ที่มีภารกิจหน้าที่ทับซ้อนกันในการตลาด หรือระหว่าง กรมการท่องเที่ยว และ อพท. ที่มีหน้าที่ในการพัฒนา เป็นต้น

(๔) บทบาทการดำเนินงานของหน่วยงานในการกำกับดูแลมาตรฐานไม่ชัดเจน จากการไม่แยกหน้าที่การกำหนดและกำกับมาตรฐาน (Regulator) และการตรวจรับรอง (Operator) ออกจากกัน ทำให้การดำเนินงานและกำกับตรวจสอบไม่มีประสิทธิภาพ และไม่เป็นที่ยอมรับตามมาตรฐานสากล

(๕) ขาดการพัฒนาด้านอุปทานให้เพียงพอกับการเติบโตของอุปสงค์ หากพิจารณางานด้านการท่องเที่ยวโดยแบ่งเป็นงานด้านอุปสงค์ เช่น การเพิ่มจำนวนนักท่องเที่ยว การตลาด การประชาสัมพันธ์ และ

ด้านอุปทาน เช่น การพัฒนาแหล่งท่องเที่ยว การพัฒนาโครงสร้างพื้นฐาน การให้บริการ การบังคับใช้กฎหมาย กฎระเบียบต่างๆ จะพบว่า การดำเนินงานของหน่วยงานด้านการท่องเที่ยวส่วนใหญ่มุ่งไปที่เพิ่มอุปสงค์ แต่ขาดการพัฒนาด้านอุปทานให้ทันกับการเติบโตของอุปสงค์ที่เพิ่มขึ้น เช่น การประชาสัมพันธ์ที่ไม่สอดคล้องกับความเหมาะสมและข้อจำกัดของแหล่งท่องเที่ยวที่มี ทำให้เกิดปัญหาแหล่งท่องเที่ยวไม่เพียงพอและมีสภาพเสื่อมโทรม ซึ่งส่งผลกระทบต่อความสามารถในการแข่งขันของประเทศในระยะยาว

(๖) ขาดหน่วยงานที่ทำหน้าที่อีกหลายด้าน โดยเฉพาะการสร้างองค์ความรู้ที่จำเป็นในการพัฒนาการท่องเที่ยวของประเทศ ซึ่งองค์ความรู้ในด้านการท่องเที่ยวนี้มีความสำคัญเป็นอย่างยิ่งต่อการกำหนดแนวทางการพัฒนาการท่องเที่ยว การดำเนินงานของภาคส่วนต่างๆ และการติดตามตรวจสอบให้เป็นไปอย่างเหมาะสม

(๗) ขาดหน่วยงานด้านการส่งเสริมและสนับสนุนผู้ประกอบการ ทั้งภาคเอกชนและภาคชุมชน เพื่อพัฒนาอุปทานการท่องเที่ยวอย่างจริงจัง

(๘) หน่วยงานภาครัฐด้านการท่องเที่ยวขาดบุคลากรที่มีความเชี่ยวชาญเฉพาะด้าน เพราะในช่วงแรกของการก่อตั้งกระทรวงฯ เน้นเรื่องโครงสร้างมากกว่าเรื่องบุคลากร ในการปฏิรูประบบราชการช่วงปี พ.ศ. ๒๕๔๖ ได้กำหนดบทบาทให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น (อปท.) มีหน้าที่รับผิดชอบด้านการท่องเที่ยวด้วย แต่บุคลากรของ อปท. ในหลายพื้นที่ยังไม่ได้รับการสนับสนุนและให้องค์ความรู้ในการบริหารจัดการด้านการท่องเที่ยวอย่างเพียงพอ

(๙) การจัดสรรบุคลากรของหน่วยงานต่าง ๆ ขาดความสมดุล เช่น ในปี พ.ศ. ๒๕๕๗ ททท. ซึ่งทำหน้าที่ด้านการประชาสัมพันธ์และการตลาดมีกำลังคนประมาณ ๑,๐๐๐ คน ในขณะที่กระทรวงการท่องเที่ยวและกีฬาซึ่งดูแลด้านการพัฒนาคุณภาพแหล่งท่องเที่ยว สินค้าและบริการ และบุคลากรด้านการท่องเที่ยวเป็นหลักมีกำลังคนด้านการท่องเที่ยวเพียงประมาณ ๕๐๐ คน

(๑๐) ขาดการมีส่วนร่วมของชุมชนในการจัดการการท่องเที่ยว การพัฒนาการท่องเที่ยวของประเทศไทยที่ผ่านมาส่วนใหญ่เป็นการพัฒนาแบบบนลงล่าง (Top-down) แต่ยังคงขาดการมีส่วนร่วมและการจัดการการท่องเที่ยวในระดับพื้นที่แบบล่างขึ้นบน (Bottom-up) อย่างมีประสิทธิภาพ โดยเฉพาะการมีส่วนร่วมของภาคเอกชนและชุมชนที่ยังขาดบทบาทอย่างเป็นรูปธรรม

ปัญหาการบริหารจัดการเชิงโครงสร้างเหล่านี้ ทำให้การทำงานด้านการท่องเที่ยวไม่มีประสิทธิภาพ ขาดความคล่องตัวและความยืดหยุ่น ทำให้ไม่สามารถตอบสนองการทำงานและปรับตัวเพื่อตอบรับกับสถานการณ์การท่องเที่ยวที่เปลี่ยนแปลงไปได้อย่างทันท่วงที จึงมีความจำเป็นที่จะต้องได้รับการปฏิรูปโครงสร้างการบริหารจัดการหน่วยงานต่างๆ เพื่อให้การดำเนินงานเป็นไปอย่างรวดเร็วและมีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น สามารถรองรับและปรับตัวต่อการเปลี่ยนแปลงที่เกิดขึ้นได้อย่างทันท่วงที

จากปัญหาและข้อเท็จจริงดังกล่าวข้างต้นจะเห็นได้ว่า หากไม่มีการปฏิรูปหรือเปลี่ยนแปลงแนวทางในการพัฒนาการท่องเที่ยวของไทยให้มีความพร้อมและเหมาะสม จะส่งผลกระทบต่อการท่องเที่ยวในระยะยาว แทนที่การท่องเที่ยวจะเป็นกลจักรสำคัญในการพัฒนาประเทศและมีบทบาทในการสร้างและ

กระจายรายได้ไปสู่ท้องถิ่น การท่องเที่ยวกลับกลายเป็นภาคเศรษฐกิจที่ขาดความสามารถในการแข่งขันกับต่างประเทศ รวมถึงสร้างผลกระทบทางลบต่อสิ่งแวดล้อม สังคม ชุมชน และประชาชนในประเทศอีกด้วย

ประเด็นการปฏิรูปและพัฒนา

๑. เป้าหมายในการปฏิรูปและพัฒนา

จากสถานภาพและสภาพปัญหาของอุตสาหกรรมท่องเที่ยวไทยในปัจจุบัน สามารถกำหนดแนวทางในการปฏิรูปการท่องเที่ยวของประเทศไทย โดยมีเป้าหมายการพัฒนาตามที่ระบุไว้ในร่างรัฐธรรมนูญ พ.ศ. มาตรา ๒๕๓ (๖) กำหนดให้รัฐต้องปฏิรูปเศรษฐกิจ ความว่า

“ส่งเสริมอุตสาหกรรมการท่องเที่ยวให้เป็นแหล่งท่องเที่ยวคุณภาพ ไม่เป็นอันตรายต่อสิ่งแวดล้อมและสอดคล้องกับอัตลักษณ์และวัฒนธรรม เพื่อเพิ่มรายได้แก่ประเทศและกระจายรายได้สู่ประชาชนอย่างทั่วถึง โดยดำเนินการอย่างมีส่วนร่วมของภาครัฐ ภาคเอกชน และชุมชน และบูรณาการการทำงานร่วมกันทั้งด้านแผนงานและงบประมาณ”

๒. วัตถุประสงค์ในการปฏิรูปและพัฒนา

๒.๑ เพื่อให้การท่องเที่ยวของไทยมีคุณภาพและยั่งยืน

๒.๒ เพื่อเพิ่มประสิทธิภาพในการบริหารจัดการการท่องเที่ยวของทั้งภาครัฐ ภาคเอกชน และภาคชุมชน ซึ่งจะส่งผลต่อการพัฒนาการท่องเที่ยว

๒.๓ เพื่อเพิ่มขีดความสามารถในการแข่งขันด้านการท่องเที่ยวให้กับประเทศ

๓. ประเด็นการปฏิรูปและพัฒนา

จากเป้าหมายและวัตถุประสงค์การพัฒนาข้างต้น สามารถกำหนดกรอบการปฏิรูปได้เป็น ๓ ประเด็น ได้แก่

๑) การปฏิรูปวิสัยทัศน์ของการพัฒนาการท่องเที่ยว (Vision)

๒) การปฏิรูปการบริหารจัดการเชิงโครงสร้าง (Restructuring)

๓) การพัฒนาเพื่อเพิ่มขีดความสามารถในการแข่งขัน (Competitiveness)

โดยมีรายละเอียดดังนี้

๓.๑. การปฏิรูปวิสัยทัศน์ของการพัฒนาการท่องเที่ยว (Vision)

การปฏิรูปวิสัยทัศน์ต้องให้ความสำคัญกับการพัฒนาการท่องเที่ยวที่มุ่งเน้นการท่องเที่ยวเชิงคุณภาพ มีมาตรฐาน เพื่อให้เกิดการเติบโตที่ยั่งยืนและเป็นธรรม โดยอธิบายได้ดังนี้

(๑) เน้นเป้าหมายรายได้และนักท่องเที่ยวคุณภาพ คือ นักท่องเที่ยวที่ท่องเที่ยวโดยสอดคล้องกับอัตลักษณ์และวัฒนธรรมของพื้นที่ ไม่สร้างผลกระทบทางลบต่อสังคมและสิ่งแวดล้อม และสร้างมูลค่าเพิ่มให้กับประเทศได้มากขึ้น โดยให้มีการกำหนดเป้าหมายรายได้จากการท่องเที่ยวและเป้าหมายการเพิ่มจำนวนนักท่องเที่ยวคุณภาพ

(๒) จัดการแหล่งท่องเที่ยวให้มีความยั่งยืน ไม่สร้างความเสื่อมโทรมให้กับสิ่งแวดล้อม สามารถกำหนดและควบคุมจำนวนนักท่องเที่ยวไม่ให้เกินขีดความสามารถในการรองรับนักท่องเที่ยวในแต่ละแห่งได้ โดยให้มีการคำนึงถึงผลกระทบที่เกิดจากการท่องเที่ยวต่อด้านต่างๆ เช่น สังคม และสิ่งแวดล้อม และกำหนดแนวทางการดูแลควบคุมผลกระทบดังกล่าวอย่างชัดเจน เช่น กำหนดให้ต้องมีการศึกษาข้อจำกัดของ

แหล่งท่องเที่ยว กำหนดจำนวนนักท่องเที่ยวสูงสุดที่แหล่งท่องเที่ยวแต่ละแห่งสามารถรองรับได้ โดยเฉพาะในพื้นที่ที่มีความเปราะบางทางนิเวศที่ต้องดำเนินการอย่างเร่งด่วนและเคร่งครัด และกำหนดมาตรการควบคุมจำนวนนักท่องเที่ยวและบทลงโทษเพื่อให้เป็นไปตามข้อกำหนดที่ตั้งไว้

(๓) จัดให้มีบริการทางการท่องเที่ยวที่ได้มาตรฐานสากล เพื่อยกระดับคุณภาพของการบริการด้านการท่องเที่ยวของประเทศ

(๔) กระจายผลประโยชน์จากการท่องเที่ยวอย่างทั่วถึงและเป็นธรรม ให้ผู้มีส่วนร่วมทุกคนที่ในพื้นที่การท่องเที่ยวนั้นๆ โดยให้มีนโยบาย ยุทธศาสตร์ และแผนการดำเนินงาน อย่างชัดเจน เพื่อกระจายการท่องเที่ยวไปยังพื้นที่ต่างๆ ทั้งนี้ ในปัจจุบันได้เริ่มมีการจัดทำคลัสเตอร์การท่องเที่ยวอยู่แล้ว แต่ยังคงต้องการสร้างจุดเด่นและภาพลักษณ์ของแหล่งท่องเที่ยวแต่ละแห่งให้ชัดเจนและสอดคล้องกับอัตลักษณ์ของสังคมและวัฒนธรรมในพื้นที่ การสนับสนุนการดำเนินงานของชุมชนในการพัฒนาการท่องเที่ยวในพื้นที่ของตนเองในลักษณะต่าง ๆ เช่น วิสาหกิจชุมชน และวิสาหกิจเพื่อสังคม รวมทั้งการเชื่อมโยงการท่องเที่ยวกับประเทศเพื่อนบ้านเพื่อเพิ่มความน่าสนใจของแหล่งท่องเที่ยวให้กับนักท่องเที่ยวทั้งชาวไทยและต่างชาติ

๓.๒. การปฏิรูปโครงสร้างการบริหารจัดการด้านการท่องเที่ยว (Restructuring)

ในการแก้ปัญหาที่เกิดขึ้นและการพัฒนาการท่องเที่ยวในอนาคต ควรเพิ่มบทบาทและการมีส่วนร่วมของทั้งภาครัฐ ภาคเอกชน และชุมชน ในลักษณะความร่วมมือแบบ ๓ ประสานทั้งในระดับส่วนกลางและระดับพื้นที่ และจะต้องมีการเพิ่มความเข้มแข็งและขีดความสามารถให้กับทั้ง ๓ ภาคส่วน เพื่อให้การมีส่วนร่วมในการพัฒนาเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ

ทั้งนี้ ให้ภาครัฐมีบทบาทในการเป็นผู้กำหนดนโยบาย อำนวยความสะดวก สนับสนุนดำเนินการ และกำกับดูแลการดำเนินงานของภาคเอกชนและชุมชน ส่วนภาคเอกชนให้มีบทบาทหลักในการขับเคลื่อนทางธุรกิจ โดยมีรัฐเป็นผู้ให้การสนับสนุน และภาคชุมชนในฐานะที่เป็นผู้มีส่วนได้เสียโดยตรงจากการท่องเที่ยวในพื้นที่ให้มีบทบาทในการกำหนดทิศทางและมีส่วนร่วมในการตัดสินใจในขั้นตอนต่าง ๆ ในการพัฒนาการท่องเที่ยวในพื้นที่ของตนเอง โดยในการปฏิรูปโครงสร้างให้มีแนวทางในการดำเนินงานดังนี้

(๑) การปฏิรูปโครงสร้างองค์กรภาครัฐ

จัดโครงสร้างบริหารราชการด้านท่องเที่ยวใหม่ ดังนี้

(๑.๑) คณะกรรมการนโยบายการท่องเที่ยวแห่งชาติ (ท.ท.ช.) ที่จัดตั้งขึ้นตามพระราชบัญญัตินโยบายการท่องเที่ยวแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๕๑ เป็นองค์กรกลางทำหน้าที่บริหารจัดการด้านการท่องเที่ยวทั้งระบบ และให้มีการปรับปรุงบทบาท หน้าที่ และองค์ประกอบของ ท.ท.ช. โดย

(ก) ปรับปรุงองค์ประกอบของ ท.ท.ช. ให้มีความเหมาะสมมากขึ้น โดยพิจารณาลดจำนวนกรรมการลงเพื่อให้มีความคล่องตัวมากขึ้น

(ข) เพิ่มช่องทางการมีส่วนร่วมของชุมชนอย่างเป็นทางการในการเสนอความเห็นต่อ ท.ท.ช.

(ค) ดำเนินงานในการกำหนดนโยบาย ทิศทาง และยุทธศาสตร์ในการพัฒนาการท่องเที่ยว ในภาพรวมของประเทศ ให้มีความสมดุลระหว่างเศรษฐกิจ สังคม และสิ่งแวดล้อม และกระจายผลประโยชน์ไปยังภาคส่วนต่างๆ ที่เกี่ยวข้องอย่างทั่วถึงและเป็นธรรม

(ง) ดำเนินงานในด้านการขับเคลื่อนยุทธศาสตร์ให้เป็นไปตามนโยบายที่วางไว้ โดยมีการติดตาม ประเมินผล การดำเนินงานให้เป็นไปตามเป้าหมายที่ตั้งไว้

(จ) เพื่อให้เกิดการบูรณาการการทำงานร่วมกันทั้งด้านแผนงานและงบประมาณ ตามรัฐธรรมนูญ พ.ศ. มาตรา ๒๙๓ (๖) จึงควรให้ ท.ท.ช. มีอำนาจหน้าที่ในการบูรณาการการจัดทำแผนงบประมาณโครงการทั้งหมดที่เกี่ยวข้องกับการท่องเที่ยวเพื่อส่งต่อให้สำนักงบประมาณ เพื่อเป็นเครื่องมือในการดูแลการดำเนินงานที่เกี่ยวข้องกับการท่องเที่ยวของหน่วยงานต่างๆ ให้สอดคล้องกับนโยบายในภาพรวม

(ฉ) สนับสนุนให้มีคณะกรรมการนโยบายการท่องเที่ยวในระดับพื้นที่ ประกอบด้วยตัวแทนจาก ภาครัฐ (ส่วนกลางและท้องถิ่น) ภาคเอกชน ชุมชน และผู้ทรงคุณวุฒิและนักวิชาการ ให้มีอำนาจในการกำหนดนโยบายการท่องเที่ยวในพื้นที่และประสานความร่วมมือกับพื้นที่ใกล้เคียง โดยให้สอดคล้องกับนโยบายการท่องเที่ยวในระดับชาติ และให้ทำงานในรูปแบบเดียวกันกับ ท.ท.ช.

(๑.๒) จัดตั้งสำนักงานคณะกรรมการนโยบายการท่องเที่ยวแห่งชาติ ซึ่งเป็นหน่วยราชการ โดยมีเลขาธิการคณะกรรมการฯ เป็นหัวหน้าส่วนราชการ ที่มีตำแหน่งเทียบเท่าระดับปลัดกระทรวง และอยู่ในสังกัดสำนักนายกรัฐมนตรี เพื่อปฏิบัติหน้าที่สนับสนุนภารกิจของ ท.ท.ช. ที่กำหนดไว้ตามกฎหมาย (ภาคผนวก ๖) โดยมีเหตุผลที่เป็นลักษณะเฉพาะดังต่อไปนี้

(ก) เป็นหน่วยกลางประสานกับหน่วยงานต่างๆ ทั้งในแนวราบ (ระดับกระทรวง ทบวง กรม) และแนวตั้งทั้งในระดับภูมิภาคและระดับท้องถิ่น รวมทั้งหน่วยงานภายใต้การกำกับอีกหลายหน่วย

(ข) เป็นหน่วยประสานงานและปฏิบัติตามข้อตกลงด้านการท่องเที่ยวตามความตกลงระหว่างประเทศทั้งระดับทวิภาคี พหุภาคี

(ค) เลขาธิการเป็นผู้รักษาการและปฏิบัติตามกฎหมายและข้อตกลงต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องกับการท่องเที่ยวหลายฉบับ

(ง) เป็นหน่วยงานสำคัญที่ต้องสนับสนุนและปฏิบัติงานอย่างใกล้ชิดกับนายกรัฐมนตรี และคณะรัฐมนตรี เนื่องจากเป็นภาคเศรษฐกิจที่สำคัญของประเทศ

(จ) การท่องเที่ยวเป็นภาคเศรษฐกิจที่มีความอ่อนไหวต่อการเปลี่ยนแปลงทั้งภายในประเทศและจากต่างประเทศ จึงเป็นการบริหารงานที่มีลักษณะเฉพาะและต้องการการตัดสินใจที่รวดเร็วและทันต่อเหตุการณ์

โดยให้มีหน่วยงานภายใต้สำนักงานคณะกรรมการนโยบายการท่องเที่ยวแห่งชาติ รวม ๔ หน่วยงาน ได้แก่ หน่วยยุทธศาสตร์ หน่วยพัฒนา หน่วยการตลาดและประชาสัมพันธ์ และหน่วยวิจัย

(๑.๓) หน่วยงานด้านยุทธศาสตร์ (สำนักยุทธศาสตร์การท่องเที่ยว) ให้ทำหน้าที่ในการสนับสนุนงานประชุมของ ท.ท.ช. กำหนดยุทธศาสตร์ของประเทศตามนโยบายที่กำหนดไว้ และเป็นศูนย์กลาง

ข้อมูลข่าวสารที่เกี่ยวข้องกับการท่องเที่ยว โดยควรถ่ายโอนบุคลากรที่มีความเชี่ยวชาญส่วนหนึ่งมาจากการท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย

(๑.๔) หน่วยงานด้านการพัฒนา (สำนักพัฒนาการท่องเที่ยว) โดยปรับปรุงขอบเขตภารกิจจากกรมการท่องเที่ยว มีหน้าที่ในการส่งเสริมการพัฒนาเพื่อเพิ่มความสามารถในการแข่งขันของประเทศ เช่น พัฒนาแหล่งท่องเที่ยว สิ่งอำนวยความสะดวก พื้นฟูแหล่งท่องเที่ยวที่เสื่อมโทรม ส่งเสริมการค้าการลงทุนของภาคเอกชนและองค์กรเอกชน ส่งเสริมการค้าการลงทุนของชุมชน จัดทำมาตรฐานการบริการประเภทต่างๆ และพิจารณาความเป็นไปได้ในการลงทุนและร่วมลงทุนในการพัฒนาแหล่งท่องเที่ยว โดยให้มีรายละเอียดหน้าที่ดังนี้

(ก) เป็นผู้ประสานงาน (Coordinator) ในการผลักดันแผนพัฒนาในระดับนโยบายส่วนกลางลงสู่ระดับพื้นที่ โดยในขั้นตอนการดำเนินงานให้เป็นหน้าที่ของหน่วยงานต่างๆ ที่เกี่ยวข้องโดยตรง

(ข) เป็นผู้กำหนดและกำกับดูแล (Regulator) มาตรฐานต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องกับการท่องเที่ยว ให้ภาคเอกชนคือสภาอุตสาหกรรมท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย และภาคชุมชน เข้ามามีบทบาทหลักในการดำเนินงานตรวจริบรองมาตรฐานที่เกี่ยวข้อง (Operator) โดยมาตรฐานที่ต้องมีการกำกับดูแล เช่น มาตรฐานของแหล่งท่องเที่ยว สิ่งอำนวยความสะดวก มาตรฐานความปลอดภัย กลไกในการแก้ปัญหากรณีที่เกิดปัญหากับนักท่องเที่ยว และมาตรฐานการให้บริการทางการท่องเที่ยวประเภทต่าง ๆ เช่น การกำหนดมาตรฐานในการดูแลนักท่องเที่ยวของภาคเอกชนและให้ภาคเอกชนที่เกี่ยวข้องมีความรับผิดชอบในการดูแลนักท่องเที่ยว เช่น การทำประกันภัยให้กับนักท่องเที่ยว เป็นต้น

(ค) เป็นผู้ดำเนินงาน (Operator) ในการบริหารกองทุนการท่องเที่ยว พิจารณาความเหมาะสมในการเก็บค่าธรรมเนียมการท่องเที่ยวจากผู้ประกอบการโดยไม่เก็บจากนักท่องเที่ยวโดยตรง เพื่อนำเงินไปใช้ในการส่งเสริมและพัฒนาการท่องเที่ยวหรือการดำเนินงานด้านอื่นๆ ที่เกี่ยวข้องกับการท่องเที่ยว

(ง) ส่งเสริมการค้าการลงทุนของผู้ประกอบการทั้งภาคเอกชนและชุมชน โดยเฉพาะการสนับสนุนการสร้างหรือพัฒนาแหล่งท่องเที่ยวที่สอดคล้องกับอัตลักษณ์ของชุมชน การสนับสนุนการพัฒนาสินค้าที่มีจุดเด่นเฉพาะท้องถิ่น เช่น ดำเนินงานร่วมกับ อปท. และหน่วยงานในพื้นที่ในการพัฒนาแหล่งท่องเที่ยวและสินค้าใหม่ โดยให้สิทธิพิเศษต่างๆ กับภาคเอกชนและชุมชนที่พัฒนาแหล่งท่องเที่ยวและสินค้าใหม่ที่สอดคล้องกับอัตลักษณ์หรือแนวคิดกลุ่มคลัสเตอร์การท่องเที่ยว ทั้งนี้ การสนับสนุนผู้ประกอบการเอกชนให้ดำเนินงานผ่านองค์กรภาคเอกชนตามกฎหมาย เพื่อให้สามารถทำงานได้อย่างเป็นระบบมากขึ้น

(จ) บูรณาการหน่วยงานของรัฐที่มีหน้าที่ในการพัฒนาการท่องเที่ยวการท่องเที่ยว เช่น กรมการท่องเที่ยว องค์การบริหารการพัฒนาพื้นที่พิเศษเพื่อการท่องเที่ยวอย่างยั่งยืน (อพท.) และสำนักงานพัฒนาพิงคนคร (องค์การมหาชน) เพื่อลดความซ้ำซ้อนของภารกิจระหว่างหน่วยงาน

(๑.๕) หน่วยงานด้านการประชาสัมพันธ์และการตลาด โดยปรับปรุงขอบเขตภารกิจของการท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย (ททท.) ให้ทำหน้าที่เฉพาะการประชาสัมพันธ์และส่งเสริมการตลาดทั้งในและต่างประเทศ สร้างความเชื่อมั่นให้นักท่องเที่ยว และประสานงานกับต่างประเทศ ให้สอดคล้องกับนโยบายของชาติที่กำหนดโดย ท.ท.ช. เช่น การกำหนดกลุ่มเป้าหมายนักท่องเที่ยวและกิจกรรม โดยไม่มีภารกิจด้านการพัฒนาหรือร่วมลงทุนในการพัฒนาการท่องเที่ยว โดยให้มีลักษณะ ดังนี้

(ก) เป็นองค์กรของรัฐที่มี พระราชบัญญัติ จัดตั้งเป็นการเฉพาะ และไม่ป็นรัฐวิสาหกิจ

(ข) เน้นการดำเนินงานให้ครอบคลุมตามลักษณะการท่องเที่ยวให้มากขึ้น เช่น มีหน่วยงานภายในที่ทำหน้าที่ส่งเสริมการท่องเที่ยวเชิงสุขภาพ การจัดประชุมและสัมมนา การท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรม การท่องเที่ยวเชิงศาสนา เพิ่มเติมจากการดำเนินงานรายพื้นที่ เช่น แบ่งเป็นรายจังหวัดหรือภาคที่ได้ดำเนินการอยู่ในปัจจุบัน

(ค) ให้ความสำคัญกับการสร้างความเชื่อมั่นด้านความปลอดภัยให้กับนักท่องเที่ยวมากขึ้น โดยจะต้องให้นักท่องเที่ยวเห็นว่าการเที่ยวประเทศไทยมีจุดเด่นคือเรื่องความปลอดภัย ด้วย มากกว่าที่จะเน้นเฉพาะเรื่องค่าใช้จ่ายและราคาสินค้าและบริการที่ถูก

(ง) บูรณาการหน่วยงานของรัฐที่ทำหน้าที่ประชาสัมพันธ์ด้านการท่องเที่ยว เช่น การท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย (ททท.) สำนักงานส่งเสริมการจัดประชุมและนิทรรศการ (สสปน.) เพื่อลดความซ้ำซ้อนของภารกิจระหว่างหน่วยงาน และยกเลิกบริษัท ไทยแลนด์ พรวิเลจ คาร์ด จำกัด

(๑.๖) หน่วยงานด้านการวิจัย ทำหน้าที่สร้างองค์ความรู้เพื่อเสนอแนะต่อการวางนโยบาย สร้างตัวชี้วัดแบบนำหน้าเพื่อให้หน่วยงานต่างๆ สามารถปรับตัวได้ทันการณ์ และพัฒนาองค์ความรู้ให้มีความสอดคล้องกับยุทธศาสตร์การท่องเที่ยวของประเทศให้ตอบสนองความต้องการของทั้งในภาครัฐ เช่น การทำการตลาดต่างประเทศ และการบริหารจัดการ ในภาคเอกชน เช่น ทิศทางการท่องเที่ยว การตลาด และในภาคชุมชน เช่น การส่งเสริมการสร้างอัตลักษณ์ สินค้า และองค์ความรู้สำหรับการดำเนินงานในท้องถิ่น โดยมีลักษณะองค์กรดังนี้

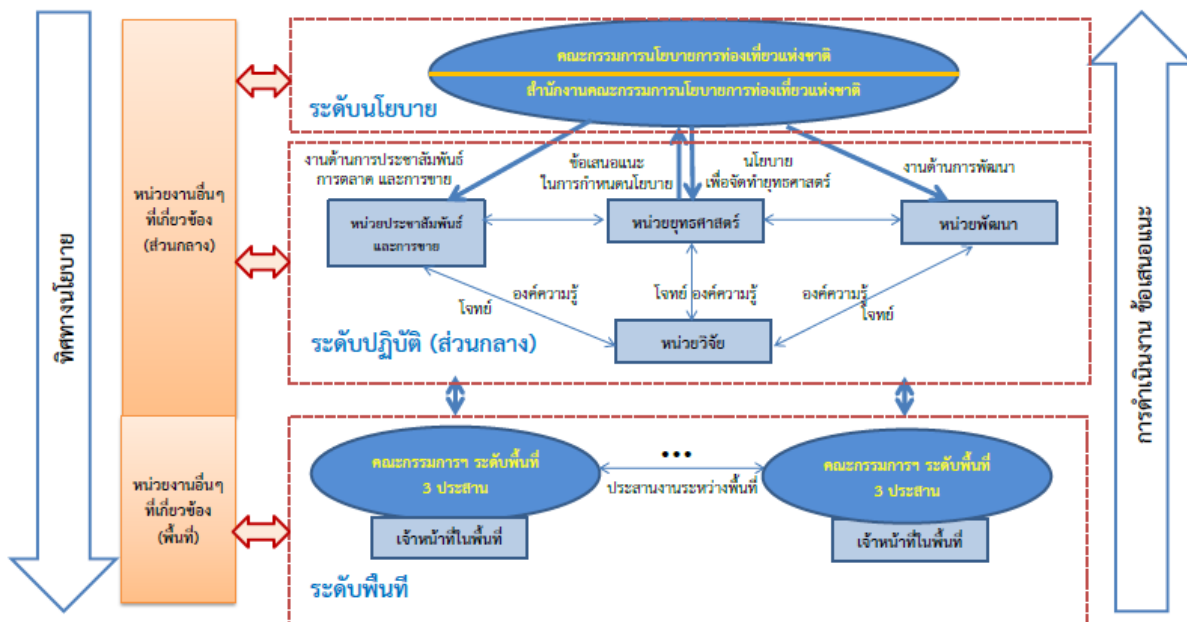
(ก) ดำเนินงานในลักษณะเป็นมูลนิธิหรือสถาบัน เช่น จัดตั้งมูลนิธิสถาบันวิจัยนโยบายการท่องเที่ยวในลักษณะเดียวกับมูลนิธิสถาบันวิจัยนโยบายเศรษฐกิจการคลัง ให้เป็นนิติบุคคลที่ไม่แสวงหากำไร รวมทั้งให้ดำเนินงานกับสถาบันการศึกษา เพื่อให้ความคล่องตัว เป็นกลาง และประสิทธิภาพ โดยร่วมมือกับหน่วยงานที่สนับสนุนทุนวิจัยอื่น ๆ เช่น สำนักงานกองทุนสนับสนุนการวิจัย (สกว.) สำนักงานคณะกรรมการวิจัยแห่งชาติ (วช.)

(ข) ถ่ายโอนบุคลากรบางส่วนที่มีความเชี่ยวชาญเหมาะสมมาจากการท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย

(ค) สนับสนุนการวิจัยเชิงปฏิบัติการในพื้นที่โดยส่งเสริมการดำเนินงานด้านการสร้างและสังเคราะห์องค์ความรู้ของชุมชนเพื่อสร้างความเข้มแข็งของชุมชนในพื้นที่

(ง) แบ่งการดำเนินงานทั้งในระดับพื้นที่ และแบ่งตามประเด็นต่างๆ

รูปที่ ๕ โครงสร้างใหม่การบริหารจัดการของภาครัฐ

(๒) ภาคเอกชน – สนับสนุนการรวมกลุ่มเพื่อสร้างความเข้มแข็งและเพิ่มประสิทธิภาพ

สนับสนุนให้การรวมกลุ่มขององค์กรภาคเอกชนมีความเข้มแข็งและเป็นส่วนสำคัญในการขับเคลื่อนการพัฒนาการท่องเที่ยวของประเทศร่วมกับภาครัฐและชุมชน โดย

(๒.๑) สนับสนุนสภาอุตสาหกรรมท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย (สทท.) ซึ่งจัดตั้งขึ้นตามพระราชบัญญัติสภาอุตสาหกรรมท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย พ.ศ. ๒๕๔๔ ให้เป็นองค์กรกลางของผู้ประกอบการอุตสาหกรรมท่องเที่ยวในการประสานงานกับภาครัฐ และให้สทท.ดำเนินการส่งเสริมให้เกิดการรวมกลุ่มย่อยทั้งรายสาขาและรายพื้นที่ที่ครอบคลุมทุกภาคส่วนของผู้ประกอบการ

(๒.๒) ให้รัฐสนับสนุนการดำเนินงานของสภาอุตสาหกรรมท่องเที่ยวแห่งประเทศไทยที่สอดคล้องกับแผนยุทธศาสตร์การเพิ่มขีดความสามารถในการแข่งขันของประเทศ โดยให้สามารถใช้เงินจากกองทุนส่งเสริมการท่องเที่ยวที่มีอยู่เดิมได้

(๒.๓) สนับสนุนการสร้างฐานข้อมูลและองค์ความรู้ให้กับองค์กรภาคเอกชน

(๒.๔) ให้รัฐสนับสนุน ส่งเสริมความเข้มแข็งของผู้ประกอบการโดยการประสานงานอย่างใกล้ชิดกับสภาอุตสาหกรรมท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย พัฒนาทักษะที่จำเป็น เช่น ทักษะทางภาษา ทักษะในการบริหารธุรกิจ ให้กับบุคลากรในภาคเอกชน และกำกับให้ผู้ประกอบการมีการดำเนินการอย่างมีธรรมาภิบาล

และปฏิบัติตามกฎหมาย มีการเสียภาษีอย่างถูกต้อง เพื่อเชื่อมโยงฐานข้อมูลผู้ประกอบการที่ถูกต้องกับการขอรับความช่วยเหลือสนับสนุนจากภาครัฐ

(๒.๕) ส่งเสริมให้ภาคเอกชน คือ สภาอุตสาหกรรมท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย เข้ามามีบทบาทหลักในการดำเนินงานตรวจรับรองมาตรฐานที่เกี่ยวข้องกับบริการด้านการท่องเที่ยวของภาคเอกชน ภายใต้การกำกับดูแลของภาครัฐ

(๓) ภาคชุมชน - ให้มีส่วนร่วมในการบริหารจัดการการท่องเที่ยวในพื้นที่

สนับสนุนให้มีการรวมกลุ่มและส่งเสริมการมีส่วนร่วมในการพัฒนาและจัดการการท่องเที่ยวในพื้นที่ โดย

(๓.๑) ส่งเสริมการรวมตัวของชุมชนในรูปแบบต่างๆ เช่น การท่องเที่ยวโดยชุมชน (Community-based tourism)^๓ สหกรณ์การท่องเที่ยวในชุมชน โดยให้คนในชุมชนเป็นผู้ถือหุ้นและบริหารจัดการ หรือวิสาหกิจเพื่อสังคมซึ่งมีจุดประสงค์หลักในการนำเงินไปพัฒนาชุมชนในองค์รวม โดยภาครัฐควรเข้ามาส่งเสริมการถ่ายทอดองค์ความรู้ อำนวยความสะดวกในการจัดตั้งและดำเนินงาน สนับสนุนการพัฒนาบุคลากรในระดับพื้นที่ เช่น ทักษะทางภาษาและทักษะอื่นๆ ที่เกี่ยวข้อง และสนับสนุนด้านเงินทุนตามความจำเป็น

(๓.๒) ส่งเสริมให้ชุมชนมีอำนาจและบทบาทในการจัดการการท่องเที่ยวในพื้นที่ ในขั้นตอนต่าง ๆ ตั้งแต่การกำหนดทิศทางและนโยบายการท่องเที่ยวของพื้นที่ร่วมกับภาครัฐและภาคเอกชน การกำหนดขีดความสามารถในการรองรับนักท่องเที่ยวของแหล่งท่องเที่ยวในพื้นที่ การสร้างอัตลักษณ์ที่เหมาะสมและสินค้าที่มีจุดเด่นของพื้นที่ การจัดการการท่องเที่ยวในพื้นที่ของตนเองให้มีธรรมาภิบาล การมีส่วนร่วมในการกำกับดูแลมาตรฐานและความปลอดภัยของนักท่องเที่ยว เช่น การจัดตั้งอาสาสมัครของชุมชนเพื่อช่วยเหลือนักท่องเที่ยว โดยรัฐมีหน้าที่ในการให้การสนับสนุนในด้านต่างๆ เพื่อให้ชุมชนมีศักยภาพเพียงพอที่จะดำเนินงานได้อย่างสัมฤทธิ์ผล

(๓.๓) ส่งเสริมการสร้างเครือข่ายระหว่างชุมชน เพื่อแลกเปลี่ยนเรียนรู้และทำให้เกิดความเชื่อมโยงในด้านต่างๆ เช่น การตลาด การพัฒนา ระหว่างพื้นที่ให้เป็นไปในทิศทางเดียวกัน

^๓ การท่องเที่ยวที่คำนึงถึงความยั่งยืนของสิ่งแวดล้อม สังคม และวัฒนธรรม กำหนดทิศทางโดยชุมชนจัดการโดยชุมชนเพื่อชุมชน และชุมชนมีบทบาทเป็นเจ้าของ มีสิทธิในการจัดการดูแลเพื่อให้เกิดการเรียนรู้แก่ผู้มาเยือน ซึ่งในปัจจุบันมีสถานการท่องเที่ยวโดยชุมชนทำหน้าที่ประสานงานและส่งเสริมสนับสนุนการสร้าง ความเข้มแข็งให้ชุมชนในการจัดการการท่องเที่ยว โดยในมีชุมชนเข้าร่วมกว่า ๑๐๐ แห่งทั่วประเทศ (สถาบันการท่องเที่ยวโดยชุมชน

๓.๓. การพัฒนาเพิ่มขีดความสามารถในการแข่งขัน

ควรมีการกำหนดแนวทางในการพัฒนาเพื่อเพิ่มขีดความสามารถให้สอดคล้องกัน ควบคู่ไปกับการปรับวิสัยทัศน์และโครงสร้างการบริหารจัดการแล้ว เพื่อเป็นแนวทางให้กับหน่วยงานในระดับต่าง ๆ ในการดำเนินงาน ตัวอย่างในการกำหนดแนวทางเพิ่มขีดความสามารถในการแข่งขัน เช่น

(๑) การป้องกันและแก้ไขปัญหาความเสื่อมโทรมของแหล่งท่องเที่ยว โดยเฉพาะพื้นที่อนุรักษ์ และพื้นที่อ่อนไหว (รายละเอียดในข้อเสนอในส่วนท้ายของรายงาน)

ประเทศไทยมีทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมสมบูรณ์และมีวัฒนธรรมที่หลากหลาย แต่ละปีจะมีนักท่องเที่ยวต่างชาติและชาวไทยเดินทางไปท่องเที่ยวตามแหล่งท่องเที่ยวทั้งทางธรรมชาติและทางวัฒนธรรมเป็นจำนวนมาก อย่างไรก็ตาม การกระจุกตัวของนักท่องเที่ยวในแหล่งท่องเที่ยวที่ได้รับความนิยมผนวกกับการบริหารจัดการที่ไม่มีประสิทธิภาพเพียงพอ ทำให้แหล่งท่องเที่ยวหลายแห่งเกิดความเสื่อมโทรม โดยเฉพาะแหล่งท่องเที่ยวทางธรรมชาติที่ได้รับความนิยมสูง

จากคะแนนความสามารถในการแข่งขันในปี พ.ศ. ๒๕๕๘ พบว่า ประเทศไทยมีคะแนนด้านทรัพยากรธรรมชาติถึง ๔.๔๗ คะแนน (เต็ม ๗) คิดเป็นอันดับที่ ๑๖ ของโลก แสดงให้เห็นถึงความได้เปรียบในด้านทรัพยากรธรรมชาติของประเทศไทย อย่างไรก็ตาม ประเทศไทยมีคะแนนด้านความยั่งยืนของสิ่งแวดล้อมเพียง ๓.๕ คะแนน คิดเป็นอันดับที่ ๑๑๖ ของโลก โดยพบว่ามีปัญหาทั้งที่เกี่ยวกับภาวะคุกคามชนิดพันธุ์ต่างๆ (อันดับที่ ๑๐๙) ความเข้มงวดของกฎระเบียบเกี่ยวกับสิ่งแวดล้อม (อันดับที่ ๑๐๓) การบังคับใช้กฎระเบียบเกี่ยวกับสิ่งแวดล้อม (อันดับที่ ๙๒) ทรัพยากรทางทะเล (อันดับที่ ๙๓) การจัดการน้ำเสีย (อันดับที่ ๖๓) การสูญเสียพื้นที่ป่า (อันดับที่ ๖๑) การที่คะแนนความยั่งยืนของสิ่งแวดล้อมต่ำแสดงให้เห็นถึงปัญหาความเสื่อมโทรมของสิ่งแวดล้อมของไทย ซึ่งจำเป็นที่จะต้องได้รับการแก้ไขอย่างเร่งด่วน

(๑.๑) การท่องเที่ยวในพื้นที่อนุรักษ์ แม้ว่า การจัดตั้งพื้นที่อนุรักษ์ประเภทต่าง ๆ เช่น อุทยาน เขตรักษาพันธุ์สัตว์ป่า จะมีวัตถุประสงค์หลักเพื่อการอนุรักษ์และศึกษาทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม แต่ก็มีการใช้พื้นที่อนุรักษ์เพื่อการท่องเที่ยวด้วยเช่นกัน จากรายงานของกรมอุทยานแห่งชาติฯ ในปี พ.ศ. ๒๕๕๖ มีนักท่องเที่ยวเข้าไปเที่ยวในอุทยานถึงกว่า ๑๑ ล้านคน และแออัดอยู่ในบางพื้นที่ที่ได้รับความนิยมมาก เช่น อุทยานแห่งชาติเขาใหญ่ อุทยานแห่งชาติเกาะช้าง อุทยานแห่งชาติเอราวัณ และอุทยานแห่งชาติดอยอินทนนท์ เป็นต้น โดยอุทยานแห่งชาติที่ได้รับความนิยม ๕ อันดับแรกนี้รองรับนักท่องเที่ยวถึงกว่าร้อยละ ๓๐ ของนักท่องเที่ยวในอุทยานทั่วประเทศ (๑๔๗ แห่ง) ในขณะเดียวกันก็ยังมีข้อสังเกตว่า จำนวนนักท่องเที่ยวที่เดินทางเข้าไปเที่ยวในอุทยาน โดยเฉพาะอุทยานแห่งชาติทางทะเล น่าจะมีจำนวนมากกว่าที่ทางการรายงานมาก เช่น ในปีงบประมาณ ๒๕๕๗ อุทยานแห่งชาติหมู่เกาะสิมิลันมีนักท่องเที่ยวตามรายงาน ๙๙,๒๔๓ คน คิดเป็นประมาณ ๕๕๐ คนต่อวัน และอุทยานแห่งชาติหมู่เกาะสุรินทร์มีนักท่องเที่ยวตามรายงานเพียง ๑๑,๐๐๐ คน หรือคิดเป็นประมาณไม่ถึง ๖๐ คนต่อวันเท่านั้น (คิดเฉพาะช่วง ๖ เดือนที่เปิดเกาะสำหรับการท่องเที่ยว)

จะเห็นได้ว่า การท่องเที่ยว นับเป็นสาเหตุสำคัญประการหนึ่งที่ทำให้เกิดปัญหาความเสื่อมโทรมของทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมในบางพื้นที่ โดยเฉพาะในพื้นที่ที่มีความอ่อนไหวทางระบบนิเวศสูงและมีนักท่องเที่ยวจำนวนมาก โดยสามารถแบ่งสาเหตุหลักของความเสื่อมโทรมที่เกิดขึ้นได้เป็น ๑) ความแออัดของนักท่องเที่ยว ๒) การขาดการจัดการที่ดีและบุคลากรที่มีความรู้ด้านการท่องเที่ยวในการจัดการพื้นที่อนุรักษ์ และ ๓) การขาดการมีส่วนร่วมในการดูแลของภาคเอกชนและชุมชนในพื้นที่ โดยมีข้อเสนอในการปฏิรูปการท่องเที่ยวในพื้นที่อนุรักษ์ ได้แก่

(ก) บังคับใช้กฎหมายให้เข้มงวดและให้ทั้ง ๓ ภาคส่วน ได้แก่ ภาครัฐ ภาคเอกชน และภาคชุมชน มีส่วนร่วมในการบริหารจัดการมากยิ่งขึ้น เพื่อเพิ่มประสิทธิภาพในการจัดการการท่องเที่ยวในพื้นที่อนุรักษ์ โดยให้ยังคงยึดเป้าหมายหลักในการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมในพื้นที่ ส่วนการท่องเที่ยวเป็นเป้าหมายรองลงไป ทั้งนี้ หากมีการบริหารจัดการที่ดีและเหมาะสม การท่องเที่ยวก็สามารถถูกใช้เป็นเครื่องมือในการอนุรักษ์ทรัพยากรและสร้างจิตสำนึกต่อสิ่งแวดล้อมได้เช่นกัน

(ข) จัดตั้งคณะกรรมการบริหารจัดการในระดับพื้นที่ โดยให้มีส่วนร่วมแบบ ๓ ประสาน ได้แก่ รัฐ เอกชน และชุมชน ซึ่งจะต้องมีการเพิ่มบทบาทและอำนาจของภาคเอกชนและชุมชนให้มากยิ่งขึ้น เช่น

- กำหนดแผนการพัฒนาการท่องเที่ยวในพื้นที่อนุรักษ์ต่างๆ ให้มีความเหมาะสม เช่น การจัดพื้นที่รองรับนักท่องเที่ยวบริเวณรอบ ๆ โดยไม่จำเป็นต้องให้นักท่องเที่ยวเข้าไปค้างแรมในเขตอุทยาน
- กำหนดจำนวนนักท่องเที่ยวหรือจำนวนยานพาหนะสูงสุดที่รองรับได้ในทุกพื้นที่ โดยปัจจุบันมีการกำหนดในบางพื้นที่ แต่ยังไม่ครอบคลุมทุกพื้นที่และยังไม่มีการบังคับใช้ที่มีประสิทธิภาพ
- กำหนดอัตราค่าธรรมเนียมและจัดสรรส่วนแบ่งรายได้จากค่าธรรมเนียมเพื่อใช้ในการบริหารจัดการและพัฒนาพื้นที่
- สามารถกำหนดข้อบังคับเพิ่มเติมสำหรับพื้นที่อนุรักษ์ในแต่ละพื้นที่ได้อย่างทัน่วงทีตามความจำเป็นและเหมาะสม เช่น การห้ามยานพาหนะบางประเภทที่อาจจะส่งผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อมเข้าไปในพื้นที่

(ค) พัฒนาการบริหารจัดการให้ดีขึ้น โดยใช้เครื่องมือและนวัตกรรมต่าง ๆ เข้ามาช่วยควบคุมจำนวนนักท่องเที่ยว เช่น

- กำหนดให้นักท่องเที่ยวต้องจองและจ่ายค่าธรรมเนียมเข้าพื้นที่ล่วงหน้าผ่านช่องทางต่างๆ เช่น ทางอินเทอร์เน็ต หรือธนาคาร โดยสร้างความเข้าใจที่ถูกต้องว่านักท่องเที่ยวต้องจองล่วงหน้าเท่านั้น และเปิดให้จองไม่เกินขีดความสามารถในการรองรับนักท่องเที่ยวในแต่ละวันหรือช่วงเวลา โดยมีหน่วยงานกลางในการจัดการด้านการจองและจ่ายค่าธรรมเนียมที่เกี่ยวข้องกับการท่องเที่ยวทั้งหมดเพียงหน่วยงานเดียวและให้แยกจากหน่วยงานที่รับผิดชอบในการดูแลพื้นที่เพื่อให้เกิดประสิทธิภาพในการจัดการและความโปร่งใสในการดำเนินงาน แล้วจัดสรรรายได้ที่ได้รับกลับไปยังแหล่งท่องเที่ยวตามความเหมาะสม เพื่อใช้เป็นงบประมาณในการดูแล รักษา และพัฒนาแหล่งท่องเที่ยวนั้นต่อไป

- ใช้นวัตกรรมและเทคโนโลยีต่างๆ เข้ามาช่วยติดตามและตรวจสอบ เช่น การจดทะเบียนเรือ การใช้เรดาร์ ดาวเทียม เพื่อติดตามเรือที่นำนักท่องเที่ยวไปยังเกาะต่าง ๆ ได้อย่างมีประสิทธิภาพมากขึ้น

(๑.๒) การท่องเที่ยวในแหล่งท่องเที่ยวที่มีความอ่อนไหว นอกจากการท่องเที่ยวในพื้นที่อนุรักษ์แล้ว ยังมีแหล่งท่องเที่ยวที่มีความอ่อนไหวอื่นๆ อีกจำนวนมากที่เกิดปัญหาความเสื่อมโทรมจากการท่องเที่ยว เช่น ตลาดน้ำอัมพวา ตลาดน้ำดำเนินสะดวก หมู่บ้านกะเหรี่ยงคอยาวจังหวัดแม่ฮ่องสอน และโบราณสถานอีกหลายแห่ง ซึ่งต้องมีการป้องกันและแก้ไขปัญหาความเสื่อมโทรมที่เกิดขึ้นอย่างจริงจัง โดยให้ดำเนินการโดยยึดแนวทางเดียวกันกับข้อเสนอการบริหารจัดการการท่องเที่ยวในพื้นที่อนุรักษ์ในเรื่องการจัดตั้งคณะกรรมการบริหารแหล่งท่องเที่ยวในลักษณะ ๓ ประสาน โดยให้มีอำนาจหน้าที่ในการกำหนดแผนพัฒนาการท่องเที่ยวในพื้นที่ การกำหนดขีดความสามารถในการรองรับนักท่องเที่ยวและมาตรการในการควบคุมจำนวนนักท่องเที่ยว และการจัดระเบียบการท่องเที่ยวในพื้นที่ตนเอง

(๒) ส่งเสริมการพัฒนาแหล่งท่องเที่ยวใหม่

การสร้างแหล่งท่องเที่ยวใหม่มีความจำเป็น เนื่องจากต้องรองรับปริมาณนักท่องเที่ยวที่เพิ่มสูงขึ้นอย่างต่อเนื่อง และเพื่อสนับสนุนให้เกิดการกระจายตัวของนักท่องเที่ยว รวมถึงกระจายรายได้ไปยังพื้นที่ต่างๆ มากขึ้น โดยให้รัฐสนับสนุนให้มีแหล่งท่องเที่ยวขนาดใหญ่เพิ่มขึ้นทุกปี และสนับสนุนให้มีแหล่งท่องเที่ยวไปยังระดับอำเภอ ให้ครอบคลุมทั่วประเทศ

(๒.๑) ให้แบ่งระดับความสำคัญของแหล่งท่องเที่ยวออกเป็น ๓ ระดับ คือ ระดับโลก (Global) ระดับภูมิภาค (Regional) และระดับพื้นที่ (Local) โดยรัฐสนับสนุนให้มีแหล่งท่องเที่ยวอย่างน้อย ๑ ระดับในแต่ละอำเภอทั่วประเทศ และสนับสนุนให้มีการพัฒนาแหล่งท่องเที่ยวไปสู่ระดับที่สูงขึ้นตามศักยภาพของแต่ละเขตพื้นที่ ซึ่งจะส่งผลต่อการกระจายตัวของนักท่องเที่ยว รวมถึงกระจายรายได้ไปยังพื้นที่ต่างๆ อย่างมีประสิทธิภาพมากขึ้น

(๒.๒) การรวมกลุ่มแหล่งท่องเที่ยวเป็นคลัสเตอร์ (Cluster) ตามอัตลักษณ์ วัฒนธรรมของพื้นที่

รัฐควรสนับสนุนให้เกิดการรวมกลุ่มแหล่งท่องเที่ยวในรูปแบบคลัสเตอร์ (Cluster) ตามอัตลักษณ์ วัฒนธรรมของแต่ละพื้นที่ เพื่อสร้างความเข้มแข็งและยกระดับความสามารถในการแข่งขัน และสร้างความน่าสนใจของแหล่งท่องเที่ยว เพื่อให้เกิดการกระจายตัวของนักท่องเที่ยวไปยังแหล่งท่องเที่ยวต่างๆ มากขึ้น

ทั้งนี้ สืบเนื่องจากในแผนพัฒนาการท่องเที่ยวแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๕๕-๒๕๕๙ ได้กำหนดแนวทางในการพัฒนาระดับคุณภาพแหล่งท่องเที่ยวใหม่ในเชิงกลุ่มพื้นที่ที่มีศักยภาพ โดยแบ่งเป็นกลุ่มท่องเที่ยวที่มีศักยภาพ ๘ กลุ่ม ได้แก่ ๑) กลุ่มท่องเที่ยวอารยธรรมล้านนาและภาคเหนือตอนบน ๒) กลุ่มท่องเที่ยวมรดกโลกเชื่อมโยงการท่องเที่ยวเชิงนิเวศ ๓) กลุ่มท่องเที่ยวอารยธรรมอีสานใต้ ๔) กลุ่มท่องเที่ยววิถีชีวิตลุ่มแม่น้ำโขง ๕) กลุ่มท่องเที่ยววิถีชีวิตลุ่มแม่น้ำภาคกลาง ๖) กลุ่มท่องเที่ยว Active Beach ๗) กลุ่มท่องเที่ยว Royal Coast และ ๘) กลุ่มท่องเที่ยวมหัศจรรย์สองสมุทร

ล่าสุดในเดือนมีนาคม ๒๕๕๘ ได้มีการประกาศกฎกระทรวงในการกำหนดเขตพัฒนาการท่องเที่ยว โดยแบ่งออกเป็น ๕ พื้นที่ ได้แก่ ๑) เขตพัฒนาการท่องเที่ยวฝั่งทะเลตะวันตก ๒) เขตพัฒนาการท่องเที่ยวฝั่งทะเลตะวันออก ๓) เขตพัฒนาการท่องเที่ยวอันดามัน ๔) เขตพัฒนาการท่องเที่ยวอารยธรรมล้านนา และ ๕) เขตพัฒนาการท่องเที่ยวอีสานใต้

เพื่อให้การดำเนินงานดังกล่าวมีประสิทธิภาพมากขึ้น ภาครัฐควรสนับสนุนให้มีการประกาศกลุ่มพื้นที่คลัสเตอร์ท่องเที่ยวให้ครอบคลุมทั่วประเทศ และควรมีการ

(ก) สนับสนุนอัตลักษณ์ของพื้นที่ให้โดดเด่นมากขึ้น โดยรัฐควรลงทุนด้านการศึกษาวิจัยและพัฒนาในการนำอัตลักษณ์และวัฒนธรรมมาใช้ในการพัฒนาการท่องเที่ยวของพื้นที่

(ข) ศึกษา จัดทำ และเผยแพร่ ปูมประวัติ ตำนาน หรือเรื่องเล่าต่าง ๆ ของแหล่งท่องเที่ยวให้ครอบคลุมมากยิ่งขึ้น และเชื่อมโยงเรื่องราวระหว่างพื้นที่เพื่อให้เกิดเส้นทางท่องเที่ยวใหม่

(ค) สร้างบรรยากาศการท่องเที่ยวในพื้นที่ให้สอดคล้องกับอัตลักษณ์และวัฒนธรรมของพื้นที่

(ง) ส่งเสริมผู้ประกอบการที่ลงทุนและดำเนินงานอย่างสอดคล้องกับอัตลักษณ์และวัฒนธรรม หรือนำเอาอัตลักษณ์ของพื้นที่มาใช้ในการพัฒนาสินค้าและบริการทางการท่องเที่ยว หรือพัฒนาการท่องเที่ยวเชื่อมโยงกับภาคเกษตรในพื้นที่ โดยเฉพาะผู้ประกอบการขนาดกลางและขนาดย่อม เช่น การสนับสนุนผ่านมาตรการส่งเสริมการลงทุนหรือมาตรการด้านภาษีให้กับผู้ประกอบการต่าง ๆ ที่ดำเนินงานตามหลักเกณฑ์ที่กำหนด

(๒.๓) ส่งเสริมให้มีแหล่งท่องเที่ยวประเภทมนุษย์สร้างขึ้น (Man-made Attraction)

ให้รัฐส่งเสริมการลงทุนการสร้างแหล่งท่องเที่ยวทั้งสถานที่ท่องเที่ยว หรือกิจกรรมต่างๆ เช่น การพัฒนากิจกรรมกีฬาหรือกิจกรรมบันเทิงให้เป็นแหล่งท่องเที่ยว โดยการสร้างแรงจูงใจ (Incentive) และให้สิทธิประโยชน์ด้านการลงทุน โดยเฉพาะพื้นที่ที่มีนักท่องเที่ยวน้อย เพื่อกระตุ้นการกระจายตัวของนักท่องเที่ยว

(๒.๔) ส่งเสริมและสนับสนุนการพัฒนาแหล่งท่องเที่ยวตามลักษณะกิจกรรมที่มีศักยภาพ เช่น การท่องเที่ยวฮาลาล การท่องเที่ยวเชิงสุขภาพ และการท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรม เป็นต้น

(๓) การพัฒนาเขตเศรษฐกิจการท่องเที่ยวพิเศษร่วมกับประเทศเพื่อนบ้าน การท่องเที่ยวภูมิภาคอาเซียนกำลังเติบโตอย่างรวดเร็ว เนื่องจากเป็นภูมิภาคที่มีแหล่งท่องเที่ยวที่น่าสนใจเป็นจำนวนมากและมีค่าใช้จ่ายไม่สูง โดยสัดส่วนนักท่องเที่ยวต่างชาติในภูมิภาคอาเซียนต่อนักท่องเที่ยวต่างชาติทั่วโลกได้เพิ่มขึ้นอย่างรวดเร็วจากร้อยละ ๕.๕๔ ในปี พ.ศ. ๒๕๔๖ เป็นร้อยละ ๘.๒๗ ในปี พ.ศ. ๒๕๕๔

การรวมกลุ่มประชาคมเศรษฐกิจอาเซียน ซึ่งจะมีผลในปี ๒๕๕๘ เป็นการเปลี่ยนแปลงสำคัญที่เกิดขึ้นในภูมิภาคอาเซียน โดยเศรษฐกิจของแต่ละประเทศในภูมิภาคจะเปิดเสรีมากขึ้น จึงควรใช้โอกาสนี้ในการสร้างแหล่งท่องเที่ยวใหม่หรือเชื่อมโยงแหล่งท่องเที่ยวร่วมกันระหว่างประเทศสมาชิกในอาเซียน

ในรูปแบบของการพัฒนาเขตเศรษฐกิจการท่องเที่ยวพิเศษระหว่างประเทศ เพื่อสร้างความเข้มแข็งของการท่องเที่ยวในภูมิภาค โดยประเทศไทยจะได้ประโยชน์หลายด้าน ทั้งจากการสร้างแหล่งท่องเที่ยวใหม่ที่มีความน่าสนใจทำให้สามารถดึงดูดนักท่องเที่ยวจากทั้งในและต่างประเทศได้ดียิ่งขึ้น และเกิดการกระจายการท่องเที่ยวและรายได้ไปยังพื้นที่ชายแดนบางพื้นที่ที่เป็นเหมือนทางตัน รวมทั้งยังสามารถลดข้อจำกัดในการลงทุนและข้อขัดแย้งทางอาณาเขตในบางพื้นที่ได้

การพัฒนาเขตเศรษฐกิจการท่องเที่ยวพิเศษ จะอยู่ในรูปแบบการทำข้อตกลงกับประเทศเพื่อนบ้านที่มีความใกล้เคียงทางอัตลักษณ์ โดยกำหนดพื้นที่ชายแดนที่มีศักยภาพ เช่น อีสานใต้-ลาวใต้-กัมพูชา ภาคเหนือพม่า ให้เป็นเขตเศรษฐกิจการท่องเที่ยวพิเศษ โดยให้-พม่า หรือภาคตะวันตก-ลาวเหนือ-รัฐตั้งคณะกรรมการร่วมระหว่างประเทศเพื่อศึกษาความเป็นไปได้ของการพัฒนาเขตเศรษฐกิจการท่องเที่ยวพิเศษ และศึกษาในประเด็นต่างๆ ได้แก่

(ก) โอกาสในการร่วมลงทุนพัฒนาแหล่งท่องเที่ยวและสิ่งอำนวยความสะดวกต่าง ๆ ในพื้นที่ร่วมกัน

(ข) การอำนวยความสะดวกในการเดินทาง เช่น ให้นักท่องเที่ยวต่างชาติเดินทางข้ามแดนในเขตเศรษฐกิจการท่องเที่ยวพิเศษได้โดยไม่ต้องใช้วีซ่า และสามารถใช้จ่ายพาหนะข้ามประเทศในพื้นที่ได้

(ค) การกำหนดบางพื้นที่เป็นการพัฒนาเพื่อวัตถุประสงค์พิเศษ เช่น เขตการค้าปลอดภาษี (Shopping paradise) เป็นต้น

(๔) การส่งเสริมการขยายธุรกิจด้านการท่องเที่ยวของไทยไปในต่างประเทศ

ประเทศไทยเป็นประเทศที่มีผู้ประกอบการที่มีศักยภาพในการดำเนินธุรกิจ ในต่างประเทศได้มาก จึงควรส่งเสริมให้ผู้ประกอบการไทยขยายธุรกิจไปยังต่างประเทศ เช่น การเปิดสาขาบริษัทนำเที่ยวในต่างประเทศมากขึ้นเพื่อหาลูกค้ามาเที่ยวไทย การใช้องค์ความรู้และประสบการณ์ในการบริหารโรงแรมไปทำงานในต่างประเทศ ทั้งนี้ เพื่อเป็นการสร้างรายได้เข้าประเทศนอกเหนือไปจากการท่องเที่ยวในประเทศเอง โดยได้ประโยชน์ ๒ ด้าน ได้แก่ ประการแรก การเพิ่มรายได้จากการท่องเที่ยวทั้งจากนักท่องเที่ยวไทยที่ไปเที่ยวต่างประเทศและนักท่องเที่ยวต่างชาติในประเทศอื่นๆ เอง เป็นการหารายได้จากองค์ความรู้และเอกลักษณ์ไทยโดยไม่ต้องใช้ทรัพยากรในประเทศ โดยในปี พ.ศ. ๒๕๕๖ มีนักท่องเที่ยวไทยเดินทางไปเที่ยวต่างประเทศ ๖ ล้านคน มีค่าใช้จ่าย ๑.๕ แสนล้านบาท มีการเติบโตในช่วง ๑๐ ปีที่ผ่านมาเฉลี่ยถึงร้อยละ ๑๕ ต่อปี ส่วนใหญ่เป็นการท่องเที่ยวในอาเซียนประมาณร้อยละ ๔๕ และในเอเชียตะวันออก โดยเฉพาะจีนและญี่ปุ่นประมาณร้อยละ ๒๕ และประการที่สอง การสร้างชื่อเสียงและประชาสัมพันธ์การท่องเที่ยวไทยให้มากขึ้น

ความคิดรวบยอด ขอบเขตการปฏิรูปและพัฒนา เครือข่ายพันธมิตร ตัวชี้วัดและผลกระทบเชิงบวก

๑. กรอบความคิดรวบยอด

จากสถานภาพและปัญหาของอุตสาหกรรมท่องเที่ยวที่เป็นปัญหามาอย่างยาวนานสามารถแก้ไข โดยการปฏิรูปและพัฒนา ๓ ด้าน ได้แก่ (๑) การปฏิรูปวิสัยทัศน์ ที่มุ่งเน้นการท่องเที่ยวคุณภาพและยั่งยืน (๒) การปฏิรูปโครงสร้างการบริหารจัดการ ที่มุ่งเน้นการมีส่วนร่วมของภาครัฐ ภาคเอกชน และชุมชน และ (๓) การพัฒนาเพื่อเพิ่มขีดความสามารถ ดังสรุปได้ตามผังดังนี้

๒. ขอบเขตงานปฏิรูป

๒.๑ การแก้ไขและปรับปรุงกฎหมายเดิมที่เกี่ยวข้องให้มีความทันสมัยและเหมาะสมมากขึ้น และเอื้อต่อการพัฒนาการท่องเที่ยวอย่างบูรณาการมากยิ่งขึ้น โดยกฎหมายที่เกี่ยวข้อง ได้แก่

(๑) พระราชบัญญัตินโยบายการท่องเที่ยวแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๕๑

(๒) พระราชบัญญัติปรับปรุงกระทรวง ทบวง กรม พ.ศ. ๒๕๔๕

(๓) พระราชบัญญัติการท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย พ.ศ. ๒๕๒๒

(๔) พรฎ.จัดตั้งสำนักงานส่งเสริมการจัดประชุมและนิทรรศการ (องค์การมหาชน) พ.ศ. ๒๕๔๕

(๕) พรฎ.จัดตั้งองค์การบริหารการพัฒนาพื้นที่พิเศษเพื่อการท่องเที่ยวอย่างยั่งยืน (องค์การมหาชน) พ.ศ. ๒๕๔๖

(๖) พรฎ.จัดตั้งสำนักงานพัฒนาพิงคนคร (องค์การมหาชน) พ.ศ. ๒๕๕๖

๒.๒ การออกกฎหมายใหม่ เพื่อรองรับการดำเนินงานของหน่วยงานใหม่ (ในลักษณะเป็นองค์กรในกำกับของรัฐ)

๓. เครือข่ายพันธมิตร

๓.๑ คณะกรรมการในสภาปฏิรูปแห่งชาติ ได้แก่

(๑) คณะกรรมการปฏิรูปการบริหารราชการแผ่นดิน

(๒) คณะกรรมการปฏิรูปเศรษฐกิจ การเงิน และการคลัง

(๓) คณะกรรมการปฏิรูปทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม

(๔) คณะกรรมการปฏิรูปค่านิยม ศิลปะ วัฒนธรรม จริยธรรมและการศาสนา

๓.๒ หน่วยงานต่างๆ ได้แก่

(๑) กระทรวงการท่องเที่ยวและกีฬา

(๒) กระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม

(๓) กระทรวงมหาดไทย

(๔) กระทรวงคมนาคม

(๕) กระทรวงวัฒนธรรม

(๖) กระทรวงการคลัง

(๗) กระทรวงพาณิชย์

(๘) กระทรวงศึกษาธิการ

(๙) สำนักงานตำรวจแห่งชาติ

(๑๐) องค์กรต่างๆ ที่เกี่ยวข้อง เช่น ททท. สสปน. อพท. สำนักงานพัฒนาพิงคนคร (องค์การมหาชน) และบริษัท ไทยแลนด์ พรวิเลจ คาร์ด จำกัด

(๑๑) ภาคเอกชนที่เกี่ยวข้อง เช่น สภาอุตสาหกรรมท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย สมาคมวิชาชีพต่างๆ ที่เกี่ยวข้องกับการท่องเที่ยว

(๑๒) ภาคชุมชน เช่น เครือข่ายการท่องเที่ยวโดยชุมชน

๔. ตัวบ่งชี้ผลสัมฤทธิ์

๔.๑ การท่องเที่ยวที่มีคุณภาพและยั่งยืน

(๑) การท่องเที่ยวเติบโตขึ้นอย่างยั่งยืน วัดจาก

(๑.๑) สัดส่วนรายได้จากการท่องเที่ยวในประเทศต่อผลผลิตมวลรวมในประเทศเพิ่มขึ้นกว่าในปัจจุบัน (ปี ๒๕๕๖ ประมาณร้อยละ ๑๕ แบ่งเป็นรายได้จากนักท่องเที่ยวต่างชาติ ร้อยละ ๑๐ และรายได้จากนักท่องเที่ยวไทยร้อยละ ๕) หรือ

(๑.๒) สัดส่วนของการท่องเที่ยวในผลิตภัณฑ์มวลรวมของประเทศเพิ่มขึ้น (Total contribution of travel and tourism to GDP ในปี ๒๕๕๖ คิดเป็นร้อยละ ๒๐.๒) หรือ

(๑.๓) อัตราการเติบโตของรายได้จากการท่องเที่ยวไม่ต่ำกว่าอัตราเติบโตเฉลี่ยของภูมิภาคเอเชียแปซิฟิก

(๒) ผลประโยชน์จากการท่องเที่ยวมีการกระจายมากขึ้น วัดจาก จำนวนจังหวัดที่มีรายได้จากการท่องเที่ยวมากกว่าค่าเฉลี่ยของทุกจังหวัดมีเพิ่มขึ้น (ในปี ๒๕๕๖ มีเพียง ๑๐ จังหวัดที่มีรายได้จากการท่องเที่ยวสูงกว่าค่าเฉลี่ยที่ ๒ หมื่นล้านบาท)

(๓) ความสามารถในการควบคุมผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อม วัดจาก

(๓.๑.) จำนวนแหล่งท่องเที่ยวที่มีการกำหนดขีดความสามารถในการรองรับนักท่องเที่ยว (จำนวนนักท่องเที่ยวสูงสุดที่สามารถไปเที่ยวได้) เพิ่มขึ้น

(๓.๒.) จำนวนแหล่งท่องเที่ยวที่มีนักท่องเที่ยวเข้าไปเกินกำหนดลดลง

(๓.๓.) มีระบบการจองและจ่ายค่าธรรมเนียมล่วงหน้าในการท่องเที่ยวในพื้นที่อนุรักษ์

๔.๒ โครงสร้างการบริหารจัดการที่มีประสิทธิภาพมากขึ้น

(๑) ภาครัฐ

(๑.๑.) มีการแก้กฎหมายที่เกี่ยวข้อง เช่น พระราชบัญญัตินโยบายการท่องเที่ยวแห่งชาติ พระราชบัญญัติการท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย และการออกกฎหมายใหม่ที่เป็นเพื่อปรับโครงสร้างการบริหารจัดการ

(๑.๒.) มีการจัดตั้งหน่วยงานตามโครงสร้างการบริหารจัดการใหม่

(๒) ภาคเอกชน

มีการสนับสนุนและกำหนดบทบาทหน้าที่องค์กรภาคเอกชนที่รวมตัวกันอย่างถูกต้องกฎหมายให้มากยิ่งขึ้น

(๓) ภาคชุมชน วัดจากจำนวนชุมชนที่มีส่วนร่วมในการบริหารจัดการการท่องเที่ยวเพิ่มขึ้น

๔.๓ ขีดความสามารถในการแข่งขันด้านการท่องเที่ยวของประเทศเพิ่มขึ้น

(๑) ขีดความสามารถในการแข่งขันด้านการท่องเที่ยวอยู่ในอันดับ Top ๒๕ ของโลก (จากอันดับที่ ๓๕ ในปี พ.ศ. ๒๕๕๘) หรือ

(๒) Top ๗ ของเอเชียแปซิฟิก (จากอันดับที่ ๑๐ ในปี พ.ศ. ๒๕๕๘)

๕. ผลกระทบเชิงบวกในวงกว้างต่อประเทศไทย

๕.๑ การเติบโตทางเศรษฐกิจอย่างยั่งยืน

๕.๒ ลดปัญหาสิ่งแวดล้อมและสังคมที่เกิดขึ้นจากการพัฒนาการท่องเที่ยวในแบบปัจจุบัน

๕.๓ เป็นเครื่องมือในการกระจายรายได้และการพัฒนา ลดความเหลื่อมล้ำ

๕.๔ สร้างความเข้มแข็งให้สังคม และลดความขัดแย้ง (จากการเรียนรู้และพัฒนาร่วมกัน)

ข้อเสนอในการปฏิรูปการบริหารจัดการการท่องเที่ยวในพื้นที่อนุรักษ์เพื่อความยั่งยืน*

ที่มาและความสำคัญ

การท่องเที่ยวในพื้นที่อนุรักษ์มีความสำคัญทั้งในแง่ของการเป็นแหล่งท่องเที่ยวที่นักท่องเที่ยวอยากมาสัมผัส นอกจากนี้ การท่องเที่ยวยังสามารถเป็นเครื่องมือในการอนุรักษ์ทรัพยากรและสิ่งแวดล้อมได้อีกด้วย (IUCN ๒๐๐๒)

อย่างไรก็ตาม ในประเทศไทย การบริหารจัดการการท่องเที่ยวในพื้นที่อนุรักษ์ในปัจจุบัน อยู่ภายใต้การดูแลของกรมอุทยานฯ โดยที่ภารกิจของกรมอุทยานโดยหลักคือการอนุรักษ์ ส่งเสริม และฟื้นฟูทรัพยากร แต่ยังไม่มีความชัดเจนหรือองค์กรที่มีความถนัดในการบริหารจัดการการท่องเที่ยวมาดูแลเรื่องการท่องเที่ยว เจ้าหน้าที่ที่ดูแลพื้นที่ก็ไม่มีประสบการณ์ในการบริหารจัดการการท่องเที่ยวในพื้นที่ จึงอาจจะทำให้การบริหารจัดการการท่องเที่ยว (ซึ่งเติบโตขึ้นอย่างรวดเร็ว) ไม่มีประสิทธิภาพเพียงพอ

การท่องเที่ยวในพื้นที่อนุรักษ์ที่เติบโตขึ้น (โดยเฉพาะเขตอุทยานแห่งชาติ) ทำให้เกิดผลทางลบต่อสิ่งแวดล้อมในพื้นที่ เกิดปัญหาความเสื่อมโทรม เช่น มลภาวะจากการเดินทาง ปัญหาขยะ มลภาวะทางเสียง เป็นต้น นอกจากนี้ในบางอุทยาน ยังมีนักท่องเที่ยวมากเกินไปจนกว่าที่จะรองรับได้ ทำให้ส่งผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อมในพื้นที่

การบริหารจัดการยังขาดการมีส่วนร่วมจากภาคส่วนอื่นๆ โดยเฉพาะภาคประชาชนและภาคเอกชน ซึ่งการมีส่วนร่วมดังกล่าวจะทำให้เกิดความรู้สึกรักและหวงแหนทรัพยากร ทำให้ทั้งภาคประชาชนและเอกชน น่าจะมีส่วนร่วมในการดูแลอนุรักษ์พื้นที่ได้ นำไปสู่การลดความขัดแย้งและการเพิ่มศักยภาพในการดูแลคุ้มครองพื้นที่ได้ดียิ่งขึ้นด้วย

นอกจากนี้ ยังพบว่ามีการคอร์รัปชัน และปัญหาในการจัดสรรงบประมาณจากรายรับของพื้นที่อนุรักษ์ ที่ยังไม่มีการตรวจสอบและขาดประสิทธิภาพ

ข้อมูลทั่วไป

๑) ในปี ๒๕๕๖ มีผู้เข้าไปเที่ยวในอุทยานถึง ๑๑.๒๘ ล้านคน เพิ่มขึ้นร้อยละ ๑๓.๔ จากปี ๒๕๕๕ โดยอุทยานที่คนไปเที่ยวมากที่สุดคือ เขาใหญ่ (๑ ล้านคน) เกาช้าง (๗.๕ แสนคน) เอรಾವัง (๖.๕ แสนคน) ดอยอินทนนท์ (๕.๕ แสนคน) น้ำตกพลิ้ว (๕.๔ แสนคน)

๒) ในปี ๒๕๕๖ รายได้ของอุทยานแห่งชาติ ๖๖๒.๗๔ ล้านบาท แบ่งเป็น ค่าบริการ (๕๕๗.๗ ล้านบาท) ค่าตอบแทนที่พัก (๘๒.๔ ล้านบาท) ค่าธรรมเนียม (๔.๙ ล้านบาท)

* ข้อเสนอจัดทำโดยคณะกรรมการปฏิรูปการเกษตร อุตสาหกรรม พาณิชยกรรม การท่องเที่ยวและบริการ โดยได้ผ่านความเห็นชอบของสภาปฏิรูปแห่งชาติเมื่อ ๒๑ กรกฎาคม ๒๕๕๘ และได้จัดส่งคณะรัฐมนตรีเมื่อ ๗ สิงหาคม ๒๕๕๘

๓) มีข่าวการคอร์รัปชันค่าธรรมเนียมอุทยานอยู่บ่อยครั้ง(เช่นในปี ๒๕๕๐ ที่เกาะช้างและ ๒๕๕๕)

๔) มีบางอุทยานที่มีการกำหนดจำนวนนักท่องเที่ยว ตามประกาศกรมอุทยานฯ เรื่องการกำหนดจำนวนนักท่องเที่ยวที่เข้าไปในอุทยาน ปี ๒๕๕๐ สำหรับอุทยานแห่งชาติห้วยน้ำดัง ดอยผ้าห่มปก ดอยอินทนนท์ ดอยสุเทพ-ปุย ภูกระดึง เขาใหญ่ เอรಾವัดน์ แก่งประจัน หมูเกาะสุรินทร์ และหมูเกาะสิมิลัน อย่างไรก็ตาม ยังมีข่าวว่าในหลายอุทยานมีนักท่องเที่ยวเกินจำนวนที่กำหนดไว้ โดยเฉพาะในช่วงเทศกาล เช่น ดอยอินทนนท์ ในช่วง ๕ วันเทศกาลปีใหม่ ๒๕๕๘ มีนักท่องเที่ยวถึง ๗๘,๑๒๒ คน) เขาใหญ่ (ในช่วง ๕ วันเทศกาลปีใหม่ ๒๕๕๘ มีนักท่องเที่ยวถึง ๗๖,๐๐๖ คน)

๖) ปัจจุบันท้องถิ่นได้รับส่วนแบ่งจากค่าธรรมเนียมอุทยานอยู่ที่ร้อยละ ๕ ซึ่งแบ่งให้อบต.แต่ละแห่งเท่า ๆ กัน

๗) ตัวอย่างในต่างประเทศ พบว่า ส่วนใหญ่มีการกำหนดแนวนโยบายที่ชัดเจนเรื่องการท่องเที่ยวในพื้นที่อนุรักษ์ มีหน่วยงานที่รับผิดชอบโดยตรง และเน้นการมีส่วนร่วมของคนในพื้นที่ ตัวอย่างเช่น

๗.๑) ออสเตรเลีย มี Parks Australia ซึ่งมีแนวทางในการกำหนดนโยบายการท่องเที่ยวในอุทยาน โดยมีเป้าหมายหลักในการ (๑) ให้นักท่องเที่ยวได้เข้าใจซาบซึ้งถึงคุณค่าของธรรมชาติ (๒) ลดผลกระทบจากการท่องเที่ยว (๓) สร้าง partnership ในการบริหารจัดการ (๔) แบ่งผลประโยชน์ที่เหมาะสมให้กับคนพื้นเมือง โดยมีนักท่องเที่ยวปีละเพียง ๑.๔ ล้านคน แต่สร้างรายได้ถึง ๓๐๐ ล้านบาท๗.๒) ญี่ปุ่น แบ่งเป็น National Park (๓๑ แห่ง), Quasi-National Park (๕๖), Prefectural Park (๓๐๙) ในส่วนของ National Park ก็มีการทำแผนการใช้ประโยชน์จากอุทยาน และให้มีการกำหนดการใช้และค่าธรรมเนียมให้เหมาะสมกับแต่ละที่ เช่น ยานพาหนะที่จะเข้า และเพิ่งจะมีการให้ทำแผนแยกกันแต่ละที่ (<http://www.env.go.jp/en/nature/nps/park/system/keikaku.html>)

๗.๓) ในแคนาดามีการให้อุทยานบางแห่งเป็น Co-management ระหว่างรัฐกับคนพื้นเมือง ดำเนินงานในรูปของ Cooperative management board ๗ คน

๗.๔) ในเกาหลี ในส่วนกลางก็มีหน่วยงาน Visit Service ใน National Parks of Korea สำหรับดูแลเรื่องการท่องเที่ยวโดยเฉพาะ นอกจากนี้หน่วยงาน National Parks มีการกำหนดเป้าหมายในการดูแล Sustainable use และ Participation and Cooperation นอกเหนือไปจาก Conservation of Park Resources และ Protection of Park Environment

ข้อเสนอ

๑) บังคับใช้กฎหมายให้เข้มงวดและให้ทั้ง ๓ ภาคส่วน ได้แก่ ภาครัฐ ภาคเอกชน และภาคชุมชนมีส่วนร่วมในการบริหารจัดการมากยิ่งขึ้น เพื่อเพิ่มประสิทธิภาพในการจัดการการท่องเที่ยวในพื้นที่อนุรักษ์ โดยให้ยังคงยึดเป้าหมายหลักในการอนุรักษ์ทรัพยากรและสิ่งแวดล้อมในพื้นที่ ส่วนการท่องเที่ยวเป็นเป้าหมายรองลงไป ทั้งนี้ หากมีการบริหารจัดการที่ดีและเหมาะสม การท่องเที่ยวก็สามารถถูกใช้เป็นเครื่องมือในการอนุรักษ์ทรัพยากรและสร้างจิตสำนึกต่อสิ่งแวดล้อมได้เช่นกัน

๒) จัดตั้งคณะกรรมการบริหารจัดการในระดับพื้นที่ โดยให้มีส่วนร่วมแบบ ๓ ประสาน ได้แก่ รัฐ เอกชน และชุมชน ซึ่งจะต้องมีการเพิ่มบทบาทและอำนาจของภาคเอกชนและชุมชนให้มากยิ่งขึ้น เช่น

๒.๑) กำหนดแผนการพัฒนากองท่องเที่ยวในพื้นที่อนุรักษ์ต่างๆ ให้มีความเหมาะสม เช่น การจัดพื้นที่รองรับนักท่องเที่ยวบริเวณรอบๆ โดยไม่จำเป็นต้องให้นักท่องเที่ยวเข้าไปค้างแรมในเขตอุทยาน

๒.๒) กำหนดจำนวนนักท่องเที่ยวสูงสุดที่รองรับได้ในทุกพื้นที่ โดยปัจจุบันมีการกำหนดในบางพื้นที่ แต่ยังไม่ครอบคลุมทุกพื้นที่และยังไม่มีระบบบังคับใช้ที่มีประสิทธิภาพ

๒.๓) กำหนดอัตราค่าธรรมเนียมและจัดสรรส่วนแบ่งรายได้จากค่าธรรมเนียมเพื่อใช้ในการบริหารจัดการและพัฒนาพื้นที่

๒.๔) สามารถกำหนดข้อบังคับเพิ่มเติมสำหรับพื้นที่อนุรักษ์ในแต่ละพื้นที่ได้อย่างทันท่วงทีตามความจำเป็นและเหมาะสม เช่น การห้ามยานพาหนะบางประเภทที่อาจจะส่งผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อมเข้าไปในพื้นที่

๓) พัฒนาการบริหารจัดการให้ดีขึ้น โดยใช้เครื่องมือและนวัตกรรมต่าง ๆ เข้ามาช่วยควบคุมจำนวนนักท่องเที่ยว เช่น

๓.๑) กำหนดให้นักท่องเที่ยวต้องจองและจ่ายค่าธรรมเนียมเข้าพื้นที่ล่วงหน้าผ่านช่องทางต่าง ๆ เช่น ทางอินเทอร์เน็ต หรือธนาคาร โดยสร้างความเข้าใจที่ถูกต้องว่านักท่องเที่ยวต้องจองล่วงหน้าเท่านั้น และเปิดให้จองไม่เกินขีดความสามารถในการรองรับนักท่องเที่ยวในแต่ละวันหรือช่วงเวลา และให้หน่วยงานที่ขายหรือจองและคนตรวจสอบเป็นคนละหน่วยงานกันเพื่อเพิ่มธรรมาภิบาล สร้างความโปร่งใสและให้สามารถตรวจสอบได้มากขึ้น

๓.๒) ใช้นวัตกรรมและเทคโนโลยีต่างๆ เข้ามาช่วยติดตามและตรวจสอบ เช่น การจดทะเบียนเรือการใช้เรดาห์ ดาวเทียม เพื่อติดตามเรือที่นำนักท่องเที่ยวไปยังเกาะต่าง ๆ ได้อย่างมีประสิทธิภาพมากขึ้น

ข้อดี

๑) ท้องถิ่นมีส่วนร่วมในการจัดการ และได้รับประโยชน์เพิ่มขึ้น

๒) มีการกำหนดกฎระเบียบ เช่น จำนวนนักท่องเที่ยว ให้เหมาะสมกับพื้นที่มากขึ้น

๓) ลดการคอร์รัปชัน

ข้อควรระวัง

๑) ควรต้องมีแผนสร้าง capacity ให้ชุมชนเพื่อเข้ามามีส่วนร่วมในการจัดการการท่องเที่ยวในพื้นที่อนุรักษ์ได้

๒) ต้องเน้นย้ำว่าพื้นที่อนุรักษ์มีวัตถุประสงค์หลักเพื่อการอนุรักษ์ ไม่ใช่การหารายได้จากการท่องเที่ยว ดังนั้น การบริหารจัดการการท่องเที่ยวในพื้นที่อนุรักษ์ต้องให้ความสำคัญกับการอนุรักษ์เป็นลำดับแรก

มาตรการอื่น ๆ ที่ควรดำเนินการควบคู่กันไป

- ๑) การส่งเสริมและสร้างความสามารถ (Capacity building) ให้กับเจ้าหน้าที่รัฐ ชุมชน และเอกชน ในการมีส่วนร่วมบริหารจัดการการท่องเที่ยว
- ๒) การส่งเสริมการวิจัยทางวิชาการถึงการจัดการการท่องเที่ยวในพื้นที่อนุรักษ์แต่ละแห่ง

ผลที่คาดว่าจะได้รับ

- ๑) เพิ่มขีดความสามารถในการแข่งขัน โดยเฉพาะด้านความยั่งยืนของสิ่งแวดล้อม และการบริหารจัดการ
- ๒) ลดความเหลื่อมล้ำ โดยการกระจายผลตอบแทนและเพิ่มการมีส่วนร่วมของชุมชน
- ๓) ลดปัญหาการคอร์รัปชัน

แนวทางการดำเนินการ

- ๑) ออกกฎหมายกำหนดโครงสร้างใหม่ ได้แก่ การสร้างคณะกรรมการบริหารจัดการการท่องเที่ยวในพื้นที่ ตามแนวคิด ๓ ประสาน และการปรับปรุงบทบาทหน้าที่ของภาครัฐ ภาคเอกชน และภาคชุมชนในการมีส่วนร่วมในการบริหารจัดการการท่องเที่ยวในพื้นที่อนุรักษ์
- ๒) ข้อเสนอแนะให้กรมดำเนินการ ได้แก่ พัฒนาระบบการจองและการเก็บค่าธรรมเนียม

การท่องเที่ยวในอุทยานแห่งชาติ
Tourists visiting National Parks

ตารางที่ ๑๐ จำนวนผู้เข้าไปท่องเที่ยวในอุทยานแห่งชาติ ปีงบประมาณ ๒๕๕๒ - ๒๕๕๖

Table ๑๐ Number of Tourists visiting National Parks in Fiscal Year ๒๐๐๙ - ๒๐๑๓

หน่วย : คน Unit :
Person

ลำดับ No.	อุทยานแห่งชาติ	๒๕๕๒ ๒๐๐๙	๒๕๕๓ ๒๐๑๐	๒๕๕๔ ๒๐๑๑	๒๕๕๕ ๒๐๑๒	๒๕๕๖ ๒๐๑๓	National Park
๑	เขาใหญ่	๗๕๑,๓๙๗	๘๒๓,๕๕๒	๗๕๔,๙๒๗	๘๕๒,๗๗๒	๑,๐๗๓,๓๗๒	Khao Yai
๒	หมู่เกาะช้าง	๒๕๐,๗๑๒	๓๒๓,๑๔๐	๓๓๗,๖๔๘	๕๑๒,๗๐๖	๗๔๙,๗๑๑	Mu Ko Chang
๓	เอราวัณ	๓๙๙,๕๒๖	๔๑๗,๒๘๙	๓๘๑,๒๙๖	๔๗๐,๑๗๕	๖๔๘,๔๐๕	Erawan
๔	ดอยอินทนนท์	๔๔๐,๒๓๒	๔๐๙,๑๐๖	๔๓๗,๙๑๔	๔๘๗,๕๗๑	๕๔๙,๘๒๓	Doi Inthanon
๕	น้ำตกพลิ้ว	๔๗๘,๒๔๒	๔๙๖,๐๒๓	๕๐๓,๐๔๖	๕๑๘,๖๒๕	๕๔๑,๓๘๕	Namtok Phleu
๖	เขาแหลมหญ้า - หมู่เกาะเสม็ด	๒๙๑,๑๘๙	๒๘๐,๙๔๕	๓๑๗,๔๐๕	๓๕๙,๖๐๘	๓๖๐,๗๒๗	Khao Laem Ya - Mu Ko Samet
๗	ตาดโตน	๒๙๐,๑๙๘	๓๒๒,๙๒๗	๒๒๑,๗๓๕	๒๗๒,๘๓๗	๓๔๐,๗๒๘	Tat Ton
๘	คลองลาน	๑๗๙,๖๒๕	๑๗๔,๓๒๘	๑๓๑,๘๓๔	๑๖๐,๒๔๔	๒๓๔,๐๘๗	Khlong Lan
๙	ดอยสุเทพ ปุย -	๗๐๒,๕๒๒	๒๙๖,๓๗๔	๒๕๒,๒๖๐	๓๑๗,๑๔๔	๒๑๗,๗๘๓	Doi Suthep - Pui
๑๐	อ่าวพังงา	๑๗๘,๙๒๕	๑๓๘,๔๔๑	๑๗๕,๕๖๒	๒๒๕,๗๐๙	๒๑๗,๔๖๖	Ao Phang-nga
๑๑	ผาแต้ม	๒๐๕,๔๒๗	๒๒๑,๓๙๓	๑๙๓,๓๐๖	๒๐๖,๐๔๖	๒๐๕,๙๗๓	Pha Taem
๑๒	ห้วยน้ำดัง	๒๙๙,๕๐๙	๓๑๔,๘๙๓	๒๙๒,๑๔๔	๒๐๓,๗๘๓	๒๐๐,๘๕๐	Huai Nam Dang
๑๓	ป่าหิมพาน	๕๑๔,๑๐๙	๒๑๖,๖๓๑	๑๔๖,๐๔๐	๑๗๕,๑๐๑	๑๙๘,๑๕๐	Pa Hin Ngam
๑๔	เขาสก	๑๑๐,๗๔๙	๑๒๐,๑๕๐	๑๐๑,๙๖๙	๑๒๙,๖๘๔	๑๙๑,๑๙๑	Khao Sok
๑๕	ภูหินร่องกล้า	๙๐,๘๑๔	๑๐๗,๕๓๙	๑๓๘,๔๐๐	๑๑๘,๙๗๕	๑๕๓,๔๓๙	Phu Hin Rong Kla
๑๖	ภูแลนคา	๑๐,๑๖๐	๙๑,๑๐๑	๙๕,๑๐๐	๑๔๐,๙๖๕	๑๕๓,๓๔๓	Phu Lan Ka
๑๗	หมู่เกาะอ่างทอง	๗๙,๖๔๖	๘๕,๓๗๔	๘๓,๓๗๓	๑๐๒,๙๙๖	๑๔๖,๑๒๖	Mu Ko Ang Thong
๑๘	เขาชะเมา เขาวง -	๑๗๓,๔๒๒	๑๔๗,๖๗๑	๑๒๙,๔๑๔	๑๑๕,๒๙๒	๑๓๙,๙๙๖	Khao Chamao - Khao Wong
๑๙	แก่งกระจาน	๑๖๒,๔๑๕	๑๕๖,๙๘๑	๑๓๖,๗๗๗	๑๑๐,๓๐๖	๑๓๘,๘๓๔	Kaeng Krachan
๒๐	เขื่อนศรีนครินทร์	๗๕,๙๒๐	๘๐,๔๓๑	๕๗,๖๘๙	๕๖,๗๔๘	๑๓๔,๐๐๐	Khuean Si Nagarindra

๒๑	ไทรโยค	๑๕๐,๑๖๙	๑๗๒,๐๐๐	๑๘๐,๖๖๘	๑๑๖,๕๐๗	๑๓๓,๙๕๒	Sai Yok
๒๒	ภูเขา	๑๘๙,๒๑๗	๑๘๘,๑๕๘	๑๗๗,๙๖๒	๖๘,๗๓๕	๑๓๓,๑๔๓	Phu Sang
๒๓	แจ้ซ้อน	๑๑๒,๐๖๘	๑๐๔,๕๕๗	๘๖,๑๑๙	๑๓๑,๗๔๖	๑๒๗,๘๓๒	Chae Son
๒๔	น้ำตกโยง	๘๖,๓๙๐	๑๒๗,๑๕๙	๙๐,๓๕๙	๑๓๑,๐๘๙	๑๒๗,๔๘๒	Namtok Yong
๒๕	หาดนพรัตน์ธารา - หมู่ เกาะพีพี	๑๗๗,๑๔๔	๓๐,๖๑๐	๗๒,๙๖๖	๑๑๓,๘๔๒	๑๑๘,๒๔๘	Hat Noppharat Thara - Mu Ko Phi Phi
๒๖	เขาคิชฌกูฏ	๙๗,๐๖๒	๘๕,๕๒๓	๙๕,๙๕๕	๑๐๖,๑๑๙	๑๑๕,๑๘๕	Khao Khitchakut
๒๗	ถ้ำปลา น้ำตกผาเสื่อ -	๒๓๐,๘๗๐	๒๙๕,๖๐๙	๑๐๓,๕๒๐	๙๘,๔๗๑	๑๐๘,๙๑๖	Tham Pla - Namtok Pha Suea
๒๘	น้ำตกทรายขาว	๑๑๖,๘๔๑	๘๓,๓๘๖	๖๔,๓๘๔	๗๕,๙๘๕	๑๐๘,๐๓๔	Namtok Sai Khao
๒๙	ไทรทอง	๙๖,๕๒๘	๒๐๙,๙๕๖	๑๗๒,๑๙๓	๑๒๙,๙๐๗	๑๐๒,๙๒๒	Sai Thong
๓๐	ดอยผ้าห่มปก ดอยฟ้า (ห่มปก)	๑๓๑,๑๕๐	๑๑๒,๗๖๐	๗๖,๔๒๐	๑๒๙,๗๔๒	๑๐๒,๖๗๔	Doi Phahompok (Doi Fahompok)
๓๑	ภูเรือ	๑๒๔,๕๔๖	๑๐๒,๘๒๔	๑๓๒,๔๓๕	๑๔๐,๙๐๗	๙๔,๘๗๑	Phu Rua
๓๒	เขาหลวง	๙๔,๐๒๑	๑๐๔,๐๗๑	๓๙,๒๗๑	๗๕,๗๔๒	๙๐,๑๐๓	Khao Luang
๓๓	ภูผาเทิบ (มุกดาหาร)	๖๙,๕๘๗	๑๑๕,๘๕๔	๙๘,๙๗๑	๑๑๐,๖๒๙	๘๘,๑๗๖	Phu Pha Thep (Mukdahan)
๓๔	เขาสามร้อยยอด	๙๙,๐๙๗	๑๐๐,๓๙๔	๙๒,๔๕๐	๗๖,๖๐๐	๘๖,๖๐๓	Khao Sam Roi Yot
๓๕	ธารโบกขรณี	๑๐๔,๑๗๗	๖๔,๘๗๗	๘๔,๕๗๖	๙๙,๒๙๐	๘๑,๕๕๐	Than Bok Khorani
๓๖	น้ำตกหงาว	๕๐,๒๙๑	๔๖,๘๒๗	๕๗,๒๒๕	๕๒,๖๒๓	๖๖,๔๕๔	Namtok Ngao
๓๗	ทับลาน	๑๘,๐๑๗	๒๕,๗๙๕	๗๑,๐๕๙	๕๐,๗๘๑	๖๕,๖๘๕	Thap Lan
๓๘	เฉลิมพระเกียรติไทย ประจัน	๑๐๐,๔๗๖	๘๒,๑๗๙	๖๒,๙๘๖	๕๕,๐๒๔	๖๓,๖๐๓	Chaloem Phra Kiat Thai Prachan
๓๙	ภูจอง นายอย -	๖๐,๑๓๘	๖๓,๗๒๐	๖๗,๖๒๙	๖๑,๓๑๔	๖๓,๔๒๔	Phu Chong - Na Yoi
๔๐	ภูกระดึง	๖๙,๖๑๓	๕๗,๗๗๑	๖๔,๙๒๐	๕๘,๕๕๕	๕๕,๕๗๓	Phu Kradueng
๔๑	เขาพระวิหาร	๑๐,๕๒๘	๑๒,๕๑๓	๒๓,๒๖๓	๖๗,๓๗๓	๕๔,๔๒๑	Khao Phra Wihan
๔๒	ลานสาง	๔๕,๕๗๙	๔๘,๒๘๕	๓๕,๔๑๖	๓๗,๑๓๓	๕๓,๐๗๐	Lan Sang
๔๓	เขาหลัก ลำรุ่ -	๔๑,๒๘๘	๔๕,๒๐๓	๒๙,๔๗๐	๔๘,๕๕๕	๕๒,๔๗๘	Khao Lak - Lam Ru
๔๔	หมู่เกาะลันตา	๒๙,๓๘๔	๒๔,๙๖๒	๒๔,๘๖๔	๓๖,๔๓๒	๕๐,๗๒๒	Mu Ko Similan
๔๕	หมู่เกาะลันตา	๑๕,๙๕๓	๑๕,๘๖๙	๑๕,๐๐๓	๓๑,๒๓๔	๔๙,๐๔๕	Mu Ko Lanta
๔๖	ทุ่งแสลงหลวง	๘๑,๖๑๖	๗๓,๘๘๔	๕๙,๙๓๔	๔๖,๒๐๒	๔๕,๑๗๙	Thung Salaeng Luang
๔๗	ปางสีดา	๖๕,๗๘๐	๕๔,๓๗๘	๓๘,๘๔๐	๓๘,๒๒๒	๔๔,๕๖๘	Pang Sida

๔๘	ศรีน่าน	๓๓,๗๙๐	๓๖,๑๔๖	๔๘,๒๙๙	๓๔,๙๔๑	๔๔,๕๕๓	Si Nan
๔๙	ดอยหลวง	๗๔,๔๐๕	๕๕,๕๕๙	๓๓,๒๑๕	๑๗,๘๔๘	๔๔,๐๖๖	Doi Luang
๕๐	หาดเจ้าไหม	๗๔,๓๙๑	๔๗,๕๑๙	๓๙,๘๒๙	๒๒,๙๐๘	๔๒,๖๒๒	Hat Chao Mai
๕๑	น้ำหนาว	๕๕,๒๙๔	๔๕,๐๕๓	๔๐,๗๕๔	๔๕,๑๑๒	๔๒,๑๔๓	Nam Nao
๕๒	ออบหลวง	๕๑,๖๘๔	๖๐,๖๐๑	๔๙,๘๖๗	๓๕,๘๗๑	๔๑,๘๖๘	Ob Luang
๕๓	เขาลำปี หาดท้าย - เหมือง	๓๙,๗๒๑	๓๐,๗๘๖	๒๗,๓๑๒	๓๗,๗๕๔	๓๘,๔๕๐	Khao Lampi - Hat Thai Mueang
๕๔	ศรีลานนา	๒๕,๐๘๓	๒๑,๐๓๑	๒๐,๓๒๖	๒๘,๗๖๕	๓๖,๙๙๐	Si Lanna
๕๕	เฉลิมรัตนโกสินทร์ (ถ้ำ ธารลอด)	๓๗,๑๑๙	๓๓,๒๕๖	๓๐,๗๗๓	๓๐,๘๘๕	๓๑,๐๕๐	Chaloem Rattanakosin (Tham Than Lot)
๕๖	หมู่เกาะชุมพร	๔๑,๔๓๕	๔๓,๓๘๖	๓๓,๑๔๑	๓๒,๙๔๑	๓๐,๖๔๖	Mu Ko Chumphon
๕๗	แก่งตะนะ	๒๗,๓๙๑	๖๑,๖๙๓	๖๗,๓๒๘	๔๙,๗๕๖	๒๙,๙๔๖	Kaeng Tana
๕๘	แม่วังก	๒๖,๗๗๗	๑๔,๙๙๒	๒๔,๑๐๓	๒๔,๔๔๗	๒๗,๘๐๕	Mae Wong
๕๙	ผาแดง (เขียงดาว)	๒๑,๒๑๑	๒๔,๑๕๐	๒๒,๕๑๒	๒๒,๐๗๘	๒๗,๕๘๓	Pha Daeng (Chiang Dao)
๖๐	ดอยภูคา	๒๖,๕๓๔	๔๑,๕๘๐	๔๔,๗๘๒	๓๔,๒๓๕	๒๗,๒๖๘	Doi Phu Kha
๖๑	ภูสอยดาว	๔๕,๒๑๔	๑๕,๕๖๐	๑๑,๙๙๐	๘,๐๐๗	๒๗,๑๙๘	Phu Soi Dao
๖๒	ตะรุเตา	๑๗,๕๑๗	๔๒,๗๗๘	๑๘,๖๑๙	๒๖,๐๓๖	๒๖,๑๐๗	Tarutao
๖๓	ใต้ร่มเย็น	๒๒,๔๖๒	๒๘,๔๖๐	๑๓,๐๗๔	๑๕,๘๔๗	๒๓,๒๘๕	Tai Rom Yen
๖๔	แม่ปิง	๒๕,๕๑๙	๒๒,๖๓๒	๒๒,๙๑๘	๑๘,๖๓๘	๒๑,๙๘๕	Mae Ping
๖๕	น้ำตกแม่สุรินทร์	๔๑,๑๖๘	๑๒,๗๑๖	๒๐,๘๕๘	๑๙,๗๖๓	๒๑,๐๓๔	Namtok Mae Surin
๖๖	ตากสินมหาราช	๒๓,๐๖๙	๒๔,๖๕๐	๒๑,๑๘๓	๑๗,๓๓๓	๒๐,๐๒๓	Taksin Maharat
๖๗	น้ำตกชาติตระการ	๒๓,๐๕๘	๒๐,๖๑๓	๑๗,๑๒๐	๑๙,๙๕๑	๑๙,๒๔๓	Namtok Chat Trakan
๖๘	สิรินาท	๑๗,๔๒๒	๓๔,๒๖๑	๒๖,๑๒๓	๒๐,๑๖๘	๑๙,๐๕๒	Sirinath
๖๙	เวียงโกศัย	๑๗,๐๙๕	๒๒,๐๗๗	๑๑,๖๘๕	๑๕,๙๗๕	๑๘,๗๓๕	Wiang Kosai
๗๐	หาดวนกร	๒๗,๗๖๑	๓๑,๑๗๔	๒๖,๕๕๗	๑๓,๔๗๐	๑๘,๓๖๑	Hat Wanakon
๗๑	ภูลังกา	๙๕,๐๒๒	๒๐,๒๓๑	๓๙,๗๔๑	๑๘,๘๒๔	๑๗,๔๙๑	Phu Lanka
๗๒	ลำน้ำกระบุรี	๖๖,๖๔๖	๕๑,๓๘๘	๔๑,๗๖๐	๓๔,๑๑๕	๑๗,๓๖๗	Lam Nam Kra Buri
๗๓	หมู่เกาะสุรินทร์	๓๗,๕๑๖	๒๔,๔๐๐	๑๒,๖๑๔	๑๖,๗๑๑	๑๗,๐๘๖	Mu Ko Surin
๗๔	น้ำตกห้วยยาง	๒๕,๐๓๗	๒๐,๐๖๐	๑๗,๐๔๕	๑๙,๕๑๑	๑๖,๓๑๑	Namtok Huai Yang
๗๕	หมู่เกาะเพชร	๖๘,๘๒๐	๔๗,๕๑๓	๖๙,๕๐๖	๔๑,๓๙๒	๑๕,๙๒๔	Mu Ko Phetra
๗๖	ศรีสัชชนาลัย	๑๙,๒๙๗	๑๗,๒๕๑	๑๔,๙๓๓	๑๑,๐๐๕	๑๕,๐๙๐	Si Satchanalai
๗๗	น้ำตกคลองแก้ว	๗๓,๘๓๔	๗๑,๑๔๑	๒๙,๖๗๘	๑๖,๖๕๔	๑๔,๗๓๓	Namtok Khlong Kaeo

๗๘	ขุนแจ	๗๗,๓๑๕	๕๙,๘๖๐	๔๘,๓๖๔	๓๓,๕๑๙	๑๔,๖๙๔	Khun Chae
๗๙	เขาค้อ	๑๓๙,๕๖๑	๙๓,๖๗๘	๖๑,๘๓๖	๖๒,๓๗๑	๑๓,๓๕๘	Khao Kho
๘๐	แหลมสน	๑๗,๐๒๘	๑๔,๘๐๘	๙,๕๕๗	๑๓,๙๔๗	๑๓,๓๐๐	Laem Son
๘๑	ทองผาภูมิ	๑๓,๘๒๖	๑๑,๕๖๙	๑๑,๒๔๗	๑๑,๖๘๐	๑๒,๘๕๗	Thong Pha Phum
๘๒	รามคำแหง	๑๙,๔๙๗	๑๓,๔๖๐	๑๕,๘๕๐	๑๓,๐๓๗	๑๒,๑๙๔	Ramkhamhaeng
๘๓	คลองวังเจ้า	๑๑,๒๔๘	๑๔,๐๖๔	๘,๖๙๙	๑๐,๕๕๙	๑๑,๖๗๙	Khlong Wang Chao
๘๔	เขาปู่ เขาย่า -	๖๑,๓๑๐	๕๕,๑๗๗	๔๒,๕๓๔	๔๐,๔๖๓	๑๐,๘๑๗	Khao Pu - Khao Ya
๘๕	เขาพนมเบญจา	๑๖,๕๕๒	๑๐,๗๙๔	๖,๗๕๔	๑๐,๗๘๐	๑๐,๖๘๒	Khao Phanom Bencha
๘๖	กุยบุรี	๓,๗๘๒	๕,๕๓๑	๗,๖๖๖	๖,๙๖๑	๙,๘๐๗	Kui Buri
๘๗	ขุนพะวอ	๓,๕๙๖	๕,๗๕๗	๕,๘๕๒	๗,๔๕๕	๙,๕๕๗	Khun Pha War
๘๘	ศรีพังงา	๖,๖๕๙	๖,๘๓๗	๖,๑๘๐	๘,๖๖๑	๙,๔๐๔	Si Phangnga
๘๙	ดอยขุนตาล	๑๑,๓๗๔	๑๐,๓๖๑	๑๑,๖๖๙	๘,๕๓๔	๘,๙๔๓	Doi Khun Tan
๙๐	น้ำตกสามหลั่น พระ) (พุทธรักษา)	๑๒,๐๗๔	๑๓,๓๖๗	๑๕,๗๗๗	๑๑,๗๐๒	๘,๗๐๑	Namtok Sam Lun (Phra Phutthachai)
๙๑	บูโด สุไหงปาดี -	๓,๙๘๑	๖,๐๘๘	๓,๔๑๗	๔,๒๔๓	๘,๒๕๗	Budo - Su-ngai Padi
๙๒	น้ำตกสี่ขีด	๕,๐๔๘	๗,๐๒๖	๔,๑๖๖	๖,๒๔๙	๘,๒๐๕	Namtok Si Khit
๙๓	แม่เมย	๙,๔๕๒	๘,๕๙๓	๗,๒๒๕	๖,๑๗๕	๗,๙๙๐	Mae Moei
๙๔	ทะเลบัน	๕,๓๗๔	๘,๓๘๖	๗,๔๔๔	๗,๙๔๒	๗,๘๒๓	Thale Ban
๙๕	ภูสวนทราย (นาแห้ว)	๑๑,๑๗๓	๑๗,๖๕๙	๑๖,๘๗๔	๑๐,๕๖๙	๗,๓๖๙	Phu Suan Sai (Na Haeo)
๙๖	ลำน้ำน่าน	๑๒,๖๕๒	๖,๔๗๓	๗,๐๒๖	๕,๘๘๔	๗,๓๓๕	Lam Nam Nan
๙๗	ภูผาม่าน	๓,๙๐๑	๘๔๖	๗,๐๓๘	๖,๒๕๖	๗,๐๒๑	Phu Pha Man
๙๘	เขาแหลม	๑๑,๐๔๘	๘,๔๑๑	๖,๓๗๐	๕,๗๑๘	๖,๙๑๒	Khao Laem
๙๙	เขานัน	๔๗,๗๕๙	๑๓,๘๒๖	๕,๘๘๘	๖,๒๗๒	๖,๘๘๑	Khao Nun
๑๐๐	ดอยผากลอง	๓๘,๒๗๐	๔๓,๔๑๖	๒๘,๓๘๓	๑๔,๔๗๗	๖,๗๑๕	Doi Pha Klong
๑๐๑	ภูพาน	๑๖,๖๕๘	๒๑,๑๑๗	๑๗,๓๔๙	๑๕,๗๔๔	๖,๖๓๕	Phu Phan
๑๐๒	บางยาง	๐	๒,๔๖๐	๖๒๐	๒,๒๒๐	๖,๕๕๐	Bang Lang
๑๐๓	ตาดหมอก	๗,๒๕๘	๖,๐๓๔	๙,๙๕๑	๙,๓๔๐	๕,๕๘๓	Tat Mok
๑๐๔	ภูสระดอกบัว	๓,๓๗๖	๕,๖๗๘	๓,๓๒๗	๔,๗๓๘	๕,๔๐๙	Phu Sa Dok Bua
๑๐๕	แม่จริม	๕,๒๕๐	๔,๗๙๗	๑๒,๔๘๗	๑๒,๒๕๗	๕,๑๙๘	Mae Charim
๑๐๖	พุเตย	๕,๗๗๔	๔,๕๐๘	๔,๘๐๗	๒,๙๗๑	๕,๐๑๔	Phu Toei

๑๐๗	ต้นสักใหญ่ คลองต) (รอน	๗,๐๐๘	๗,๕๘๐	๔,๗๘๗	๕,๒๖๔	๔,๙๙๕	Ton Sak Yai (Khlomg Tron)
๑๐๘	ภูเก้า ภูพานคำ -	๗,๘๔๒	๖,๙๖๖	๖,๑๘๒	๕,๓๒๗	๔,๙๖๕	Phu Kao - Phu Phan Kham
๑๐๙	น้ำพอง	๒๐,๒๖๖	๘,๐๙๗	๖,๖๔๒	๓,๑๐๙	๔,๐๙๕	Nam Phong
๑๑๐	ภูผายล	๒,๓๘๖	๑,๗๕๑	๕,๒๒๐	๘,๗๓๓	๔,๐๖๐	Phu Pha Yon
๑๑๑	ดอยภูนาง	๑๖,๓๘๘	๑๓,๙๓๑	๒๖,๙๘๖	๑๑,๐๒๗	๔,๐๒๔	Doi Phu Nang
๑๑๒	ภูเวียง	๕,๙๗๐	๕,๐๘๐	๓,๗๔๙	๓,๗๕๖	๓,๗๓๕	Phu Wiang
๑๑๓	แม่ยม	๕๑๖	๓,๙๗๒	๓,๐๗๓	๓,๕๐๘	๓,๑๖๒	Mae Yom
๑๑๔	ขุนน้ำ	๕,๙๓๑	๓,๓๘๕	๕,๕๐๓	๑,๙๑๐	๒,๕๗๙	Khun Nan
๑๑๕	ศาละวิน	๘,๗๓๐	๕,๓๔๘	๙๙๓	๔,๘๙๗	๒,๒๗๑	Salawin
๑๑๖	ลำคลองงู	๓,๖๔๓	๓,๖๖๙	๒,๘๓๙	๑,๕๗๑	๑,๗๖๖	Lam Khlomg Ngoo
๑๑๗	แม่วาง	๕,๘๔๖	๒,๖๐๒	๑,๕๕๔	๓,๖๒๖	๑,๖๕๗	Mae Wang
๑๑๘	แม่วะ	๔,๕๙๗	๒,๕๕๔	๑,๕๐๙	๑,๘๒๒	๑,๒๙๐	Mae Wa
๑๑๙	ภูผาเหล็ก	๑๒,๑๗๕	๑๒,๘๙๖	๙,๕๘๖	๑,๔๔๙	๑,๒๐๑	Phu Pha Lek
๑๒๐	เขาน้ำค้าง	๒,๐๔๓	๓,๔๒๙	๔,๖๕๖	๔,๐๙๙	๑,๑๕๖	Khao Nam Khang
๑๒๑	ขุนขาน	๖,๑๙๕	๘,๕๕๗	๗,๒๖๔	๔,๓๑๙	๙๑๖	Khun Khan
๑๒๒	แม่เปิม	๑๕,๖๙๕	๑๐,๓๒๑	๙,๙๒๙	๓,๖๘๑	๘๓๙	Mae Pueim
๑๒๓	หมู่เกาะระนอง (หมู่ เกาะพยาม)	๒,๘๒๕	๒,๐๖๒	๒๗๑	๓๙๗	๘๐๔	Mu Ko Ranong (Mu Ko Phayam)
๑๒๔	เขาสิบห้าชั้น	๕,๘๘๐	๖,๗๑๕	๕๗๔	๑๗๑	๖๘๔	Khao Sip Ha Chan
๑๒๕	แก่งกรุง	๑,๗๓๕	๑,๐๖๖	๕๗๗	๔๓๓	๖๐๕	Kaeng Krung
๑๒๖	คลองพนม	๑,๗๒๓	๒,๒๘๘	๗๑๘	๑๕๗	๔๒๖	Khlomg Phanom
๑๒๗	ตาพระยา	๓,๔๙๗	๓,๕๑๘	๙๔๙	๗๔๑	๒๔๙	Ta Phraya
๑๒๘	อื่นๆ **	๑,๒๓๓,๖๔๕	๑,๓๕๗,๙๔๙	๑,๐๙๒,๕๖๗	๑,๐๓๙,๕๗๓	๑,๓๐๒,๑๔๘	Others **
รวม		๑๑,๒๘๘,๘๙๓	๑๐,๖๔๘,๓๘๗	๙,๔๙๔,๘๐๗	๙,๙๔๗,๒๖๑	๑๑,๒๗๕,๘๗๔	Total

หมายเหตุ : ** อยู่ระหว่างเตรียมการประกาศจัดตั้งเป็นอุทยานแห่งชาติ

Note : ** Proclamation to be a National Park pending.

ที่มา: กรมอุทยานแห่งชาติ สัตว์ป่า และพันธุ์พืช (๒๕๕๘)

บรรณานุกรม

กรมการท่องเที่ยว (๒๕๕๘ ก) สถิตินักท่องเที่ยว.

<http://newdot๒.samartmultimedia.com/home/listcontent/๑๑๒๗๖/๒๒๑/> (สืบค้นล่าสุด ๑๙ พฤษภาคม ๒๕๕๘)

กรมการท่องเที่ยว (๒๕๕๘ ข) จำนวนมัคคุเทศก์. <http://www.tourism.go.th/subweb/listcategory/๖/๑๔๕> (สืบค้นล่าสุด ๑๙ พฤษภาคม ๒๕๕๘)

กรมการท่องเที่ยว (๒๕๕๒) อ้างถึงใน แผนพัฒนาการท่องเที่ยวแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๕๕-๒๕๕๙. ข้อมูลแหล่งท่องเที่ยวในประเทศไทย

สำนักงานสถิติแห่งชาติ (๒๕๕๗) การสำรวจค่าตอบแทนภาคเอกชน พ.ศ. ๒๕๕๖

Hotel.com (๒๐๑๔) The Hotel Price Index. Review of global prices: January-December ๒๐๑๓

UNWTO (๒๐๑๔) UNWTO Tourism Highlights ๒๐๑๔ Edition

World Economic Forum (WEF) (๒๐๑๕) The Travel & Tourism Competitiveness Report ๒๐๑๕. Geneva

World Economic Forum (WEF) (๒๐๑๓) The Travel & Tourism Competitiveness Report ๒๐๑๓. Geneva

World Travel & Tourism Council (๒๐๑๔) Travel & Tourism Economic Impact ๒๐๑๔ Thailand.

ภาคผนวก ก

คณะกรรมการปฏิรูปการเกษตร อุตสาหกรรม พาณิชยกรรม การท่องเที่ยวและบริการ

ภาคผนวก ก

คณะกรรมการปฏิรูปการเกษตร อุตสาหกรรม พาณิชยกรรม การท่องเที่ยวและบริการ

๑. นายเกริกไกร จีระแพทย์	ประธานกรรมการ
๒. นางสาวพจนีย์ ธนวารานิช	รองประธานกรรมการ คนที่หนึ่ง
๓. นายอุทัย สอนหลักทรัพย์	รองประธานกรรมการ คนที่สอง
๔. นางอัญชลี ชวนิชย์	รองประธานกรรมการ คนที่สาม
๕. นายสุทัศน์ เศรษฐ์บุญสร้าง	รองประธานกรรมการ คนที่สี่
๖. รองศาสตราจารย์ กอบกุล พันธุ์เจริญวรกุล	รองประธานกรรมการ คนที่ห้า
๗. พลเอก วิชิต ยาทิพย์	ประธานที่ปรึกษากรรมการ
๘. นางศิรินา ปวโรฬารวิทยา	ที่ปรึกษากรรมการ
๙. พลเรือเอก ศุภกร บูรณดิลก	ที่ปรึกษากรรมการ
๑๐. นายอนุสรณ์ แสงนันทกุล	ที่ปรึกษากรรมการ
๑๑. นายกงกฤษ หิรัญกิจ	โฆษกกรรมการ
๑๒. นายจตุพันธ์ ภิรมย์ภักดี	ผู้ช่วยโฆษกกรรมการ
๑๓. นายกิตติ โกสินสกุล	กรรมการ
๑๔. นายไกรฤทธิ์ บุญเกียรติ	กรรมการ
๑๕. นายสายัณห์ จันทร์วิภาสวงศ์	กรรมการ
๑๖. ว่าที่ร้อยเอก จิตร ศิริธรรานนท์	กรรมการ
๑๗. นายประทวน สุทธิอำนาจเดช	กรรมการ
๑๘. นายดุสิต ลีลาภัทรพันธุ์	กรรมการ
๑๙. พันตำรวจโท จิตต์ ศรีโยหะ มุกดาธนพงศ์	กรรมการ
๒๐. นายจรัส สุทธิกุลบุตร	กรรมการ
๒๑. นายเฉลิมศักดิ์ ออบสุวรรณ	กรรมการ
๒๒. นายมนู เสียวไพโรจน์	กรรมการ
๒๓. นายไวภูมย์ ทองอร่าม	กรรมการ
๒๔. นายสุวัช สิงห์พันธุ์	กรรมการ
๒๕. นายทวีกิจ จตุรเจริญคุณ	กรรมการ
๒๖. นายไพบูลย์ นลินทรางกูร	เลขานุการคณะกรรมการ

ภาคผนวก ข

จำนวนนักท่องเที่ยวชาวไทยและชาวต่างชาติรายจังหวัด ปี พ.ศ. ๒๕๕๖

ภาคผนวก ข

จำนวนนักท่องเที่ยวชาวไทยและชาวต่างชาติ ปี พ.ศ.รายจังหวัด ๒๕๕๖

	นักท่องเที่ยว ไทย	สัดส่วน (%)	นักท่องเที่ยว ต่างชาติ	สัดส่วน (%)	รายได้จาก การ ท่องเที่ยว (ล้านบาท)	สัดส่วน (%)
ภาคกลาง						
กรุงเทพ	๕๐,๕๖๘,๙๐๒	๑๙.๗๘	๓๑,๙๙๘,๐๔๗	๓๓.๕๕	๖๒๖,๕๓๕	๔๐.๙๒
อ่างทอง	๕๕๗,๒๓๘	๐.๓๓	๕๓๖,๒๙๐	๐.๐๔	๕๘๔	๐.๐๔
สิงห์บุรี	๔๒๔,๓๘๑	๐.๒๖	๔๒๑,๙๙๗	๐.๐๐	๕๘๓	๐.๐๔
สมุทรสาคร	๑,๑๒๔,๔๒๘	๐.๖๙	๑,๑๒๑,๗๒๕	๐.๐๐	๑,๖๔๔	๐.๑๑
สมุทรปราการ	๒,๒๐๔,๐๗๓	๐.๘๖	๑,๓๘๖,๒๑๕	๑.๔๘	๓,๗๖๙	๐.๒๕
อยุธยา	๖,๒๒๖,๔๒๔	๒.๘๓	๔,๕๖๙,๗๘๕	๒.๙๙	๑๒,๒๓๕	๐.๘๐
นนทบุรี	๑,๗๐๐,๔๐๘	๐.๙๖	๑,๕๔๘,๙๔๐	๐.๒๗	๒,๕๐๓	๐.๑๖
ลพบุรี	๒,๘๐๒,๙๔๐	๑.๗๒	๒,๗๘๗,๘๖๖	๐.๐๓	๓,๙๐๙	๐.๒๖
ชัยนาท	๔๐๒,๘๙๔	๐.๒๕	๔๐๐,๖๑๖	๐.๐๐	๕๑๑	๐.๐๓
สระบุรี	๓,๗๕๘,๑๒๕	๒.๒๖	๓,๖๕๘,๐๘๗	๐.๑๘	๕,๒๙๗	๐.๓๕
ฉะเชิงเทรา	๒,๗๔๐,๒๘๔	๑.๖๘	๒,๗๑๒,๓๑๗	๐.๐๕	๓,๗๓๕	๐.๒๔
นครปฐม	๒,๖๔๗,๙๓๕	๑.๕๘	๒,๕๕๗,๔๖๖	๐.๑๖	๓,๒๘๓	๐.๒๑
ปทุมธานี	๑,๕๕๓,๑๗๐	๐.๖๖	๑,๐๖๒,๐๑๕	๐.๘๙	๒,๒๐๐	๐.๑๔
ภาคเหนือ						
กำแพงเพชร	๕๗๙,๓๔๑	๐.๓๖	๑๘,๕๖๒	๐.๐๓	๑,๐๒๘	๐.๐๗
เชียงใหม่	๒,๓๘๓,๓๐๖	๑.๔๗	๕๒๖,๔๙๘	๐.๙๕	๒๐,๗๒๙	๑.๓๕
เชียงราย	๔,๗๔๗,๘๘๗	๒.๙๔	๒,๓๔๑,๙๐๕	๔.๒๓	๕๘,๕๕๑	๓.๘๒
พิจิตร	๔๐๓,๓๙๑	๐.๒๕	๔,๒๘๘	๐.๐๑	๕๙๘	๐.๐๔
นครสวรรค์	๑,๒๐๓,๖๕๑	๐.๗๔	๒๗,๓๖๓	๐.๐๕	๒,๒๒๒	๐.๑๕
ตาก	๑,๖๑๘,๒๙๓	๑.๐๐	๓๕,๒๒๐	๐.๐๖	๔,๗๑๓	๐.๓๑
พะเยา	๔๙๙,๑๓๐	๐.๓๑	๒๒,๕๗๖	๐.๐๔	๙๙๔	๐.๐๖
พิษณุโลก	๒,๕๒๑,๓๔๖	๑.๕๖	๑๙๓,๔๒๔	๐.๓๕	๖,๒๑๙	๐.๔๑
เพชรบูรณ์	๑,๗๗๐,๒๐๕	๑.๐๙	๒๒,๑๒๒	๐.๐๔	๕,๓๕๗	๐.๓๕
แพร่	๖๑๙,๖๑๒	๐.๓๘	๔๘,๙๑๐	๐.๐๙	๑,๑๒๗	๐.๐๗
ลำปาง	๖๘๗,๔๑๒	๐.๔๓	๗๔,๔๑๑	๐.๑๓	๒,๓๔๕	๐.๑๕
ลำพูน	๘๙๑,๘๗๖	๐.๕๕	๔๑,๗๘๕	๐.๐๘	๑,๐๗๗	๐.๐๗
แม่ฮ่องสอน	๕๖๑,๙๗๗	๐.๓๕	๑๘๖,๘๕๐	๐.๓๔	๓,๓๓๒	๐.๒๒

คูตรดิตถ์	๗๕๐,๐๙๐	๐.๔๖	๖,๘๔๓	๐.๐๑	๑,๒๐๐	๐.๐๘
คูทัยธานี	๔๖๐,๒๓๘	๐.๒๘	๔,๕๗๗	๐.๐๑	๖๔๐	๐.๐๔
สุโขทัย	๘๐๗,๔๑๓	๐.๕๐	๓๐๙,๑๗๒	๐.๕๖	๒,๕๑๓	๐.๑๖
น่าน	๖๐๙,๙๖๗	๐.๓๘	๑๖,๗๒๓	๐.๐๓	๑,๕๘๐	๐.๑๐
ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ						
อุบลราชธานี	๒,๔๗๑,๕๖๘	๑.๕๓	๑๑๙,๘๕๘	๐.๒๒	๕,๓๓๓	๐.๓๕
บุรีรัมย์	๑,๑๕๘,๔๑๓	๐.๗๒	๒๘,๓๔๖	๐.๐๕	๑,๖๖๐	๐.๑๑
สุรินทร์	๑,๐๒๑,๗๗๒	๐.๖๓	๒๒,๘๙๗	๐.๐๔	๒,๐๓๖	๐.๑๓
ศรีสะเกษ	๑,๒๙๙,๕๗๓	๐.๘๐	๑๗,๖๗๐	๐.๐๓	๑,๖๐๕	๐.๑๐
ยโสธร	๔๘๗,๖๒๙	๐.๓๐	๑๒,๒๗๓	๐.๐๒	๕๗๖	๐.๐๔
ชัยภูมิ	๑,๒๘๑,๗๓๕	๐.๗๙	๗,๙๓๗	๐.๐๑	๑,๒๖๕	๐.๐๘
อำนาจ	๒๕๕,๔๗๘	๐.๑๖	๗,๖๐๓	๐.๐๑	๓๔๓	๐.๐๒
บึงกาฬ	๔๓๑,๔๔๒	๐.๒๗	๕,๒๘๖	๐.๐๑	๖๓๔	๐.๐๔
หนองบัว	๓๒๐,๔๖๐	๐.๒๐	๑,๓๐๓	๐.๐๐	๓๐๖	๐.๐๒
ขอนแก่น	๓,๕๓๑,๘๒๘	๒.๑๘	๖๑,๒๑๔	๐.๑๑	๙,๕๘๘	๐.๖๓
อุดรธานี	๒,๘๙๗,๕๗๑	๑.๗๙	๑๓๖,๓๙๖	๐.๒๕	๗,๒๗๕	๐.๔๘
หนองคาย	๑,๘๒๙,๗๖๒	๑.๑๓	๕๑๙,๕๗๘	๐.๙๔	๔,๑๒๗	๐.๒๗
มหาสารคาม	๔๗๐,๙๓๓	๐.๒๙	๘,๑๕๐	๐.๐๑	๖๓๐	๐.๐๔
ร้อยเอ็ด	๖๘๙,๘๔๑	๐.๔๓	๕,๐๑๐	๐.๐๑	๙๑๗	๐.๐๖
กาฬสินธุ์	๕๑๗,๓๖๒	๐.๓๒	๓,๐๓๖	๐.๐๑	๗๑๒	๐.๐๕
สกลนคร	๑,๐๓๕,๐๓๓	๐.๖๔	๔,๗๕๖	๐.๐๑	๑,๕๖๙	๐.๑๐
นครพนม	๘๐๑,๔๔๑	๐.๕๐	๗๒,๔๘๔	๐.๑๓	๑,๓๐๐	๐.๐๘
มุกดาหาร	๑,๒๘๘,๘๒๕	๐.๘๐	๑๓๙,๘๓๕	๐.๒๕	๑,๘๗๘	๐.๑๒
นครราชสีมา	๖,๖๗๗,๑๔๒	๔.๑๓	๑๒๗,๔๒๑	๐.๒๓	๑๒,๗๙๔	๐.๘๔
เลย	๑,๔๘๐,๘๑๗	๐.๙๒	๓๒,๐๓๘	๐.๐๖	๒,๔๖๙	๐.๑๖
ภาคตะวันออก						
ระยอง	๕,๑๖๙,๙๑๙	๓.๒๐	๔๗๓,๖๑๔	๐.๘๖	๒๓,๕๔๒	๑.๕๔
ชลบุรี	๔,๕๒๐,๓๘๓	๒.๘๐	๗,๒๑๖,๑๐๕	๑๓.๐๓	๑๑๑,๑๐๙	๗.๒๖
ตราด	๑,๒๘๑,๓๘๔	๐.๗๙	๔๐๔,๑๕๓	๐.๗๓	๑๒,๖๐๗	๐.๘๒
จันทบุรี	๑,๕๗๑,๖๑๔	๐.๙๗	๗๔,๑๙๗	๐.๑๓	๔,๕๖๙	๐.๓๐
ปราจีนบุรี	๑,๑๘๙,๘๖๑	๐.๗๔	๘๗,๑๗๕	๐.๑๖	๓,๑๔๑	๐.๒๑
นครนายก	๒,๓๔๗,๕๔๘	๑.๔๕	๒๔,๒๓๖	๐.๐๔	๔,๘๓๙	๐.๓๒

สระแก้ว	๑,๔๒๓,๙๖๖	๐.๘๘	๒๑๗,๗๖๘	๐.๓๙	๔,๑๔๘	๐.๒๗
ภาคตะวันตก						
สุพรรณบุรี	๑,๙๒๗,๒๒๒	๑.๑๙	๑๖,๕๒๒	๐.๐๓	๒,๓๗๘	๐.๑๖
กาญจนบุรี	๖,๐๔๙,๔๖๒	๓.๗๔	๓๖๔,๐๙๔	๐.๖๖	๑๓,๔๑๗	๐.๘๘
สมุทรสงคราม	๑,๐๒๕,๔๐๗	๐.๖๓	๓๐,๕๗๘	๐.๐๖	๑,๒๑๘	๐.๐๘
เพชรบุรี	๔,๙๔๗,๘๔๔	๓.๐๖	๔๓๒,๘๑๙	๐.๗๘	๑๗,๕๓๘	๑.๑๕
ประจวบ	๓,๕๐๐,๔๙๙	๒.๑๖	๙๑๖,๕๒๖	๑.๖๕	๒๔,๓๑๗	๑.๕๙
ราชบุรี	๑,๒๓๗,๕๖๖	๐.๗๗	๔๑,๗๓๕	๐.๐๘	๑,๗๓๑	๐.๑๑
ภาคใต้						
พัทลุง	๑,๑๖๖,๐๒๖	๐.๗๒	๑๑,๙๘๑	๐.๐๒	๒,๑๔๖	๐.๑๔
ตรัง	๑,๑๑๕,๖๔๑	๐.๖๙	๑๖๖,๐๒๒	๐.๓๐	๖,๖๗๙	๐.๔๔
ระนอง	๗๒๙,๙๘๖	๐.๔๕	๔๕,๔๘๕	๐.๐๘	๓,๒๕๐	๐.๒๑
ชุมพร	๑,๐๒๘,๓๓๒	๐.๖๔	๙๕,๓๙๐	๐.๑๗	๕,๐๒๒	๐.๓๓
ปัตตานี	๒๓๓,๗๕๕	๐.๑๔	๑,๘๕๑	๐.๐๐	๗๗๘	๐.๐๕
นครศรีธรรมราช	๒,๖๔๙,๓๐๓	๑.๖๔	๕๑,๒๙๑	๐.๐๙	๑๐,๓๙๘	๐.๖๘
ยะลา	๑๑๕,๖๕๐	๐.๐๗	๔๔๘,๑๒๑	๐.๘๑	๒,๔๒๐	๐.๑๖
นราธิวาส	๒๑๕,๗๑๘	๐.๑๓	๓๕๕,๒๕๕	๐.๖๔	๒,๒๐๘	๐.๑๔
กระบี่	๑,๗๖๕,๒๔๓	๑.๐๙	๑,๙๙๕,๙๙๑	๓.๖๐	๖๔,๙๗๙	๔.๒๔
ภูเก็ต	๓,๕๖๔,๑๒๓	๒.๒๐	๘,๓๙๕,๙๒๑	๑๕.๑๖	๒๖๐,๔๔๒	๑๗.๐๑
สงขลา	๓,๕๕๑,๑๙๑	๒.๒๐	๒,๒๑๒,๒๔๘	๓.๙๙	๓๗,๒๗๖	๒.๔๓
พังงา	๘๓๓,๙๑๐	๐.๕๒	๑,๓๒๔,๗๗๒	๒.๓๙	๑๕,๔๕๙	๑.๐๑
สุราษฎร์ธานี	๑,๗๕๗,๑๖๖	๑.๐๙	๒,๗๐๘,๑๑๐	๔.๘๙	๕๑,๕๕๐	๓.๓๗
สตูล	๙๙๑,๘๔๓	๐.๖๑	๑๐๑,๖๓๖	๐.๑๘	๕,๙๐๕	๐.๓๙
รวม	๑๖๑,๗๒๔,๖๘๘	๑๐๐.๐๐	๕๕,๓๘๗,๗๕๒	๑๐๐.๐๐	๑,๕๓๑,๐๙๒	๑๐๐.๐๐
เฉลี่ย	๒,๑๐๐,๓๒๑	๑.๓๐	๗๑๙,๓๒๑	๑.๓๐	๑๙,๘๘๔	๑.๓๐

ที่มา: ปรับปรุงจาก กรมการท่องเที่ยว (๒๕๕๘)

ภาคผนวก ค

ตารางเปรียบเทียบขีดความสามารถในการแข่งขันด้านการท่องเที่ยวของไทย
เปรียบเทียบกับประเทศอื่น ๆ

ภาคผนวก ค
ตารางเปรียบเทียบขีดความสามารถในการแข่งขันด้านการท่องเที่ยวของไทย
เปรียบเทียบกับประเทศอื่น ๆ

Table 1: The Travel & Tourism Competitiveness Index 2015 Ranking

Rank	Country/Economy	Value	Rank	Country/Economy	Value
1	Spain	5.31	72	Israel	3.66
2	France	5.24	73	Uruguay	3.65
3	Germany	5.22	74	Philippines	3.63
4	United States	5.12	75	Vietnam	3.60
5	United Kingdom	5.12	76	Jamaica	3.59
6	Switzerland	4.99	77	Jordan	3.59
7	Australia	4.98	78	Kenya	3.58
8	Italy	4.98	79	Tunisia	3.54
9	Japan	4.94	80	Cosmos	3.51
10	Canada	4.92	81	Dominican Republic	3.50
11	Singapore	4.86	82	Macedonia, FYR	3.50
12	Austria	4.82	83	Egypt	3.49
13	Hong Kong SAR	4.68	84	Azerbaijan	3.48
14	Netherlands	4.67	85	Kazakhstan	3.48
15	Portugal	4.64	86	Cape Verde	3.46
16	New Zealand	4.64	87	Bhutan	3.44
17	China	4.54	88	Botswana	3.42
18	Iceland	4.54	89	Armenia	3.42
19	Ireland	4.53	90	Honduras	3.41
20	Norway	4.52	91	El Salvador	3.41
21	Belgium	4.51	92	Nicaragua	3.37
22	Finland	4.47	93	Tanzania	3.35
23	Sweden	4.45	94	Lebanon	3.35
24	United Arab Emirates	4.43	95	Serbia	3.34
25	Malaysia	4.41	96	Lao PDR	3.33
26	Luxembourg	4.38	97	Iran, Islamic Rep.	3.32
27	Denmark	4.38	98	Rwanda	3.32
28	Israel	4.37	99	Mongolia	3.31
29	Korea, Rep.	4.37	100	Bolivia	3.29
30	Mexico	4.36	101	Suriname	3.28
31	Greece	4.36	102	Nepal	3.27
32	Taiwan, China	4.35	103	Kuwait	3.26
33	Croatia	4.30	104	Guyana	3.26
34	Panama	4.28	105	Cambodia	3.24
35	Thailand	4.26	106	Albania	3.22
36	Cyprus	4.25	107	Zambia	3.22
37	Czech Republic	4.22	108	Swaziland	3.20
38	Estonia	4.22	109	Gambia, The	3.20
39	Slovenia	4.17	110	Venezuela	3.18
40	Mali	4.16	111	Moldova	3.16
41	Hungary	4.14	112	Senegal	3.14
42	Costa Rica	4.10	113	Paraguay	3.11
43	Qatar	4.09	114	Uganda	3.11
44	Turkey	4.08	115	Zimbabwe	3.09
45	Russian Federation	4.08	116	Kyrgyz Republic	3.08
46	Barbados	4.08	117	Cote d'Ivoire	3.05
47	Poland	4.08	118	Ethiopia	3.03
48	South Africa	4.08	119	Tajikistan	3.03
49	Bulgaria	4.05	120	Ghana	3.01
50	Indonesia	4.04	121	Madagascar	2.99
51	Chile	4.04	122	Cameroon	2.95
52	India	4.02	123	Algeria	2.93
53	Latvia	4.01	124	Gabon	2.92
54	Seychelles	4.00	125	Pakistan	2.92
55	Puerto Rico	3.91	126	Malawi	2.90
56	Mauritius	3.90	127	Bangladesh	2.90
57	Argentina	3.90	128	Mali	2.87
58	Roum	3.88	129	Lesotho	2.82
59	Lithuania	3.88	130	Mozambique	2.81
60	Bahrain	3.85	131	Nigeria	2.79
61	Slovak Republic	3.84	132	Sierra Leone	2.77
62	Morocco	3.81	133	Haiti	2.75
63	Sri Lanka	3.80	134	Myanmar	2.72
64	Saudi Arabia	3.80	135	Burundi	2.70
65	Oman	3.79	136	Burkina Faso	2.67
66	Romania	3.78	137	Mauritania	2.64
67	Montenegro	3.75	138	Yemen	2.62
68	Colombia	3.73	139	Angola	2.60
69	Trinidad and Tobago	3.71	140	Guinea	2.58
70	Namibia	3.69	141	Chad	2.43
71	Georgia	3.68			

ที่มา: WEF (๒๐๑๓)

Table 4: The Travel & Tourism Competitiveness Index 2015: Asia-Pacific

Country/Economy	TTCI INDEX		Enabling Environment Pillars, values				
	Regional rank	Global rank	Business Environment	Safety and Security	Health and Hygiene	Human Resources and Labour Market	ICT Readiness
EASTERN ASIA AND OCEANIA							
Australia	1	7	5.04	6.24	6.14	4.72	5.73
Japan	2	9	5.12	6.05	6.43	5.20	6.00
Hong Kong SAR	4	13	6.08	6.31	6.41	5.30	6.22
New Zealand	5	16	5.69	6.41	5.72	5.34	5.57
China	6	17	4.25	5.47	5.29	5.20	4.15
Korea, Rep.	8	29	4.44	5.45	6.36	4.81	5.97
Taiwan, China	9	32	5.27	6.03	6.13	5.10	5.41
Mongolia	18	99	4.39	5.40	6.02	4.63	3.42
Eastern Asia and Oceania average			5.03	5.92	6.06	5.04	5.31
Eastern Asia and Oceania standard deviation			0.65	0.42	0.39	0.28	0.99
SOUTH-EAST AND SOUTHERN ASIA							
Singapore	3	11	6.13	6.40	5.44	5.49	5.98
Malaysia	7	25	5.60	5.79	5.18	4.98	4.52
Thailand	10	35	4.78	3.75	4.87	4.98	4.34
Indonesia	11	50	4.48	5.16	4.24	4.70	3.73
India	12	52	4.02	3.82	4.32	4.03	2.83
Sri Lanka	13	63	4.59	5.58	5.24	4.33	3.49
Philippines	14	74	4.54	3.84	4.79	4.59	3.71
Vietnam	15	75	4.45	5.31	4.99	4.68	3.37
Bhutan	16	87	4.56	6.02	4.57	4.26	3.51
Lao PDR	17	96	4.58	5.51	4.25	4.50	3.09
Nepal	19	102	3.98	4.52	4.90	4.22	2.36
Cambodia	20	105	3.56	4.96	3.92	4.48	3.19
Pakistan	21	125	4.19	3.04	4.39	3.07	2.54
Bangladesh	22	127	4.06	4.43	4.29	3.85	2.70
Myanmar	23	134	3.20	4.04	4.41	3.85	1.60
South-East and Southern Asia average			4.45	4.81	4.66	4.40	3.40
South-East and Southern Asia standard deviation			0.72	0.98	0.44	0.58	1.04
Asia-Pacific average			4.65	5.20	5.14	4.62	4.06
Best performer (global)			6.13	6.70	6.97	5.64	6.37

Table 4: The Travel & Tourism Competitiveness Index 2015: Asia-Pacific (cont'd.)

Country/Economy	T&T Policy and Enabling Conditions Pillars, values				Infrastructure Pillars, values			Natural and Cultural Resources Pillars, values	
	Prioritization of T&T	International Openness	Price Competitiveness	Environmental Sustainability	Air Transport Infrastructure	Ground and Port Infrastructure	Tourist Service Infrastructure	Natural Resources	Cultural Resources & Business Travel
EASTERN ASIA AND OCEANIA									
Australia	4.81	4.04	3.06	4.64	5.80	3.69	5.44	5.31	5.13
Japan	5.44	4.16	3.75	4.30	4.54	5.29	4.11	3.94	5.92
Hong Kong SAR	5.63	3.78	3.59	3.96	5.42	6.45	4.05	3.63	2.58
New Zealand	5.62	4.55	3.77	4.94	4.72	4.06	5.87	4.14	2.27
China	4.73	2.52	5.10	2.93	4.27	3.91	3.04	5.05	6.44
Korea, Rep.	4.52	3.60	4.06	3.86	4.05	5.06	4.33	2.34	4.85
Taiwan, China	4.41	4.07	5.04	4.09	3.40	5.40	4.05	3.01	3.25
Mongolia	4.01	2.69	5.25	3.24	2.33	2.09	3.21	2.51	1.78
Eastern Asia and Oceania average	4.89	3.68	4.20	3.99	4.32	4.49	4.26	3.74	4.03
Eastern Asia and Oceania standard deviation	0.60	0.72	0.82	0.67	1.10	1.34	0.98	1.10	1.78
SOUTH-EAST AND SOUTHERN ASIA									
Singapore	5.95	5.25	3.82	4.31	5.26	6.44	5.17	2.87	3.30
Malaysia	4.71	3.85	5.76	3.42	4.46	4.50	4.43	4.09	2.95
Thailand	4.95	3.70	5.06	3.46	4.57	3.41	5.70	4.47	2.79
Indonesia	5.61	3.55	6.11	3.11	3.81	3.27	3.07	4.36	3.12
India	4.14	3.08	5.59	2.89	3.88	4.02	2.90	4.42	5.09
Sri Lanka	5.17	3.21	4.67	3.74	2.64	4.24	4.15	3.76	1.60
Philippines	5.26	4.05	5.28	3.41	2.77	3.02	3.77	3.39	1.71
Vietnam	3.73	2.68	5.30	3.16	2.72	3.14	2.95	3.61	2.79
Bhutan	4.93	2.13	5.18	4.07	2.93	3.15	2.61	3.13	1.29
Lao PDR	4.83	2.94	4.93	3.55	2.29	3.01	3.22	2.74	1.29
Nepal	4.68	2.80	5.29	3.14	2.08	2.57	2.65	4.11	1.23
Cambodia	4.99	3.43	5.00	3.43	2.10	2.61	2.91	2.84	1.53
Pakistan	3.72	2.21	5.59	2.82	2.09	3.27	2.57	2.25	1.76
Bangladesh	3.19	2.57	4.43	3.01	1.87	3.29	2.32	2.30	1.56
Myanmar	3.99	2.05	3.63	3.57	1.95	2.19	2.06	2.70	1.43
South-East and Southern Asia average	4.66	3.17	5.04	3.41	3.03	3.47	3.36	3.40	2.23
South-East and Southern Asia standard deviation	0.76	0.85	0.68	0.42	1.09	1.03	1.06	0.77	1.09
Asia-Pacific average	4.74	3.34	4.75	3.61	3.48	3.83	3.68	3.52	2.85
Best performer (global)	6.03	5.25	6.62	5.63	6.75	6.45	6.83	6.01	6.69

Note: Dark green = very strong performance, dark red = weak performance, and yellow = average performance, compared to the best/worst performers on each pillar, globally.

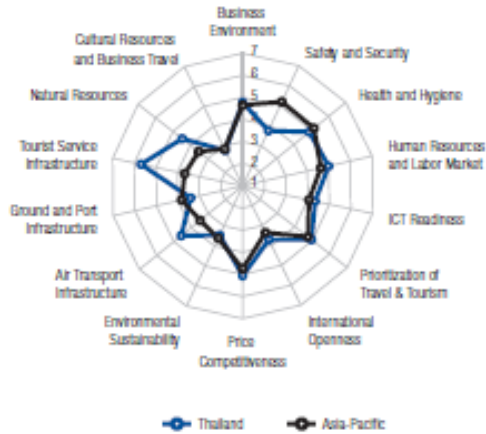
ที่มา: WEF (๒๐๑๓)

ตารางชี้ความสามารถในการแข่งขันด้านการท่องเที่ยวของประเทศไทยแบ่งตามด้านต่าง ๆ

Thailand

The Travel & Tourism Competitiveness Index

	Rank (out of 141)	Score (1-7)
Travel & Tourism Competitiveness Index	35	4.26
Enabling Environment	74	4.55
Business Environment	38	4.78
Safety and Security	132	3.75
Health and Hygiene	89	4.87
Human Resources and Labor Market	29	4.98
ICT Readiness	60	4.34
T&T Policy and Enabling Conditions	49	4.29
Prioritization of Travel & Tourism	40	4.95
International Openness	49	3.70
Price Competitiveness	36	5.06
Environmental Sustainability	116	3.46
Infrastructure	37	4.56
Air Transport Infrastructure	17	4.57
Ground and Port Infrastructure	71	3.41
Tourist Service Infrastructure	21	5.70
Natural and Cultural Resources	21	3.63
Natural Resources	16	4.47
Cultural Resources and Business Travel	34	2.79

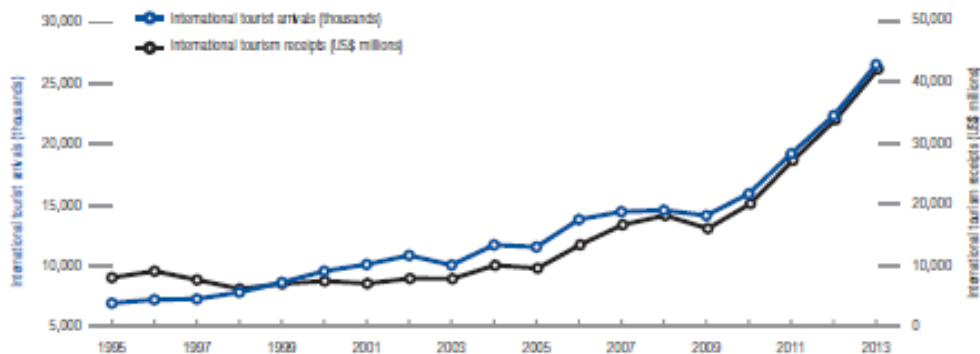
Travel & Tourism Key Indicators and Economic Impact

Int'l tourist arrivals (thousands), 2013	26,547
Int'l tourism receipts (inbound US\$ millions), 2013	42,080.2
Growth (%) in int'l outbound travel spending*	3.4
Average spending per int'l tourist (US\$), 2013	1,585.1

Population (millions), 2013	67.0
Surface area (1,000 square kilometres), 2013	513.1
Gross domestic product per capita (PPP\$), 2013	14,136
Real GDP growth (%), 2013	2.9

T&T industry economic impact, 2014 estimate	Absolute value	Percent of total	Growth forecast
T&T industry GDP (US\$ millions)	34,928.0	9.0	6.7
T&T industry employment (1,000 jobs)	2,562.9	6.6	4.9

Evolution of the T&T Industry Over Time

Note: For further details and explanation, please refer to the section "How to Read the Country/Economy Profiles" on page 67.
* CAGR 2006-2013.

Thailand

The Travel & Tourism Competitiveness Index in detail

INDICATOR	VALUE	RANK/141
Business Environment	4.8	38
1.01 Property rights ¹	4.1	72
1.02 Impact of rules on FDI ¹	5.1	22
1.03 Efficiency of legal framework settling disputes ¹	3.8	62
1.04 Efficiency of legal framework challenging regts. ¹	3.3	72
1.05 No. of days to deal with construction permits ¹	113	45
1.06 Construction permits cost (%)*	0.1	3
1.07 Extent of market dominance ¹	3.8	67
1.08 No. of days to start a business ¹	28	109
1.09 Cost to start a business (% GNI/capita)*	6.6	64
1.10 Effect of taxation on incentives to work ¹	3.8	58
1.11 Effect of taxation on incentives to invest ¹	3.9	53
1.12 Total tax rate (% profit)*	26.9	27
1.12a Labour and contributions tax rate (% profit)*	4.3	20
1.12b Profit tax rate (% profit)*	19.9	88
1.12c Other taxes rate (% profit)*	2.7	84
Safety and Security	3.8	132
2.01 Business costs of crime and violence ¹	4.2	84
2.02 Reliability of police services ¹	3.2	112
2.03 Business costs of terrorism ¹	4.1	119
2.04 Index of terrorism incidence ¹	1.0	136
2.05 Homicide rate ¹	5	76
Health and Hygiene	4.9	89
3.01 Physician density per 1,000 pop.*	0.4	100
3.02 Access to improved sanitation (% pop.)*	93.0	59
3.03 Access to improved drinking water (% pop.)*	96.0	69
3.04 Hospital beds per 10,000 pop.	21.0	74
3.05 HIV prevalence (% pop.)*	1.1	108
3.06 Malaria incidence per 100,000 pop.*	209.6	39
Human Resources and Labour Market	5.0	29
Qualification of the labour force	5.7	30
4.01 Primary education enrolment rate (%)*	96.6	58
4.02 Secondary education enrolment rate (%)*	87.0	77
4.03 Extent of staff training ¹	4.4	37
4.04 Treatment of customers ¹	5.4	17
Labour market	4.3	44
4.05 Hiring and firing practices ¹	4.4	23
4.06 Ease of finding skilled employees ¹	3.8	77
4.07 Ease of hiring foreign labour ¹	4.1	71
4.08 Pay and productivity ¹	4.2	49
4.09 Female labour force participation (% to men)*	0.8	66
ICT Readiness	4.3	60
5.01 ICT use for B2B transactions ¹	4.9	59
5.02 Internet use for B2C transactions ¹	4.9	48
5.03 Individuals using Internet (%)*	28.9	95
5.04 Broadband Internet subs. per 100 pop.*	7.4	72
5.05 Mobile telephone subs. per 100 pop.*	140.1	34
5.06 Mobile broadband subs. per 100 pop.*	52.3	42
5.07 Mobile network coverage (% pop.)*	100.0	1
5.08 Quality of electricity supply	5.1	58
Prioritization of Travel & Tourism	4.9	40
6.01 Government prioritization of T&T industry ¹	6.1	24
6.02 T&T gov't expenditure (% gov't budget) ¹	2.8	86
6.03 Effectiveness of marketing to attract tourists ¹	5.4	23
6.04 Comprehensiveness of T&T data (0-120 best) ¹	80.0	40
6.05 Timeliness of T&T data (0-21 best) ¹	20.0	3
6.06 Country Brand Strategy rating (1-10 best) ¹	64.9	83

INDICATOR	VALUE	RANK/141
International Openness	3.7	49
7.01 Visa requirements (0-100 best) ¹	59.0	25
7.02 Openness of bilateral ASA (0-38) ¹	9.8	84
7.03 No. of regional trade agreements in force ¹	17.0	47
Price Competitiveness	5.1	36
8.01 Ticket taxes, airport charges (0-100 best) ¹	87.0	31
8.02 Hotel price index (US\$)*	111.0	28
8.03 Purchasing power parity*	0.4	23
8.04 Fuel price levels (US\$ cents/litre)*	156.0	86
Environmental Sustainability	3.5	116
9.01 Stringency of environmental regulations ¹	3.6	103
9.02 Enforcement of environmental regulations ¹	3.5	92
9.03 Sustainability of T&T development ¹	4.5	61
9.04 Particulate matter (2.5) concentration (µg/m ³)	14.6	123
9.05 No. of envtl. treaty ratifications (0-27 best) ¹	17	104
9.06 Baseline water stress (0-5 worst) ¹	1.7	70
9.07 Threatened species (% total species) ¹	7.9	109
9.08 Forest cover change (% average per year) ¹	-2.5	61
9.09 Wastewater treatment (%)*	16.0	63
9.10 Coastal shell fishing pressure (tonnes per km ²)*	0.8	93
Air Transport Infrastructure	4.6	17
10.01 Quality of air transport infrastructure ¹	5.3	37
10.02 Airline dom. seat kms per week (millions)*	366.8	15
10.03 Airline int'l. seat kms per week (millions)*	2,205.8	13
10.04 Departures per 1,000 pop.*	4.3	59
10.05 Airport density per million urban pop.*	1.0	74
10.06 No. of operating airlines ¹	131.0	9
Ground and Port Infrastructure	3.4	71
11.01 Quality of roads	4.5	50
11.02 Quality of railroad infrastructure	2.4	73
11.03 Quality of port infrastructure ¹	4.5	54
11.04 Quality of ground transport network ¹	3.9	94
11.05 Railroad density (km/surface area)*	1.0	51
11.06 Road density (km/surface area)*	0	63
11.07 Paved road density (km/surface area)*	0	44
Tourist Service Infrastructure	5.7	21
12.01 Hotel rooms per 100 pop.*	0.8	41
12.02 Extension of business trips recommended ¹	6.0	21
12.03 Presence of major car rental companies ¹	6	35
12.04 ATMs accepting Visa cards per million pop.*	1,647.7	7
Natural Resources	4.5	16
13.01 No. of World Heritage natural sites*	2	29
13.02 Total known species*	1,378	16
13.03 Total protected areas (% total territorial area)*	16.4	53
13.04 Natural tourism digital demand (0-100 best) ¹	94	3
13.05 Quality of the natural environment ¹	4.0	98
Cultural Resources and Business Travel	2.8	34
14.01 No. of World Heritage cultural sites*	3	58
14.02 No. of oral and intangible cultural expressions*	0	89
14.03 No. of large sports stadiums*	10.0	42
14.04 No. of international association meetings*	138.3	31
14.05 Out/onlnt. tourism digital demand (0-100 best) ¹	40	14

Notes: Ranks of resable competitive advantages are highlighted in blue. A legend for the symbols @, † and * is provided in the section "How to Read the Country/Economy Profiles" on page 67.

ที่มา: WEF (๒๐๑๓)

ภาคผนวก ง

ตารางเปรียบเทียบราคาโรงแรมในประเทศต่าง ๆ ที่นักท่องเที่ยวอังกฤษจ่ายทั่วโลก ปี ๒๕๕๖

ภาคผนวก ง

ตารางเปรียบเทียบราคาโรงแรมในประเทศต่าง ๆ ที่นักท่องเที่ยวอังกฤษจ่ายทั่วโลก(ปี ๒๕๕๖)

Average hotel prices by country in 2013 compared with 2012

Destination	2013	2012	% change	Destination	2013	2012	% change
Monaco	£198	£194	2%	Belgium	£92	£90	3%
Oman	£189	£181	4%	Austria	£92	£93	-0%
Mauritius	£181	£160	13%	Germany	£91	£87	5%
Singapore	£142	£138	3%	Indonesia	£91	£101	-10%
Russia	£141	£143	-1%	Slovenia	£91	£89	1%
United Arab Emirates	£141	£133	6%	Iceland	£90	£80	13%
Israel	£141	£137	3%	Malta	£90	£83	9%
Saudi Arabia	£141	£129	9%	Cyprus	£89	£95	-6%
Brazil	£139	£151	-8%	UNITED KINGDOM	£89	£84	6%
Switzerland	£138	£136	1%	Spain	£87	£85	3%
Norway	£130	£119	9%	Greece	£86	£86	1%
Mexico	£126	£113	11%	Portugal	£85	£82	5%
Sweden	£120	£117	2%	Argentina	£85	£95	-10%
USA	£119	£114	4%	Egypt	£85	£81	5%
Croatia	£118	£117	1%	Malaysia	£84	£85	-1%
Qatar	£116	£123	-6%	Morocco	£83	£76	9%
Australia	£115	£118	-2%	Ireland	£78	£72	9%
Puerto Rico	£111	£110	1%	China	£78	£75	3%
Denmark	£110	£105	5%	New Zealand	£78	£75	3%
Canada	£107	£105	2%	India	£76	£82	-7%
Italy	£107	£107	-0%	Tunisia	£76	£61	24%
Finland	£106	£107	-1%	Czech Republic	£75	£71	6%
France	£103	£103	0%	Romania	£72	£69	5%
South Africa	£103	£111	-7%	Estonia	£70	£68	3%
Ukraine	£102	£103	-1%	Thailand	£68	£68	1%
Chile	£101	£112	-10%	Hungary	£68	£64	7%
Costa Rica	£100	£90	11%	Philippines	£68	£65	4%
Netherlands	£99	£97	2%	Slovakia	£65	£64	3%
South Korea	£97	£110	-12%	Bulgaria	£63	£61	5%
Turkey	£96	£99	-4%	Poland	£62	£63	-0%
Luxembourg	£95	£91	5%	Lithuania	£62	£52	19%
Japan	£94	£100	-6%	Latvia	£61	£55	10%
Taiwan	£93	£91	2%	Vietnam	£58	£59	-2%
Colombia	£93	£98	-6%	Cambodia	£41	£47	-13%

ที่มา: Hotel.com (๒๐๑๔)

Average hotel room prices by star rating during 2013

Destination	★★	★★★	★★★★	★★★★★	Destination	★★	★★★	★★★★	★★★★★
Amsterdam	£74	£90	£113	£166	Mexico City	£53	£75	£130	n/a
Bali	£26	£49	£97	£204	Miami	£85	£119	£194	£248
Bangkok	£22	£33	£70	£135	Milan	n/a	£69	£106	£209
Barcelona	£61	£87	£103	£200	Montreal	£76	£109	£140	n/a
Beijing	£37	£49	£78	£141	Moscow	£52	£91	£147	£209
Berlin	£60	£56	£78	£120	Mumbai	£39	£61	£82	£116
Boston	£102	£131	£185	£229	Munich	£75	£94	£114	£181
Brussels	£68	£82	£100	£118	New York	£115	£164	£211	£328
Budapest	n/a	£44	£64	£109	Nice	£62	£85	£132	£245
Buenos Aires	£34	£63	£96	£270	Orlando	£43	£75	£111	£168
Cancun	£41	£86	£199	£258	Paris	£74	£100	£148	£290
Cape Town	n/a	£62	£93	£167	Pisa	£58	£57	£78	£95
Chicago	£67	£116	£137	£254	Prague	£38	£53	£72	£121
Delhi	£21	£35	£87	£124	Rio de Janeiro	n/a	£138	£193	£415
Dubai	£83	£70	£114	£218	Rome	£72	£82	£106	£219
Dublin	£50	£68	£89	£166	San Francisco	£94	£141	£186	£466
EDINBURGH	£73	£82	£108	£174	Seattle	£92	£117	£166	n/a
Frankfurt	£64	£83	£107	£174	Seoul	£42	£76	£111	£203
Geneva	£106	£126	£156	£281	Shanghai	£21	£47	£77	£153
Guangzhou	n/a	£50	£87	£150	Singapore	£57	£105	£146	£257
Hong Kong	£47	£87	£133	£238	Sydney	£55	£91	£132	£196
Istanbul	£48	£70	£88	£133	Taipei	£47	£76	£109	£236
Jakarta	£31	£40	£78	£142	Tallinn	£28	£56	£73	£120
Jerusalem	£73	£85	£108	£181	Tokyo	£50	£83	£156	£296
Las Vegas	£42	£48	£88	£153	Toronto	£70	£96	£149	£296
Lisbon	£38	£56	£73	£113	Vancouver	£76	£103	£143	£192
LONDON	£76	£95	£140	£241	Venice	£90	£99	£132	£245
Los Angeles	£76	£113	£195	£277	Vienna	£36	£64	£83	£140
Madrid	£46	£64	£80	£135	Warsaw	£41	£59	£70	£79
Marrakech	n/a	£46	£70	£129	Washington DC	£78	£122	£149	£293
Melbourne	£39	£69	£105	£170	Zurich	£86	£120	£145	£176

ที่มา: Hotel.com (๒๐๑๔)

Average hotel prices in 2013 compared with 2012

Destination	2013	2012	% change	Destination	2013	2012	% change
Monte Carlo	£198	£194	2%	Fort Lauderdale	£109	£105	4%
Muscat	£194	£188	3%	Johannesburg	£109	£114	-5%
New York	£185	£179	4%	Florence	£107	£104	3%
Key West	£171	£154	12%	Vancouver	£107	£108	-1%
Rio de Janeiro	£167	£177	-5%	San Diego	£107	£100	7%
Cancon	£159	£131	21%	Rome	£107	£106	1%
Moscow	£155	£160	-3%	Brisbane	£105	£114	-8%
Boston	£151	£151	0%	Melbourne	£105	£106	-1%
Cannes	£151	£149	1%	Milan	£105	£103	2%
Geneva	£150	£156	-4%	Tokyo	£105	£109	-3%
Dubai	£147	£137	8%	Cape Town	£104	£111	-6%
New Orleans	£146	£120	22%	Barcelona	£102	£100	2%
San Francisco	£146	£136	7%	Mallorca	£102	£96	6%
Miami	£146	£133	9%	Bali	£101	£114	-11%
Singapore	£142	£138	3%	Istanbul	£100	£101	0%
Zurich	£137	£133	3%	Seoul	£99	£110	-10%
Dubrovnik	£137	£125	10%	Taipei	£99	£95	4%
Sydney	£135	£128	6%	Mexico City	£99	£88	12%
Los Angeles	£130	£125	4%	Kiev	£99	£106	-7%
Venice	£129	£132	-2%	EDINBURGH	£98	£95	4%
Seattle	£129	£125	3%	Bruges	£98	£96	2%
Langkawi	£128	£134	-5%	Tenerife	£96	£93	3%
Perth	£127	£142	-11%	Brussels	£95	£92	4%
Paris	£127	£127	0%	Kyoto	£94	£105	-11%
Hong Kong	£125	£130	-4%	Mumbai	£94	£105	-11%
Washington DC	£125	£123	1%	Antalya	£93	£99	-6%
Sao Paulo	£122	£135	-9%	Sharm El Sheikh	£92	£92	0%
LONDON	£121	£110	10%	Vienna	£92	£95	-4%
Jerusalem	£121	£119	2%	Bogota	£91	£92	-1%
Chicago	£120	£118	2%	Marrakech	£89	£77	17%
Nice	£119	£119	0%	Reykjavik	£89	£79	13%
Marbella	£116	£106	9%	Gran Canaria	£85	£93	-8%
Doha	£116	£123	-6%	Las Vegas	£85	£85	0%
Ibiza	£115	£99	17%	Delhi	£84	£88	-5%
St. Petersburg	£113	£105	7%	Buenos Aires	£83	£90	-7%
Abu Dhabi	£111	£115	-3%	Koh Samui	£83	£75	10%
Frankfurt	£111	£100	11%	Dublin	£82	£73	12%
Amsterdam	£110	£106	4%	Shanghai	£81	£80	2%
Munich	£110	£106	3%	Madrid	£81	£82	-1%
Cairo	£110	£99	11%	Grand Canyon	£81	£79	3%
Disneyland Paris	£110	£110	-1%	Kuala Lumpur	£81	£79	2%
Toronto	£109	£104	5%	Phuket	£81	£78	3%

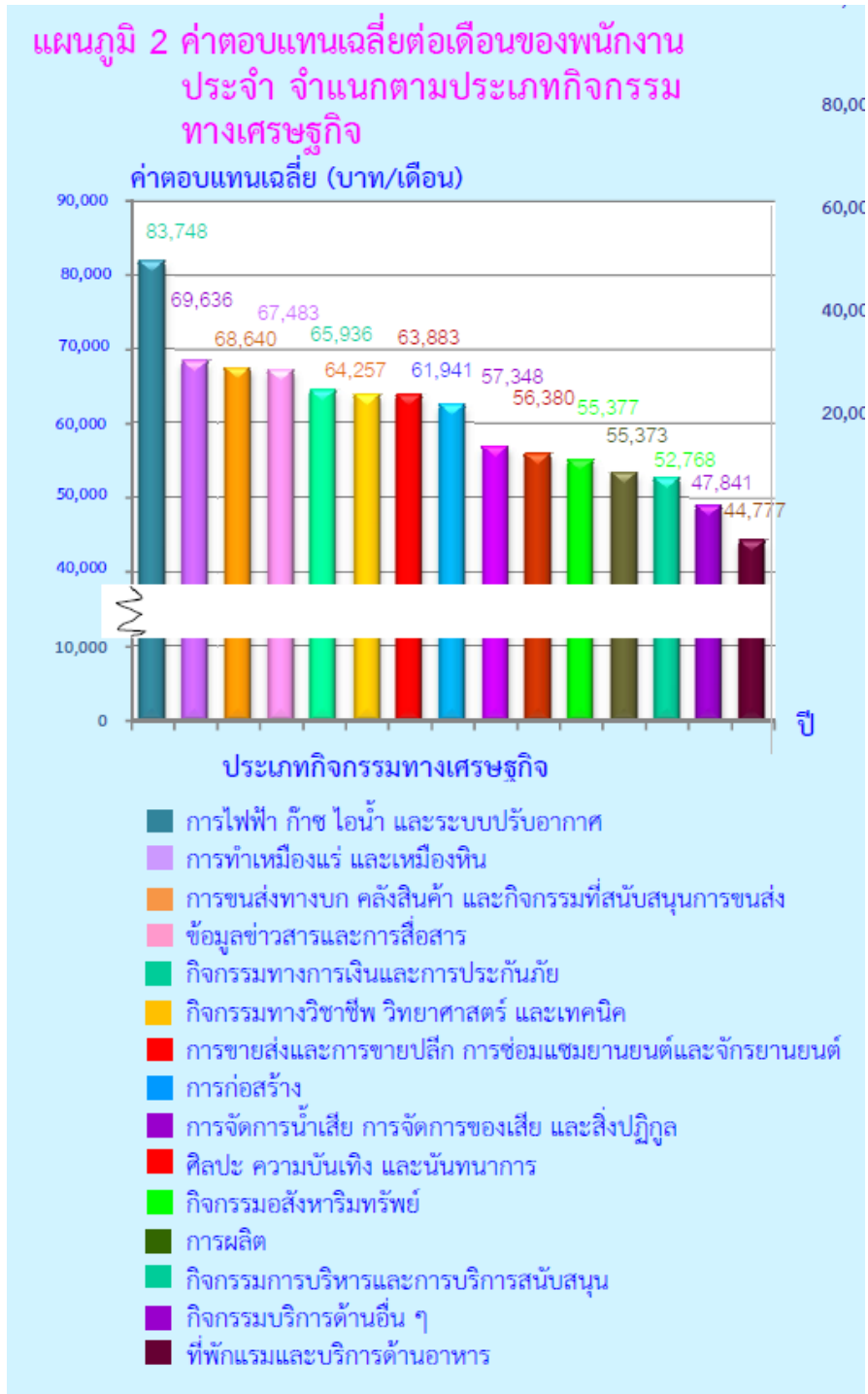
Destination	2013	2012	% change	Destination	2013	2012	% change
Beijing	£79	£74	7%	Tallinn	£70	£68	3%
Wellington	£79	£75	5%	Budapest	£68	£64	7%
Berlin	£79	£75	5%	Goa	£67	£75	-10%
Lisbon	£78	£76	3%	Alicante	£66	£64	4%
Bucharest	£77	£73	6%	Torremolinos	£66	£63	3%
Hua Hin	£76	£79	-3%	Bratislava	£65	£62	4%
Benidorm	£76	£71	7%	Vilnius	£64	£53	20%
Albufeira	£75	£65	15%	Krakow	£62	£61	1%
Krabi	£75	£72	4%	Bangkok	£61	£61	0%
Prague	£75	£71	6%	Riga	£61	£54	11%
Lanzarote	£75	£72	3%	Ho Chi Minh City	£57	£59	-2%
Athens	£72	£72	-1%	Pattaya	£51	£48	6%
Auckland	£71	£70	2%	Chiang Mai	£46	£53	-12%
Orlando	£71	£73	-3%	Siem Reap	£42	£51	-17%
Osaka	£71	£74	-4%	Hanoi	£39	£49	-20%
Warsaw	£70	£71	-1%	Phnom Penh	£33	£40	-16%

ที่มา: Hotel.com (๒๐๑๔)

ภาคผนวก จ

ค่าตอบแทนเฉลี่ยต่อเดือนของพนักงานประจำ ปี ๒๕๕๖

ค่าตอบแทนเฉลี่ยต่อเดือนของพนักงานประจำ

ที่มา สำนักงานสถิติแห่งชาติ (๒๕๕๖)

ค่าตอบแทนทั้งสิ้นเฉลี่ยที่พนักงานประจำได้รับ

ตาราง 2 ค่าตอบแทนทั้งสิ้นเฉลี่ยที่พนักงานประจำได้รับ จำนวนตามระดับตำแหน่ง และประเภทกิจกรรมทางเศรษฐกิจ
TABLE 2. AVERAGE PAY OF EMPLOYEES BY POSITION AND ECONOMIC ACTIVITY

ประเภทกิจกรรมทางเศรษฐกิจ	จำนวนสถานประกอบการ (แห่ง) Number of establishments	ระดับตำแหน่ง Position				รวม Total	Economic activity
		ผู้อำนวยการฝ่าย Director	ผู้จัดการแผนก Department Manager	หัวหน้างานระดับต้น Supervisor	ปฏิบัติงาน Operating Officer		
		134,193	72,351	41,631	25,513		
รวม	9,279	134,193	72,351	41,631	25,513	16,185	
การทำงานเหมืองแร่ และเมืองหิน	52	156,357	89,574	53,095	31,311	17,842	Mining and quarrying
การผลิต	5,976	131,300	68,440	37,288	24,029	15,808	Manufacturing
การไฟฟ้า ก๊าซ ไนโตรเจน และระบบปรับอากาศ	10	202,593	100,490	62,349	32,826	20,484	Electricity, gas and water supply
การจัดการน้ำเสีย การจัดการของเสีย และสิ่งมีพิษ	13	108,233	92,702	44,625	24,943	16,236	Water supply, sewerage, waste management and remediation activities
การก่อสร้าง	228	137,712	76,768	47,005	30,918	17,304	Construction
การขายส่งและการขายปลีก การซ่อมยานยนต์และจักรยานยนต์	1,461	149,471	77,846	49,482	25,338	17,278	Wholesale and retail trade; repair of motor vehicles and motorcycles
การขนส่งทางบก คลังสินค้า และกิจกรรมที่สนับสนุนการขนส่ง	207	144,886	93,318	53,360	33,283	18,355	Land transport, warehousing and support activities for transportation
ที่พักแรมและบริการด้านอาหาร	595	98,448	56,029	33,379	21,495	14,533	Accommodation and food service activities
ข้อมูลข่าวสารและการสื่อสาร	108	156,303	78,154	53,999	31,025	17,936	Information and communication
กิจกรรมทางการเงินและการประกันภัย	173	149,182	78,756	54,845	30,327	16,570	Financial and insurance activities
กิจกรรมอสังหาริมทรัพย์	106	130,786	63,969	39,857	26,357	15,916	Real estate activities
กิจกรรมทางวิชาชีพ วิทยาศาสตร์ และเทคนิค	129	136,932	78,768	57,280	29,205	19,100	Professional, scientific and technical activities
กิจกรรมการบริหารและการบริการสนับสนุน	119	107,549	67,811	46,969	25,668	15,842	Administrative and support service activities
ศิลปะ ความบันเทิง และนันทนาการ	62	129,783	69,847	41,474	26,107	14,688	Arts, entertainment and recreation
กิจกรรมบริการด้านอื่น ๆ	40	105,782	58,765	35,229	24,569	14,861	Other service activities

หมายเหตุ : ไม่รวมค่าตอบแทนของพนักงานประจำของกิจกรรมประเภทโรงพยาบาลเอกชน

Note : Excluding the compensation of employees of hospital activity.

ที่มา : การสำรวจค่าตอบแทนภาคเอกชน พ.ศ. 2556 สำนักงานสถิติแห่งชาติ กระทรวงเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร

Source : The 2013 Private pay survey, National Statistical Office, Ministry of Information and Communication Technology

ที่มา สำนักงานสถิติแห่งชาติ (๒๕๕๖)

